

अग्निकामको स्मृत ज्मालेवर ८४
अनंगना मार्ग्यको ज्मालेवर ८४

आशा भोंसले

2450

ASHA ARCHIVES



पंजिका	वैवा
मोराधार्मातवर	१
गंधकधार्मातवर	२
ऐं अकोतवर	३
वारुद लाई कोइ लावनाउम्मा	४
ऐं पिन्दा हार्मा पानी वनाउ	५
वारुद वनाउना के मसला अनाजा	६
फटफयेर वनाउम्मा	७
महताप वनाउम्मा	८
पानिपर्दा येपमारिज कहलम्मा	९
कुलो वनाउम्मा	१०
पानिपर्दा येपमारिज कहलम्मा	११
कुटम्मा गोला वनाउने अनाजा	१२
ऐं हानुम्मा अनाजी	१३
पिउज अनाजीर मसला वनाउने	१४
मेत	१५
तोपगोला वारुद को अनाजी	१६
वैको अनाजा	१७
सब्द गरीजान्या गोला हीन्या	१८
कुटम्मा गोला वनाउम्मा	१९
२०	२०

पंजिका	वैवा
भाजकुश वनाउना लाई का मोवनाउम्मा	३९
ऐं वनाउना लाई का मोलम्मा	४०
वाजा छालम्मा का मोवनाउम्मा	४१
पितल वनाउम्मा	४२
ऐं पहे लारिग को वनाउम्मा	४३
गुला विरिग को धातु वनाउम्मा	४४
मेतारिग को धातु वनाउम्मा	४५
कमुकुत वनाउम्मा	४६
मुम्मा	४७
चादिमान्या	४८
फलामुमान्या	४९
खेप छालम्मा धातु वनाउम्मा	५०
जम्मा वनाउम्मा	५१
पारोजमाउम्मा	५२
फलामुमा अक्षर बुद्ध लेखन्या	५३
पारो मारिक नराह लाउम्मा	५४
ऐनामा पारो लाउम्मा	५५
गिला मर को च का भाग काटन्या	५६
काच का छेगा का भाग कुश को जो	५७
मि	५८

तोपगोला वारुदको अनाजी	१५
विको अनाजी	१६
सब्द गरीजान्या गोलाहीन्या	१७
फुट्मा गोला वनाउन्या	१८
सें डुई वेर सब्द गरी फुट्मा	१९
छाउनी अनाजी वीको	२०
जंजिर गोला	२१
गिराफ वनाउन्या	२२
सें नजिक हीन्या	२३
सिंद जोति वनाउन्या	२६
सितांरा को गोली वनाउन्या	२७
पलेता वनाउन्या	२८
अनार वनाउन्या	२९
हवाई वनाउन्या	३०
उडति अनार वनाउन्या	३१
फुल रुही वनाउन्या	३२
जुहिवनाउन्या	३३
वतासा वनाउन्या	३४
जुगा वनाउन्या	३५
अफता विवनाउन्या	३६
सउति वनाउन्या	३७
राहु बाया	३८

फतामा अक्षर बुहाल वन्या	५३
पारी मारी कनराहु ताउन्या	५४
ऐनामा पारी ताउन्या	५५
गितामर को चक्र भाग काटन्या	५६
काच का छुगा का भाग कट्या को जो	५७
मि	५८
ऐनामा मिना लगान्या	५९
बहु क मारी गनु ताउन्या	६०
मुनो लारी ग वनाउन्या	६१
रोम नु वनाउन्या	६२
मुसवर तेल वनाउन्या	६३
जगड गनी लाई चाडि वनाउन्या	६४
बेन सित तेल वनाउन्या	६५
काठमा मुन चाडि लाउना लाई	६६
अलार ताउन्या	६७
हमी हाडु गान्या	६८
वुति वनाउन्या	७१
हिडु वनाउन्या	७२
फपुर वनाउन्या	७३
मसला गर तमा कु वनाउ	७४
न्या	७५
राडु को रीग वनाउन्या	७६
रोहाडु नडु काली वनाउन्या	७७

ली. १ सोराषान्यातवर

विग्रहापदी

सोराषानिमाहली मुछनु पगली सक्यापछि विग्रिनादिनु उहि पा
निक परमाछाननु तामाका भाडमा पकाउनु पकाउदामा उ
द्याको फिद फिकते रहनु त लवल लाग्यापछि फिकनुर तलवस्मा
को मथेल नहल नाइ अरु भाडमा हालनु फेरि पकाउदै चलाउ
दै रहनु उपानि मुकनु लाग्यापछि सोरामात्रै ठाक न्यागरि फेरि
पानी हालिदिनु पकाउदै चलाउदै रहनु मुक्यापछि आगजलोई
रु तयार भयो अलिक पानी छन्दे नचलाइ कन तेसै रहनदिनु भो
लि पल्लु जमिरहन्छ असल कलमि सोराईछ १

ली. २ गंधकषान्यातवर

गंधक पिधिकन फलामका भाडमा हालनु चुल्हामा नालनु
गेल्का भागमा पकाउनु गंधक पगल्यापछि उस्माथि माया
को मयल फाल्दै गर्नु फालिसक्यापछि वाकला कपरमाछ
नु आक्रासारे सित चुङ्गनदिनु त्यलायापछि तयारईन्छ २

ली. ३ गंधकषान्या अर्को तवर

गंधक पिधिकन फलामका भाडमा हालनु चुल्हामा नालनु चुल्हामा नालनु तेलो पर्काइ

ननु आक्रास्यैः सितचुङ्गनदिनुः स्यलायापधिः तयारङ्गैश्च — २

ली. ३ गंधकषान्मार्गोऽर्कोतवर

गंधकः सपिण्डगारिपिचिः चर्कडाभाः जानितुल्यनुः तैले चर्कडाः
को मुखदोषन्यागारिः कसिकनः रुमाललेवाधनुः तैले रुमालमा
धिः गंधककोः धूलोः ओष्ठ्याङ्गुः तैले माधिः गंधककोः धूलोः
ढाकन्यागारिः चर्कडाका मुखभरिकोः धालराषनुः धालमाः सु
दरो हलीदिनुः भागो मात्रै ननिभन्यागारिः अली अली हम्कनुः
गंधकचुहिः चर्कडाभाः सकीयापधिः तयारङ्गैश्च साफ भयेन
भन्या येसे लाइः पिचिकनः फेरिबेहिरित सितवनाङ्गुः गंधकमा
फर्कैश्च

ली. ४

वारुदलाई कोइलावना उम्यातज्जुमा

अरालीकाः भक्यामिलाकाः असुराकाः सुंङ्गिगैरुः फो आकाठ
कोइश्च यतिकठमा जो पईश्च येकथोकः काठकानमकायाका
दारुवाल्याइः घाडलषानि हलनुः भागो सलकोइः दिनुः काठव
सितक्यापधिः मुइरे भयापधिः नपचदेः मायलोउरिदिनुः को
इलापधिः

ले ५ वाहद पिन्दा हान्नी पानि वन उन्मा ३५ तवह

गागरा घ्याम पामा पानि हान्नी पिपल को अतर छाता अठवा साधन को
अतर छाता ल्या उन्मा मसिनु गरि कृति पानिका भागमा हान्नी जैले वाहद

ले ६ पहलीया वाहद वना उन्मा मसला को अंदाज

सोरा ————— तोला ————— १००

गंधक ————— तोला ————— २५

अंगार ————— तोला ————— २५

मशैला वाहद वना उन्मा मसला को अंदाज

सोरा ————— तोला ————— १००

गंधक ————— तोला ————— १८

अंगार ————— तोला ————— २०

जोर्दार वाहद वना उन्मा मसला को अंदाज

सोरा ————— तोला ————— १००

गंधक ————— तोला ————— १२

अंगार ————— तोला ————— १५

धरु मला जो ते हे गेहि पानि हानि पिचन

यतिमंगमिनि वेस मसिनु गरि पिचनु असनूरकमि इल्ला पानु ऊन्मा

गरि हान्नी कटन हासका फूल जवा इल्ला पानु मसुका फूल ज

यतिमंगमिनिवेसमसिनुगरि पिचनु असनूरकसि डल्लापानुऊन्या
 गरि हलुनुर कुटनु हासका फुलजत्रा डल्लापानु मनुको फुलज
 त्रो साहाकाठको गोला वनाउनु छालाका चाननामा हादिचा
 लनु दानापचापछि सुकाउनु तयारईन्छ असुरको भरिर्को भ
 किअमिलाको अंगार असनूईन्छ रकसिपाई यनभन्या पिपलको
 अथवासां धनुको अतछला कुरिकन गागरमा हादि पानिमा बुझ
 इराषनु तेहि पानि हलनु

ली. ७

पुद्गफयेरवनाउन्यातवर

काछि अंगुलिजत्रो काठको मसिनुगजवनाउनु कागजमा बोल्ला
 पछाछिउ माडलगाउनु माइमरतिर काठमाठि तिह पारि काठमा
 नपन्मो गरि अरुसवै कागजमा माइलगाइ कागज सारपत्रवेहिः
 घाममा सुकाई दिनु त्योगज् रिकनु तेहि छुग्रि अन्ध्या उपाग
 रि काठको बोल्याको एकतिर मात्रै पुवात् भयाको गबुवाज

लो माचोननाई तेसमाचालाइ आधिआधिमा चिहि एषनु इ

लो. साचोननाई. तेससाचालाई. आधिआभिमाचिहि एषनुड
 इजोटा फलाम्का साभिवनाई. तेस्साचामा. तलतिर. साधितिर. सा
 निलगाई. फुकालन इन्यागरि. एषनु. त्योसाचका फपल्या
 हा माकागजका ठुंइ एहलनु. अर्का फपल्या टाले लाकिदिनु
 दुइतिर. साभिलगाउनु फपल्याटो फुकलन नपावस

सोरा — तोला — १००

गंधक — तोला — ६०

वारुद — तोला — १५

ईजुदाजुदागरि पिधनु फेरी. येके गढागरि मसीनुगरि पिधनु ओसि
 या असोमात्रे. इन्यागरि थोरै पानि छर्कि मुछनु यतिमसला पाचमासा
 तेसकागजका ठुयिमा हालदै बिसपलठ यान्दै यीतवरमंग भरिन्या
 ल संपसादनु. भरिसक्यापछि त्यासाभि फुकालिकागजमा मसला भ
 रियाको शिकिधाम्मा सुकाउनु भैसिको पिलुभन्याको पातलोछा
 ला अथवा भुडिको पातलोछाला अथवा आन्डाको छालाले सक्नु
 ५ पत्रेवेकिदिनु घाम्मासुकाउनु उट्टेफेर्नयारभेयो

शियाको शिकधाम्मा सुकाउनु भासिका पिलुभन्याका पातलोछा
ला अथवा भुडिको पातलोछाला अथवा आन्दाकोछालाले एकडु
इ पत्रवेहिदिनु घाम्मासुकाउनु उट्फैर्यारभयो

छ ५१ सं भा पु
वा

लं ८

महतापवनाउंन्यातवर

जत्रो महतापवनाउनुछ उत्रोकाठको गज मसिनुगारि वनाउंनु कागज
मात्र दत्ताप दत्ताछि उमा माइ लगाउनु माइ मतिर काठमा धितिर पारि
काठमा माइ नलाग्न्यागारि त्यो कागज काठमा वेई ५।६। पत्रवेहि
घाम्मासुकाइरिनु भैसिको पिलु भन्याको पातलोछाला अथवा भुडि
को पातलोछाला अथवा आन्दाकोछाला पातलोछालाले एकडु
पत्रवेहिदिनु घाम्मासुकाउनु त्यो काठ छिकिते सहुं यामा तह्मा पति
कागजले मुखतालनु उप दत्तातिराट चंड जोतिको मसला हुं यो नफुट
न्यागारि बादनु भीरियापछि माधितिरको मुखटालिदिनु तयारभयो

लं. ८ पानिपर्दामा टोपमाहालन्यारंजकवनाउन्पातवर

तलतिर टोपका ब्रह्मामा जाग्या माधितिर कटोरजस्तो भयाको ३ अंगु
लको टावाको ठुंगीवनाउनु असल वारुद असल मशपू मासुधनु
तेहि ठुंगिमाहालनु माधितिर कटोरमापनि भीगीहालनु असलमि
हिंकपडाले त्याकटोर वाकन्यागारे वाढनु साफगारिछकाउनु
रजनको मागे तेहि ठुंगिमेन कपडाने घालि टोपका ब्रह्मामा हातिदि
नु तेसैमा पुढे फैले अंगुलाउनु चलदछ चाडो चलेनभनि नजिक
नजानु थोरैठिलो चलदछ मेन कपडाले बनेभनि माधिले घियाको
छ मेनघाँमा चोभमाको होइन गंधक पगलिकुन तेसैमा कपडा चोभ
नुर बाँध्याईछ

लं. १०

कुलोवनाउन्पातवर

रुक्मानाइ पानिमा भिजाउनु असल वलाइति वारुद मसिनु गरिपिधि
तेहिरुक्माना छारि दिनु तयार ईछ

लं. ११ पनिपर्दामा टोपमाहालन्यारंजकवनाउन्पा अर्कोतवर

तलतिर टोपका ब्रह्मामा जाग्या माधितिर कटोरजस्तो भयाको तेसै

ल. ११ परिपदा मोटा पमा हालन्या रंजक बनाउन्मा अर्को तवर
तलतिर ओ पका ब्रह्मा मा जाम्या माधिति कटो रंजसो भया को तेसे
कटो रंज लाइ पानिले न पाउन्मा गरि ओ रंजसो पर्मा रंजक हल्दा र पुद्
फेदि दाने छे कन्या कुम्प कुम्प पाणि ते वटो रंज कन्या गरि तावा
को पाटो लगाइ २ अंगुल को दावा को छु गि कनाउनु असल बारुद
असल सरापमा मुछनु तेहि छु गि मा हालनु माधिति कटो रं मा
पानि भरी भरी हालनु तयार भयो

ल. १२ फुट्ट्या गोला बनाउना लाइ कन्या न कन्या गोलि विचार गर्मी तवर
छालिकन तयार भयो को गोला त्याइ भरी गरि पानि हालि विचार गर्नु
र पानि चुलो भन्दा गोला कूट्ने केहि न चुट्ट्या गरि बनाउन दिनु
पानि कटि न चुट्ट्या गोला भया मात्रे छु पानि न चुट्ट्या गोला मा
षपे चाल गाउन दिनु

लं १३ येस्माफिक पिउजको अन्दाज गरि गोला
मा ठोकनुर यतिदा छामे त्यो गोला फुट्छ
भनि जानाको तवर

जोनजगामा गोला पुऱ्याइ फोर्नुछ उमेजगामा गोला पुकडापि
उजको मसाला आगाले घाई सकि गोला भित्र का बाह्रदमा आगे
पुकन्या कलगरि पिउज ठोकनुर गोला भित्र का बाह्रदमा आगे
लागन वितिके फुट्छ यो हिमा पुऱ्येले छरान सकि येन मन्या
यति पिउजले ठिके होला भनि पिउज काटि भैषा राखनु वंममाः
बालि गोला भर्नु वंममार भैका पिउजमा यके वषत् आगोलाइ
दिनुर जाहनेर गोला फोर्नुछ उमेजगामा बालि गोला पुग्दा जोरा
पिउजको मसमा आगाले घाई सकेन मन्या पिउज लामु भयछ भनिका
टनु गोला फोर्नु पर्न्या जगामा नपुग्दै पिउजको मसला आगाले घाई
सक्यो मन्या पिउज छोता भयछ भनि अलिक लामु गर्नु एते रहले
२।२। वषत् बालि गोला चलाइ पिउजको अन्दाज गर्नु जाहा
निश पुऱ्याइ गोला फोर्नुछ उमेजगामा बालि गोला पुग्दा जाहा पनि
पिउजको मसला आगाले घाई सक्यो मन्या यहि पिउज ठिके हुमा
३। ३। यति हिमा पुऱ्येले छरान सकि येन मन्या यति पिउज ठिके हुमा

२।२। वषत घालि गोला चलाइ पिउजका अदाज गनुर जाहि
 निरापुन्याइ गोला फेरुछ उमेजगामा घालि गोला पुन्या जाहपनि
 पिउजको मसला जागले घाईसकेवा भन्या यहि पिउज ठिक इन्मा
 रहेछ भनि उहि प्रमानको पिउज ठोकनुर जाहने रा गोला फेरुआ
 द्यो उमेजगामा फेरुसकिछ केहि चतुराई पनि चाहिछ

ली १४ पिउज बनाउना लाई मसलाको
 अन्दाजा र बनाउमा तवर

बारुद	तोला	६
सोरा	तोला	६
गंधक	तोला	४

यति थोक मिरिगारि पिरि बुकुलदो इन्मा गरि पानि हालि सुछनु पि
 उजमा १ लाल हाल्दै ठोकन्या मुङ्गे ठिकिनु सो बनाइ यका पढि भु
 ई मम पुन्याइ छोडि दिदै गरि विम पत्त ठोकनु यसै ताले मारि न
 ज्याल मम्म हालि ठोकनु मारि न्या वेला मा उलो हालि फेरि १ लाल हालि
 रुलाको १ छुई अर्ध उन्मा गरि मसला हावनु फेरि विसे चोर् थोकनु

या

ली १८

वैको अन्दाजा

अठार दोला को गोला भया तस्को अठारै भाग को १ भाग १ तोला वा

रुद भया यहि गोला फलना लाइ ठिक ईन्द्र

अठार तोला को गोला भया तस्को तेमै बरोबर अथार तोला गीरास

भया ठिक ईन्द्र

अठार तोला गीरास लाइ तस्को सोरै भाग को १ तोला मासा २ ताल

वारुद भया ठिक ईन्द्र

गोला	तोला	१८
वारुद	तोला	१
गीरास	तोला	१८
वारुद	तोला	११९

ली १७

सव्द गीरिकन जान्या गोला हांन्या तस्वर

ओकातिनतिर बरोबर पुवाल पाया को गोला केहि नहालि हांन्या ठु

लो सोर गीरिक राई कन जांछ यसले पनि लस्कर्लाइ सा हो हइ वइ

पाछ वी मा पनि तोल मा पनि लस्कु ईन्द्र

ली. १८

फुट्ट्यागोलावनाउन्यातवर

घोक्रोगीतयारगयाका गोलाभा घपेचा लगाई घपेचावाहिर पछि
कागज चककिवनाइ माडू लगाई पुवाल टालनु घपेचाभिन्न गो
लाहसिवाहिर मसिनु वारुदहालि दिनु वडत ठोर घाडिकन नहाव
नु ठिकेसंगहालनु भरियापछि घपेचाको मुखकागजमा माडू लगा
गाइकन टालिदिनु वंमा भरिकन गोलाफालन्या वारुद तोला
२० चाहिन्या भया त्यो फुट्ट्यागोलाभिन्न २० तोला वारुद हालनु
यसैहिमापले ठुलामा धोर होला मानामा धोर होला गोलाभिन्न वारु
दहालि त्यो गोला वंका साधागोलासंग तोलनु साधागोलाका
तोलमा जतिले पुगेन सिसाका फलामका गोलाहालि साधा
गोलाका जति ~~सिसा~~ तवल पुन्याइ भर्नु गोलाका मुखमा काठको
ठेडिलगाइ वारुदन घस्यमा गरि टालि दिनु तथा भयो होम्यावेला
मा काठकोठेडि शिक्कि जोमाफिक होनु छ उसमाफिक को प्युज
ठोकि हीनु प्युज ठोक्तावेस यकका वनियोई

मा सासक ति नष्टकन्या गरि सारै ठोक्नु प्युज फुट्ट्या भन्या अर्को प्यु
ज फेर्नु कुचियो मात्रे भन्याईन्छ वंमा पनि तोपमा पनि होनु ईन्छ

मा. सासकति. नषस्कन्यागरि. सारैठोकनु. पुजफुदोभन्याअको. पु
 ज. फेनु. कुचियोमात्रेभन्याईदू. वंमा. पनि. तोपमापनिहनु. ईदू.
 तोपवाट. हनि. आठियोभन्या. पुजवाहिरतिर. ननिकामनु. गोला.
 सितवरोवर. पारिठोकनु. गोला. लवडिंदा. पुज. सासचूचानलागमा
 हवम्. पुज. ठोक्य. वाट. सास. पुस्कनगयोभन्या. चौडैफुदू. वित
 वलपध. वंमा. भन्या. तोपमाधेरै. उपद्वईदू. तोपमागोला. भर्दाविष्
 ल्यातोगरि. पुज. भिन्न. पिदवाहिरपारि. भर्नुवडोसहोर. बिहान्नस
 क्यामात्रेईदू. नत्रतोपलेधेरै. वितवलपध.

लं. १८

उइतिनवेर. सव्यगरि. फुदूमा
 गोलावेमाईन्यातवर

ठूलोमुष्. भयाको. पुकोगोला. धपैचा. समेतलगार्इ. चाहिन्यावारुदह
 लि. तयारगनु. तेसैभिन्नअयाईन्या. सानासाना. धोकोगोलामा. धपैचा
 मात्रे. नलगार्इ. अरुसवै. विधि. ठुला. गोलाकाहालूनु. तेतिले. साधा
 गोलाकातवलसंग. पुगेनभन्या. अरुगोले. पनिहालिसाधागोला
 का. तवल. संगपुयाईनु. तेहिठूलो. गोलाका. मुष्माकाठ्को.

ठेडिलगाई बाह्यदनषह्मा गरि ठालिठ्या भैयो. हाँन्या वेला माकाठ
को ठेडिठिकि जो माफिक. हालछ. उँसै माफिकको. पुन. ठेकि हाँ
नुठेरे अवाज झँछ. वँवाट पनि तोपवाट पनि हाँनु झँछ. तोपवाट हाँ
नआ.

ठियो भन्या. पुन. बाहिरि. नमिका सनु. गोला संग. वरोवर. पारि. ठो
कनु. गोलाल. वेडि. दा. पुन. मा. घच. चान. ला. गो. स्. पुन. ठो. क्या. वा. ट.
मा. स्. सु. स्. क. न. ग. यो. भ. न्या. चा. डे. फु. रू. छ. वि. त. व. र. प. छ. व. मा. भ. द. दा. तो. प. मा.
ठेरे. उप. द. व. क. छ. तो. प. मा. गो. ला. प. दा. वि. प. ल्या. टो. गरि. पु. न. भि. त्र. पि. द. वा.
हि. र. पारि. भ. नु. व. डो. स. हो. रु. रा. भि. हाँ. न. स. क्या. मा. त्रै. तो. प. वा. ट. झँ. छ.

लै. २०

छाँउनि. व. ज. ना. पो. ल. न्या. व. को. झँ. दा. जा.

यो. क्रो. गो. ला. मा. नि. न. ति. र. व. रो. व. र्ग. रि. पु. बाल. पानु. ते. से. मा.

सोरा	तोला	७२
गंधक	तोला	२१५
अंगार	तोला	३२

द्व. दा. त. दा. गरि. पि. चि. तो. लि. म. सि. नु. गरि. पि. ध. नु. यो. स. वे. को. चा. र्ध. ड. को.

सोरा	तोला	७२
गंधक	तोला	२५
अंगार	तोला	३७

इजुदाजुदागरि पिचि तोलि मसिनुगरि पिचनु योसवेको चार्बेडको
 यकषंड फलामको चुरा समेत् मिसिपानिछर्कि उकुयेवनाइ ते
 सैगोलामा योममलावेसगरि ठोकि ठोकि भर्नु मित्रका विदूंसम मा
 ने भरिया पछि वाहिरका विदूंसम बरोवर पारि वारुदयानि भरिदि
 नु तयार भयो वंमापनि तोपमापनि हीनुईछ तोपलेछिलो गरि

गढापुयाउँछ

छाउनिषजानापोलुन्या अधिवनायाको
 मसलाभन्दा अलीक कमि गरि वनाउन्मा
 तवर

योकागोलामातिनूतिरुवरोवरगरि पुत्रालपानुतेसैमा

सोरा	तोला	७२
गंधक	तोला	२५
अंगार	तोला	३४

इजुदा जुदागारि पिधि तौलनु यकगदागर्नु इसवैको चारबंडको म
 कबंड फलाम्को चुरासमेत् मिलाइ पानि छरुनु वुकेये वनाउनु वे
 सगारि ठोकि ठोकि कन तेसै गोलामा भर्नु भित्रका विटु संप्रमात्रै भरिया पछि
 बाहिरका विटु संप्रवरोवरगारि बारुद बादि भरि दिनु तयार भयो वं मापनि
 तोपमापनि हाल्नुहुँछ वंले भंडा पनि तोपले छिलो गारि टाछापुन्याउछ

छाउनि यज्ञनापोलन्या अर्कोतवर

बारुद मसिनुगारि पिधनु तौलनु तोला १० बारुदमा तोला २ तोहा चुरा
 हालि दिनु थोरै पानि हालि वुकेये गारि मुख्नु गोला भित्र ठोकि ठोकि
 घादनु वं चलाउन्या वेलामा फुका बारुदमा त्यो गोला लडि वडि
 खेल्लाइ कन वंमा हालि चलाउनु तिन् पुवाल् भया योता मान मोयमा
 अवस्य सलर्क छ यकै वटा पुवाल् राख्या नसल क्यामात्रै मसला घेरौ
 न्छ सलको भन्या धेरै लडि वडि खेल छ छाउनि यज्ञना गेरु जो पोयो पो
 लछ बेरि पनि सोह्र हड् बडाउछ वं मापनि तोपमापनि हीन छ

ली. २१

जजीर गोलाको तवर

चारपौच हातका फलाम्का सिक्रिमा २ तिर छेउछेउमा फलाम्का गोला
 हुँदाउनु गिरफका दुँग्रामा तलतिर गोला राखि मारु मासिक्रि वे

लक्ष्मी वारुणानराद्रुवजउध्व वमापानतापमापानहानअध्व

ली. २१

जीर्णगोलाकोतवर

चारपांचहातका फलामकासिक्रिमा २तिरछेउछेउमा फलामकागोला
हुंदाउनु गिरफका हुंघामा तलतिर गोलागभि मारु मासिक्रिवे
धै हलदैगनु उपलतिर अर्कोगोलागभनुर त्योसवे साधागोलासि
त तोलनु वरोवरभयाठिकभयो साधागोलासित तोलमा पुगेन भया
छर्यपिदिनु ४५ तोलासम भयावडिभयापनि छदिभयापनि वि
ग्रदेन वंमापनि तोपमापनि हानद्विध गोलाकायेवामा पुग्देन छर्य
कायेवामाहानु छरले गोलाले पायाकापनि साफगर्द लेनमासि
। किलेपायो भया सिक्रिले पायासम यौगलाइ पनिवाकि राषतैन
साफगरिछिनिदिनु

ली. २२

गिरफबनाउमातवर

तावाकाभयापनि तेरकापाठभयापनि जोनतोपले हानुपम्योछर्य
उसतोपमार्जान्यागरि मवुवाभयाहुंघावनाउनु तेस्माछर्यभनु छर्यका
तवर वमोजिम् तवलमा पुग्पापछि अर्घ्यालोखोकोहुंघि कासिदि
दिदिनु तेस्मासबले छाकि तेस्माथिकाठ्कोविकोलाई तिनतिर
किलठोकिदिनु तयारभयो

मिश्रफवनाउन्मातवर

ले. २३ नजिकमाहांग्यागिरफवनाउन्मातवर

जोनतोपलेहीनुछ. उमेतोपमाअताउन्मागिर तावाकाटेनकापाताकोग
 बुवाजसो अलिकलामु. डीगिवनाउनु तिन् पोरा कान्भयाका फलाम
 का. काड्. धौवनाउनु असल विष्. पिधि. पानिमा वाकलोगिरि रयारि
 काड्. मालाउनु. मुकाउनु. मुक्यापछिकाठ्को. तहमिलाइकागडेले.
 वेहि. यकतहालनु. यमेगीर. धरोकोतवर. वमोजिम. भन्याकातवर. संपुग
 ज्यालपत्रपत्रे सनि. तवर. पयाइ. डीगिवठतासे. रह्या. भन्या. अघ्या. जोर
 ह्याको. कारि. फालिदिनु. तेस्माथि. सरलेछोपि. काठको. विर्को. लगाइति
 नतिर. किलाठाकिदिनु. तयारभयो. वमा. पनितोपमापनि. हालनुईछ
 प्रसेले. थोरै. लाग्यापनि. ज्याननलि. राधतेन. वनाउनपनि. झसुलेवनाउ
 नईदेन. सोदोर. मानिस. हातमा. कति. चोद. घाउ. हातमा. उचेश. मात्रे. प
 निन. भया. काले. वनाउन. फोहरि. भयार. विषको. सन्. वन्ध. पर्ने. गयो
 भन्या. वैहि. मानु. का. हा. छ. का. हा. छ. ओफे. मर्त्यो. ऊँछ

ले. २४ नजिकमागिरफहीन्या अर्कोतवर

मिश्रफका. डीगिमा. बंदक. का. धारा. जसा. धारा. हा. ल्यो. ठोरे. अटा. उँछ. ठा. ठा. भन्या

निमनयाकाले वनाउन फोहरिभयार विषको सन् वन्ध पनेगयो
भन्यावैहि मासुकाहछ काहछ ओफेमत्याऊछ

ली २४ नजिकमागिराफहीन्या अर्कोतवर

गिराफका ठुंगिमाबंदुककाछरा जस्ताछरा हात्थोठरे अठाउछ ठाठा भन्या
हीनऊँदेन तरवारजोरिन्यावेलासा यस्ताछराते हीनु दसतोपकोगर्नु एके
तोपलेगछ सरछविस् हातेदेसिसाफमाछ

ली २५ नजिकमाहीन्यागिराफवनाउन्या अर्कोतवर

छरासकियाभन्यापनि ति ठुंगामापैसाभरि कनहीनु पैसापनिछे
न वंदुकको याज नागोली कार्तोस् प्रसस्त छ भन्या बंदुकलाइ चा
हिंदोराषि कार्तोस् फोरि वंदुककागोली भरिहीनऊँछ छरा ठुंगीपै
सागोली केहिछे नभन्यापनि कर्द चकु ईद ठुंगी ज्ञापायो भरि क
नहंनु नजिकमाभन्या येस्तालपनि पायास्म मनमारि छोड्छे
न सापगारिदिछ तोपमापनिहीनुऊँछ

ली. २६ चंद्रजोतिवनाउन्पातवार

सोरा — तोला — ५० गंधक — तोला — १०

हरिताल तोला — ५ चुन — तोला — १

मालधूप तोला — १

इ जुदाजुदा गरि पिधि तोलनु यंकगठा गरि मसिनु गरि फेरी पि
धनु तयार भयो

ली. २७ सितारको गोलीवनाउन्पातवार

सोरा — तोला — ७२ कपूर — तोला — १

गंधक — तोला — १३॥ चुन — तोला — १

हरिताल — तोला — ५

सोरा गंधक हरिताल इजुदाजुदा गरि पिधि तोलनु मिसाउनु फेरी बेस
गारि मसिनु तुल्याइ पिनु कपूर चुन पानिहालनु पानिले मुछनु हा
सको फुल २ फेरि पहेलो परसारि सेतोर सहलिदिनु गीलो नवनाउ
नु सारो नवनाइ तेसै कागोले रिठा जत्रावनाइ बड्कको बारुद पिनि
मसिनु वनाइ बारुद नाड्ला मा राखि तिने चिसा गोलिहालनु हल
लाइदिनु नाड्ला वार फिकिफिकि अर्की नाड्ला मा घाम्मा मुकाउनु

ली. २८ पत्रे नारंग इत्यादि

नु. मासो नैवनाइ. तेसका गोले रिठा जत्रावनाइ. वहुको बारुदपिनि
मसिनुवनाइ. बारुद. नाइला. मा. राधि. तिने. चिसा गोले हातनु हल
लाइदिनु. नाइलावार. फिकिफिकि अर्का नाइला माघा मासुकाउनु

ल. २८ पलेतावनाउन्मातवर

कागज पानिमा. भिजाउनु. बारुद. छरि. दिनु. सुकाउनु. पलेता. पले
ता. तयार भयो

भागो पानिमा. भिजाउनु. बारुद. छरि. दिनु. सुकाउनु. पलेता. तयार भयो

ल. २९ अनारवनाउन्मातवर

मेरा — तोला — ७२ गंधक — तोला — २९

गोलमसिनुगरि. पिध्याको तोला — १४

इसवे जुदा जुदा गरि. पिधि. तैसुनु. यक गहु गरि. इसवेको. चार्थ ड
को. यक घण्ट. फलामको चुरा. मेल. मिलाई. पानिले. छिटुनु. उकयेव
नाउनु. माटाको. भैचंपा. उभिडो. गरि. काठका. फल्याक. मा. तेस्को
मुखवसातनु. पिदमाधि. तिर. पानु. तेहिनु. कुटो. वनायाको. मसला. तेस
मा. थोरै. थोरै. हातदे. काठका. गजले. घादे. गर्नु. माटाको. भाडेन
फट्या. गरि. ठाम. गरि. घादनु. भीन. भीन. लांग्या. पछि. वेसलि

स्याइदो माटे ~~ल्या~~ ल्याइ जराति वाट मसला मादियाको छ उरिपिद
 टालिदिनु उभिडो तु ल्यायाको त्यो भैचपा फर्काइ मुखपट्टि मसलाले
 भोरिका गजमा माइलगाइ मुखमा तालिदिनु अनारतयार भयो

लं ३० हवाइवनाउ न्यातव

सोरा — तोला — ७२ गंधक — तोला — २१
 अंगार — तोला — २७

इजुदाजुदा गरि पिधि नोलनु मिमाउतु फेरि बहुत पानि छर्कि बुकुदेवना
 उनु मालिंगा का यकपट्टि जाषा भयाको यकविताको दुर्गिरिवनाउनु
 भैसिकागर्धनका नहरले दुर्गिवेनु मुखपट्टि तेहि बुकुदे मसला फलाम
 कागजले दुर्गिमावेस गरि रास गरि घाडनु बंगले फोर्दा न जावस् दुर्गिका
 पिदमा फलामका सुइले छिउ पार्नु दुर्गिका जा धामम्म छिउ पुगेस्य
 क अंगुल बाकि रखापछि सितारा कागोली हालना शिमित अथ अंगुल
 बाकिलो सोरु अंगुल लामु यस्ता कागजले दुर्गिवेन कागजको दुर्गिमा
 उनु सितारा कागोली २।३।४ जति अताउंछ तेहि दुर्गिमा हालनु वंडुकमा हा
 ल्नु वाहद आधा तोलाको अंदाजा मसिनु गरि तेहि गोलीमा धि हालनु
 ०।१ मा मावर्ति भयापनि मंटे हटे न थोरै न हवस् यति ग्यापछि गजले

चाकलो मोरु जगुल नाम यमा कागजले ठुंरि वोरि कागजको ठुंरि बना
 उनु मितारा कागोली २।३।४ जति अता उंछ तेहि ठुंरि मा हलनु वंडुक माहा
 ल्या बाहद आधा तोलाको अंदाजा मसिनु गरि तेहि गोली मा थि हलनु
 १।२ मासा वरति भयापनि संदे हे देखे न थोरै न हवस् यति ग्याप छि गजले
 कागजलाइ भित्रको तह पले दवाइ कागज छुमै जाला उहि दवल संग का
 गज खादि दिनु चार अंगुल को लामु चाकलो वोरै वर कागज मा माइ लगा
 ई तेहि ठुंरि को मुख छे पि दिनु ओरि परि कांछे ठुंरि मा वेस गरि ता
 सि दिनु तेहि ठुंरि वलियोगरि तिन ठाउ सरसंग बाधनु जे पट्टि बाट का
 गज हालि मितारा कागोली खादिया को छउ सरपट्टि ठुंरि वोरै न सर्प मा
 उनु जता तिर छि उंछ उस पट्टि सर्ला मुहोस् ठुंरि का सर्का जो मा धा
 गो ल गाइ तुलौ हे तोल नुर ठुंरि भेदा थोरै सरपट्टि गरुको हेस् ब्रह्मा प
 नि ~~छे~~ छे भयाटे छे जाँछ

लं ३१ उति अनावनां उयात वर

मोरा — तोला — ३२ गंधक — तोला — ८

कोइला — तोला — २०

इनुदानुदागरि पिचि तौलनु यकगठागरि वज्रतमसिनु गारि पिधनु पानि छर्कि
 (बुकटो बनाउनु दारिमजत्रो दारिमजसो पिदतिर अलिक चेपयो मुषतिर
 दारिमको भेट निजत्रो पुवाल् भयाको माटाको भाडामा फलामका ग
 जले बुकटो मसलामाटोको भाडामा फुट्या गरि पुपुसारे खादनु उस्को
 मुषकागमा माइलगाइ टासिछो पिदिनु तथा भयो

लं. ३२ फुलहरि बनाउ न्यातवर

सोरा — तोला — १३ गीधक — तोला — ११

कोइला — तोला — ११

इनुदानुदागरि पिचि तौलनु यकगठागरि सौरमसिनु पानि नाहि सौरै बभ्रो पानि ना
 हि प्रमाणो सित पिधनु यो सबै को तेसो फलामको चूर्ण मसिनु गारि कुटि कपछो न
 गरि तेसै माहालनु पानिले हात भीजाई उहि चिसा हातले यो मसला मुछनु चारत
 ह गरि मसिनाकागजको छुरि बनाउनु यो मसला यहि छुरि माथो थोरो हालिकाग
 जको छुरि नफुट्या गरि सारै खादनु तथा भयो

लं. ३३ जुह्विनाउ न्यातवर

सोरा — तोला — ७२ गीधक — तोला — १४

कोइला — तोला — ६४

सोरा — तोला — ७२ गंधक — तोला — १४

कोइला — तोला — ६४

इनुदानुदागरि पिधि तौलनु यकगडागरि वहुतसुसिनु गरि पिधि योसवैको ते
 सरि फलामको चुरा मसिनु गरि कठिकपर्छान गरि तेसैमा हालनु बोला देठ तोला
 को अंदाजा को पाति तेसैमा छर्किदिनु छर्किनु सगले सैमा अनु मागे भै चंपा वनउनु वलिभैच
 प्रामा तेममला भाजन फुट्मा गरि गबले पुपवाइनु कागजनामा डुलगाइनु को मुख छेपिदिनु तयार भयो

त. ३४ वतामावनाउम्मातवर

सोरा — तोला — ८ गंधक — तोला — १११

कोइला — तोला — १५

इनुदानुदागरि पिधि तौलनु यकगडागरि प्रमारौको मसिनु तुल्याउनु योस
 वैको तेसरि फलामको चुरा मसिनु गरि कठिकपर्छान गरि तेसैमा हालनु सानासाना
 माटाको भैचंपा भाजन फुट्मा गरि यहिममला सोरुवाइनु कागले पुषछेपिदिनु त
 यारभयो

ली. ३५ उगावनाउमातवर

सोरा	तोला	२०	गंधक	तोला	५
कोइला	तोला	५	कपूर	तोला	९

इजुदाजुदापिधितोल्नु यकगहा मसिनुगारि पिनु घोसैवेपानिधकि बुकरो
 जुल्याउनु वास्कापनाको छुरेवनाउनु तेसठुरा^{मा} नैसिका गधनकानहर्ते वेनुः
 फेरिसुकाइ २।३। वेर मजगुहिसंग वेनु वासकाभाषाप^{वादन}दि औलाप्रमान
 को छिड्बनाउनु तेसैपदिलिस्पाइदो रातोमाये २ अंगुल^{मा} मातोषाद्यापधिः
 छिड्बोल्नु तेसैछिड्बलाइ कागले जति तेहि बुकरो मसला ३।४। भागगारि यक
 भागवेसुगारिषाओ ३।४। तहकागजहाल्यो चंद्रजोति २।३। तोलाकागजमा पो
 कोपारि हानिदिनु फेरि ३।४। तहकागजहालनु फेरि बुकरो मसला ९ भाग
 वादन ३।४। तहकागजहालनु फेरि चंद्रजोतिकागजमा पोकापारि हलनु
 ३।४। तहकागजहालिषादन फेरि बुकरो मसला यकभाग वाडनु यसै
 तहले जतिभगध यदिसकनु छुरे ४ अंगुल वाकिरह्यापधि ९।२। तह
 कागजहालि तेसैठुराकामुषमालिस्याइदो रातोमातोषादन आतस वाजिदो
 उदामा त्योठुरे नैमामुषपधि उधोपारि भाषापधि उभोपारि गाडनु तथा
 भयो

डोनफट्ट्यागारि ठासुगारि आदनु भरिन भरिन लाग्या पछि वेसु लि स्याइ दो मा
 टालेन ताति वीट मसला थां दिया को छ उरि पिडता लिदि उभि दो तुल्या या को
 त्यो भै च पा फकाइ मुख पट्टि वारुद ले भरि कागज मा माइ लगाइ मुख मा
 ता सिदिनु तया भयो

सोरा — तोला — ३० गंधक — तोला — ७
 कोइला — तोला — १

माथिको तद्वोपयो

लं. ३८ राजकोर्या तवर

माटा का भाडा मा आधा भोडा गाइ को गउत् हालनु जिमि मा मिलाइ गाइनु
 तेस भाडा को मुख मात्रे देबि न्यागारि राखनु फलाम्का भाडा मा राख हालि भा
 गाले साफ गारि पकाइ पगानु त्यो पगाल्या को राख उरि गाइ को गउत् मा हा
 लिदिनु एक प्रहसम तेसै मा रहनु दिनु ताहा पछि त्यो भाडा समेत शिकि माया
 को भाडा फोरि राखु निका लिदिनु त्यो राख तोला १० बछिया सेर सु तोला ३
 दुवै थोक फलाम् माथि राखि फलामले साफ गारि करनु साफ भया पछि तस्को
 पाता १० बनाउनु नति बनाउनु छ उरि अंदाज ले माटा का भाडा मा पानि हालि त्यो
 घालि आगाले पकाउनु तसलाई साफ गारि मथी पानी संग मीठाइ चिनि नारि
 कावि मा हालनु २ घरि सेलाउन दिनु तेस्मा थोरै चिस्व पानि हालि दिनु तथा

घालि आगाले पकाउनु तसलाई साफगरि मथी पानी संगमीलाई चिनिनारि
कावि माहानु २ परि सेलाउनदिनु तेसमा भोरै चिस्वपानि हालिदिनु तथा
रभयो ज्याकाम् मालगाउनु छ लगाउनु त्यो सुक्या पछि कपास कारुवा माघि
उलगाई भित्राई तेसैमा सुधिदिनु ताहा पछि पुनिक घसिदिनु वढि घातल
करिमाईछ

राइ चाम्पा अर्को तर

मैना बोसो बरो वगरि योठ भाडा माहानु राइ पगालिकन भल्लगो धारा गरि ते
सैमा बम्याउनु फेरि तेसैलाई ० गालनु मयेल् फालनु यसै तर हले ठेरै पटक
षादिकन माघि वाट बसालि दिदा तिर्ति न्गरि कनमा भया पछि वाजा हल्
वनाउना लाइ राइ तथा रईछ

ली. ३९ भाडा कुडा वनाउना लाइ कासो वनाइ मात वर

तावोपत्र — तोला — ५ राइ — तोला — १

इउवै थोक माटा का हल् कामा हालि तस्को मुख तालि गोलका विचमा राखि
फुकनु गल्या पछि ढालनु तमा भयो

ली. ४० भाडाकुडाठालनलाइकासोवनाउम्यातवर

तावोपत्र — तोला — ४ राइ — तोला — १

इडुवैथोक माठोको हड्डर कामाहालि तेस्को मुखठालि गोलका विचुमा राषि फुकनु
गल्यापछि जौन भाडाठाल नुछ मोहि साचा माहालि दिनु तथा भयो

ली. ४१ बाजाठालन्याकासोवनाउम्यातवर

तावो — तोला — ४ राइ — तोला — १/२

इडुवैथोक माठोका हड्डर कामाहालि तेस्को मुखठालि गोलका विचुमा राषि फु
कनु गल्यापछि जौन बाजाठाल नुछ मोहि साचा माहालि दिनु तथा भयो

ली. ४१ पितलवनाउम्यातवर

तावो — तोला — २ जस्था — तोला — १

जौन डवल संग कासोवनाइयो उहि डवल संग वनाउनु तैयाईछ

ली. ४२ परेलाँगको पितलवनाउम्यातवर

तावो — तोला — २ जस्था — तोला — १/२

जौन डवल संग कासोवनाइयो उहि डवल संग वनाउनु तैयाईछ

ली. ४३ गुलाविँगको धानवनाउम्यातवर

तावो — तोला — २ जस्था — तोला — १/२

जोनडवलसंगकासोवनाइयो उहिडवलसंगवनाउनुतैयाईछ

लं. ४३ गुलाविरंगको धातुवनाउन्मातवर

ताबो — तोला — ३ जस्दा — तोला — २

राङ्ग — तोला — १

जोनडवलसंगकासोवनाइयो उहिडवलसंगवनाउनुतैयाईछ

लं. ४४ सेतारंगको धातुवनाउन्मातवर

ताबो — तोला — ३ जस्दा — तोला — २

राङ्ग — तोला — १

जोनडवलसंगकासोवनाइयो उहिडवलसंगवनाउनुतैयाईछ

लं. ४५ कसकुटवनाउन्मातवर

ताबो — तोला — ४ जस्दा — तोला — २

राङ्ग — तोला — २

जोनडवलसंगकासोवनाइयो उहिडवलसंगवनाउनुतैयाईछ तोपवनाउदा

सवेर्नसो धातुवठियाईछ

ली. ४६ सुम्नार्यातवर

सुन- तोला — १ पण- तोला — ८
नोसादर- तोला — ८

यस लाइ भट्टि माणखि तल माथिको इलाको आंच दिनु पछाइहे नु रंग फेरियेना

ली. ४७ चाँदि मार्यातवर

चाँदि- तोला — १ नुन- तोला — ८
अल्कालिपुन- तोला — ८

यस लाइ भट्टि माणखि तल माथिवाट कोइलाको आंच दिनु कोइला पछाइहे नु रंग फेरि
येना

ली. ४८ फलाम मार्यातवर

फलाम- तोला — १०० नोसादर- तोला — ८००
सेर्वा- तोला — ४००

यस लाइ भट्टि माणखि तल माथिवाट कोइलाको आंच दिनु कोइला पछाइहे
नु रंग फेरियेना

ली. ४९ तोपठार मा धातु नमाउ मार्यातवर

तावा- तोला — १० राङ्ग- तोला — १
जमरा- तोला — २

तावो — तोला — १० राइर — तोला — १
जस्दा — तोला — २

जोनदुवल्संग कोसोवनाइयो उहिडवल्संग वनाउनु तैयारईछ तोपवना
उदा सवैभेदा योठातुवठिपाईछ

लं. ५० जस्दावनाउन्मातवर

आगामापोल्याको सिंगिफ मसिनुगारिपिधनु तैसैवरोवर अंगारपिधिकन दुवै
धोक लाइ मिसाउनु यसकोसातभागलाउनु सातेगोताफलामका भागमा
यकयकभागराखनु भांगेपिध पाचपाचहिसा वठ्यातावोमिसनु इसैवैभा
डालाई चारगजगहिरो खाइल्खनि राखनु कोइलाले आंचदिनु कुरकनु
वाहाउप्रांत आघादिनमा आगावाटकिनु तयारईछ

लं. ५१ पारोजमाउन्मातवर

फलामका कराहिमा अमिलिकापात पांजनु उस्माथि निलोतुभोको धुलोफि
जनु उस्कामारुपाहि पारोराषि कटोराले छोपनु तेस्माथि धारोपाहि पांचछपा
थि पानिहालनु चारप्रहरसम्म आंचदिनु त्यो पाक्या पछि गिलोईछ हि
किवन तुलसिका रसमा भिनाइ बुडाइ हाविदिनु कराईछ

ली. ५२ पारो जमाउमा अर्को तवर

पारो — तोला — १ सिउडिको दुद — तोला — २

कागतिको अमिलो तोला — २

पारो सिउडिको दुद यक गठगारि घल गर्नु साफ गरि पिधनु वा कलो भया पछि
तेसैमा कागतिको अमिलो हालि पिधनु जमूछ ज्याड बलको बनाउनु भयो बछ
तेयार् भयो

ली. ५३ फलाममा अक्षर उद्दाले भन्दा तवर

फलाममा कलो कवै कासले अक्षर उद्दा ज्याले भनु मन पर्छ लेखनु मुका
इकन गजलि चढाउनु उद्दा भया पनि पुष्ट गरि देबिन्छन् अक्षर भया पनि साफ
गरि वाचनु ईछ तयार् भयो

ली. ५४ पारो मारिकन राडूला उम्मा तवर

पारो तोला १ लाइ कागतिका अमिलामा दीन ७ सम्म घल गर्नु वस्तु तलिकार
समा गोलि पार्नु वस्तु तल सिन पाया कलो अंगिरा त्र त्यो पनि नपाया का
लो वा बरि कार समा गोलि पार्नु कागतिका पात मसिनु गरि पिधनु गोला नव
नाइ तेसका विचमा त्यो गोलि राखनु लिस्पाइ दो मोटो रुमु भो मिसि साफ गरि
नयाँ लेखि चलायनि नयाँ लेखि चलायनि दया गरि गति गमा जागले जो चरि

समा गोतिपानु वनतलासनपाया काला भोगरात्र त्वापाननपाया का
लोवा वारिका समा गोतिपानु कागतिका पातमसिनुगारिपिधनु गोला नव
नाइ तेसका विचमा त्यागोतिराषनु लिस्पाइदो मोठो र कुम्रो मिसिपाफगारि
कुठनु तेस्का विचमा राषि कपडले वेहु दुइभारि गुजिठाका भागले जो चरिनु
आगोतिनि स्यलाया पछि भिकि पारषनु ताहा पछि राइ ताइ पगाति कुनै
राइर अरिउका तेलमा हालनु यसैगारि पांच पाट फेरा गाल्दै हाल्दै गर्नु राइ
काई छ ताहा पछि राइ पगालिकन सुई १ तोला राइ मा १ ताल माया को पा
रा हालि दिनु राइ तपारुई छ राइ धादामा वयरका गोलका भागले घानु
वठियाई छ

लं. ५५ अनामा पारोला उन्मात वर

कपरा मा अरारिका २।३ मुटुरा वाधनु राइ का तपक मा इने मुटुरा लेमलिक
न वित्ता भर चोडा वित्ता भर लामु अना वना उनु छ भन्मा ४ तोला पारे यक
छेउतिर मा रुपा र हालनु ओला ले उहियका तिर बाको पार गरि घारे
घसानु उसे छेउ वाट अना घसारिकन तपक वरो वर गर्नु मकटा छेउ
को कुन समाइ कन उठाउनु आधा वधो पारो रह्य आधा नाई ताहा प

हि तेसकापिठमाकागजछापनु अनालाइतवतापुडे धोपद्याइराव
नुकागजछाप्याकापिथतिर काजुअठिया अनानफुट्साप्रमानसंगवा
लुवाहलनु पांचसातरिनदेफिपुठो वर्षदिनसम्मजतिधेरै तेस्वालुवा
मारह्याततिवठियाऊछ तयारभयो

ल ५६ अनागिलास कांचकाभांडाकाटनाकोतवर

फट्किरिपिधिकन पानिमानिलाई कांसाकाभांडामाभयापनिपितलकाभां
डामाभयापनि साफगरि पकाउनुफेरि अटकलगहि थोरैवाकलोइमागरि
चिसोपानिहलनु त्योवेसगरिमथनु गिलासकामुषनित्रपदि अंगुलभर्मा
त्योलाउनु धामकासुकाउनु तेस्मा यकठाठ बक अंगुलजतिपुछनु पचा
समुत्धागोजोरि कदीवनाउनु तेस्मा आगोसलकाउनु त्योवातिउहि उछ्या
काठाउमालाउनु मुषलेफुकनु गिलास तवचट्किफट्छ जौनुडवलको
वनाउन आठ्याकोछ तेहिदवलले पेचदारवनायापनि लहरियावनायाप
नि काटिवनाउनऊछ तेसुडवललेकाटि यामा फुट्छाकोछ बवयजोरिकन
रोषर पानिहात्यापनिउहट्टेनतयारभयो

अनागिलास कांचकाभांडाकाटनाकोअर्कोतवर

बिटवरोवर भयाको फलामकोपातलोपातावनाउनु जौनु अनाकाटनु पर्मा
ते तेस उरयेदेतेनफा पलापकोपातापनि उरये अन्नगोहोचोव

बिठवरोवर भयाको फलाम्को पातलो पातावनाउनु जोन् अनाकादनु पर्मा
छउ अना अग्लो होचो भया फलाम्को पातापनि उमे अलगो होचो व
नाउनु त्यो पाताको धार अनामावसाउदा कारिनुन्या कारिनचुन्या नह
स् सवेठाउमावरोवरगारि छोवस् अनाज सोगारि जाहो जाहो कादनु छ स्त
वसाउनु चिनुलगाउनु तेहि फलाम्को पातो लालगारि तताउनु जाहो जाहो
चिनुलगायाको छ उमेठाउमावसाइदिनु कादछ तयार भयो

अनागिलास् कांचका भोंडा काटनाको अर्को तवर

फट्किरि पिधिकन पानिमा मिलाइ कासाका भोंडामा भयापनि पितल
का भोंडामा भयापनि साफ गारि पकाउनु फेरि अट्कल गारि थोरै वाकलो
झुम्या गारि विसो पानि हालनु त्यो वेस गारि मधनु गिलासका मुष भित्र पछि
अंगुल भर्मा त्यो लगाउनु घाममा मुकाउनु तेस्मा यकठाउ अलिकटि
पछनु फलाम्का दसवाङ्गोटा कलम्बनाइकन आगामा वेस गारि तता
उनु लाल भयापछि तेहि फल्याको ठाउमा वसाली काटनु काटि छ यसै
रितले जुन डबलको वनाउन आयाको छ तेहि डबल सित काटनु ईछ
तताइकन लाल भयाका कलमूलमात्रे ईछ लाल देखिन छोया पछि
तातो भयापनि काट्ने

लं ५७ कांचका दुंगाका भोंडा फुट्याका जोर्यातवर

२ तोला सेरा घोटा १ मासा सेतो मयल १ लाल चपरा लाह हाति पानि
नहालिते सेपका उनु से लाया पछि हातमा च्यात् च्यात् लागो भन्या मये
लछ भनि थोरो थपनु अचेत्तामा तडा कगरि फुयो भन्या थोरो ज्यादा भ
ये छ भनि मये लथपनु हातमा च्यात् च्यात् गरि पनि नलागोस् तडा कगरि फें
कन पनि नफुटोस् ठिक भया पछि ज्यारंगको भोंडा फुट्याको छ तेसै
रंग भलिकति तेसे माहालि रेडि पगा लनु फुट्याको भोंडा पनि अलि
अलित ताई तेहि मसाला लगाई फुट्याको जोरि दिनु से लाया पछि तथा
रभयो चिसो करा राखनु हालनु छैछ तातो वस्तु राख्या पछि फेरी फुट्टछ

लं ५८ जेनामा मिनाला उन्मातवर

जेनरंका मिनाला उनु छ रंग थोटा संग मिसनु उस्को वती वना उनु
जेनामा बुढा ज्वाले घ्याको छ उसै उसै ठाउमा थोटा आगको फिल
गोम निवाट राखित ताउनु तेहि तातो लाग्याका सामन्य माथि वाट
तेहि वतिले छुवाउनु रंग मर्छ मिनातया र्हुँछ भागा मासे काउनु वितवर
पया जेना ठोरे फुट्ट

जेनामा मिनाला उन्मा अकोतवर

गामानवाट राततताउनु गारनातालाग्याका सामन्ध मायिवाट
 तेहिवनिले छुवाउनु रंगमर्ध मिनातयारहुँछ भागामासेकाउनु वितवर
 पया अना ठेरै फुट्छ

अनामा मिनालाउन्या अकोतवर

ज्यांगको मिनालगाउनुछ सोहिं गलाइ जसो गरि पानिमा मुछिछ ज
 र्जनकातेलमा मुछनु र बाकला पातलाको अँदा जरा छि प्रमानै सितरा
 अनु मिनातयारहुँछ भागामासेकाइ मिनागया जसो राभोई दैन
 भागामासेकाउदा जसो गरि ठेरै अना अन्या फुट्तेनन्

ली पद वंदुक मारोगन् लाउन्यातवर

पीनियोला	५१	सोरा लाल	१०१२
कसिस मासा	१५१	नोसादर लाल	१०११
उधो लाल	१०११		

पेले वंदुक साफ गरि मलनु तेलको चिह्नो कतिन राखनु ताहा पछि पनि
 बाहिर अहमैवे मसला पिधिकन तेहि पानिमा हालि बोतल माराखनु
 तेसैले कयरा भीजाइ ३१४ फेरनाउनु सुक्या पछि लाल हुँछ फेरि
 अर्का कपएले पुछनु जिह्वाको रोगन् पातलो गरि लगाउनु सुकाउनु

तयारभयो सुकाउदामा धुलोवस्योभन्या विगंध धुलो कतिवहन
पावस

लं. ६० सुनौलारंगवनाउन्यातवर

कहूवा तोला	८	मुसवर तोला	४
मुसवरको तेल तोला	१०	वेसार तोला	०१
चप्रालाहा माना	०१२		

जोनडवलले रुपेला रोगन वनाइयो पकाइयो सोहिडवललेले व्याका
चिज प्रमानेसंग पकाउनु र सुनौलारोगन तयारईछ

लं. ६१ रोगन वनाउन्यातवर

तिसिको तेल तोला	७	चप्रालाहा तोला	१५
कहूवा तोला	४८	मातधुप्र तोला	१५

जोनडवलले रुपेला रोगन पकाइयो सोहिडवलले पकाउनु जिह्वाको
रोगन तयारईछ

लं. ६१ मुसवर तेल वनाउन्यातवर

तिसिको तेल तोला	१२	हलेदो तोला	०१५
मुसवर तोला	४		

होदिमा तिसिको तेल तयामु नान्यापदि प्रसवा सतिरिउपप

तिसिकोतेल तोला — १२

हलेदो तोला — ०११

मुसवर तोला — ४

होडिमा तिसिकोतेल तताउनु नात्यापधि मुसवर हालिदिनु मुस
वरगलि तेलसंगमित्यापधि हलेदो हालिदिनु अनिघेर पकाइदि
कनु कपराभाछीनु मुसवर तेल तयार भयो

लं. ६२ जडाउगर्नालाइ चादिवनाउन्धातवर

चादि तोला — १

तावो तोला — ०११

इदुवैथोक मकेठाउमिसि मुन् चादि मुन् गाल्दो रे गाल्नु तयार भयो

लं. ६३ नैनसितेलवनाउन्धातवर

तिसिकोतेल तोला — २०

लमुन् तोला — १

अवलकायात् — ४

फुद्गिरि तोला — ००४

तेलमधुराओच मानेसगरि तताइ अकवलकायात् तेसे तेलमा हालि पा
ट्टठेन् नपाइकन शिकनुरवेसगरि निचोरिकन रसतेहितेलमा हालनु
घाष्टाफालिदिनु सबैलेल्ह मुन् मासाना मुइलालेघोचिदिनु तेसे तेलमा
बि चालजस्तो पारि धेरै देद पारि तेहितेलमा हालनु पाक्य रतो भयो
पधि लमुन् शिकि फालनु तेसे तेलमा चि फुद्गिरि हालिदिनु यतिग
यापधि कपराभाछानि अर्को भाडा मा हालनु यहि पकायाका चुल्हा

वाट भुङ्गो मिकि भुङ्गो माधितेल राखनु अगो निमि तेल सेलाइ चिसो ह
वस् सें ज्वाल सम्र रहन दिनु नयन सितेल नया भयो

नेन सितेल बनाउ न्या अर्को तर

तिसिको तेल तोला — २० फट्गिरि — तोला — ०।०।४
कर्विको अथवा धतुरा का पात — २

तेल मधुरा आंचमा वेस गरि तताइ ताहा पछि कर विरका भया पनि अतुरा का भ
या पनि पात हालि दिनु उठन नपाइ कन मिकि नुर र सते सते तेलमा वेस गरि नि
चोर्नु या छु फालि दिनु ते सें तेलमा फट्गिरि हालि दिनु यति गया पछि क
पणमा छानि अर्को भाउमा हाल्नु भुङ्गो मिकि ते सें माधितेल राखनु अगो
निमि तेल सेलाइ चिसो ह वस् ज्वाल सम्र रहन दिनु नयन सितेल नया भयो —

ल. ६४ काठमा सुन नादी लाउना लाइ अस्तालाउ न्या तर

पहिल पात लो गरि सो सप सुनु घाम्मा वेस गरि मुकाउनु चार भाग कम रो
तिन भाग सो स मिलाइ कन काठमा छ्याप छ्याप गरि लाउनु यसै डबले
आठ नो पल्ट लाउनु ताहा पछि मसिना या कसिले वेस गरि मारुनु म
सिनु चपला नया पसि हातमा पानि लाउनु उहि विमा हातले दल्नु सम्र

तिनभागसोममिलाइकन काठमाध्यापध्यापगरि लाउनु यसैडक्ले
(आठनो) पल्टलाउनु ताहापछि मसिना याकसिले बेसगारि मारुनु म
सिनुचिपला भयापसि हातमा पानिलाउनु उहिविसा हातले दलनु सम
गणउनु अस्मरलागि तयार भयो

लं. ६५ काठमा सुनलाउन्मातवर

बतासुनलागन्माठाउमावसुनु जत्रोजत्रोगारि लाउनुपर्याध उत्रोगारि तपक
तर्नु तफर्कदा हातले छोया विग्रैछ हातमा पनिलाउछ तलतिर पनि उपल
तिर पनि कागजु बिचमा तपक पारि जत्रोगारि लाउनुछ तत्रोगारि कागज
स्मेत् तपक तर्नु कलम्मा पानिलगाइ काठमा लगाउनु त्यो पानिसुकनु
नपाइकत्री राख्दा कागत्को उपलतिरको कागत् फालि तत्रोका
गतस्मेत् उठाइयो कागजु माथितिर पर्यागारि छोपनु तेहिकागजपनि
उठाइफाली दिनु तपक बाहिलागी रहन्छ ताहापछि पाम्मा मुकाउनु
तयार्दैछ टलकाउनु मन्त्रया पुली कलाइदिनु बेसगारि चमकैछ पु
ली कलाउदा सो गारि लाया विग्रैछ

लं ६६ काठमाचोंदिलाउन्यातवर

जोनडवल्लेकाठमा सुनकोतपकलगाइयो तेहिडवल्लेकाठमाचादीको
तपकलगाउनुतयारभयोईछ

काठमासुनलाउन्याअर्कोतवर

काठमाअधिवनायोरेगी सबैकुरेलाउनुवेसगारिमुकाउनुमायाकोसुंरस
रेसूमिलाइजस्तोअहरंगईछ तेसैगीरिवनाउनुकलमलेबगेवागारिपोतिदिनु
घाममासुकाउनु रुवापाअलिअलिगिलायेर तेसैमा मलनु उलिकलाउनु जव
हलकंन्यागीरियो जिध्वाकोरेगनु पातलोगारिलाउनु तयारभयो

काठमाचोंदिलाउन्याअर्कोतवर

जोनडवल्लेकाठमा सुनलगाइयो तेहिहोतीगारिचाडिलगाइ वरिक्रमलेस
वेविधिगनु तयारईछ

काठमाअर्कैडवल्लसंग सुनलाउनालाइ असरलाउन्यातवर

काठमापेले सोसुलगाउनु ताहापछियेकरिसामेसु तिनरिसा धारिमाठो मि
नाइ फरीथोपीरिदिनु येसैडवल्लसित पाछ फेरालाउनु मसिनायागलेमारुनु

सपेय तोला — १ सिंदुर तोला — १

पिउरि तोला — ०।२।५

ति

मपिनाइ येसैमा सोसहालन फेरीकाठमा पातलोगारिनाउनु घाम

ति

पिउरि तोला — ०१२५

यूमिताइ येसैमा सरेसहलनु फेरिकाठमा पातलो गरिनाउनु घाम
मासुकाउनु असर लागितयारभयो

लं. ६१ यो असर लाग्याका काठमा सुनलाउन्मातवर
जिह्वाको रोग न घसनु सुकाउनु सम्रो गरि न सुनि अनि अनि चिह्वा
हो. तेस्मात पकविध्याइ दिनु रुनालायेर ठाठठाउमा तलेवसाइदि स
हेलेमा राखि सम्रो गरि सुकाउनु तयारभयो

लं. ६८ हस्तिहाड हरियो गरि गाउन्मातवर
नुथोमसिनु गरि पिधनु अमिलो डहिमारयालनु हस्तिहाड तेसैमा हा
लि येकराट तेसै रहन दिनु ताहापछि हेर्दै रहनु जतिको गाढा गरि रंग चढा
उनु छ उतिको चयापछि मिकि पानिले चनु तयारभयो

लं. ६६ हस्तीहाडूवेजनिकालोगरिरगाउन्मातवर

काचोलाहपानिमापकाउनु एतोरस निकलिसक्यापछि घोष्टा फात
नु रसमात्रैरहनदिनु कज्जलवेसगरि घातिकनतेहिलाहमारसमा
मिलाउनु तेस्मा प्रमानसित अमिलो हालि हस्तिहाडू पनितसेमा
हालिपकाउनु रगिँछ लाहाकोरस अलिक ज्यादा भयावेज निरैगईछ
कज्जलठेरभया कालोरैगईछ तयारभयो

लं. ७० थोरैचाँदिले ठेरैचाँदिको ठस्माडूमातवर

चाँदि — तोला — १

राङ्ग — तोला — १

डुवेथोकमिसिजाभाडोवनाउनुछ ठालनु तयारभयो पछि उतार्नु
पयोभन्या फेरिआर्नु राङ्गडुडाइदिनु चाँजि ओफेर युदाईछ

लं. ७१

उदिवनाउन्मातवर

हस्ति धान्याकोसिलाधारि — १ गुर्जेतोला — ०९५

स अमलाको धुलोतोला — ०५ गंधकतोला — १

हत्तील गडुकाजशममिनागरिपिआके धुलोतोला — १

तोला १ गडुकाजशपात फेदवानास्मेत् सर्वांगधुलोतोला — ०५

सिसावाहिकजरुमसला जुदाजुदेपिनु साफगर्नु हर्तुमात्रैवेगलेखनु

होत
तोला १ गडुका जशम सिना गरि पि धा के धुलो तोला — १
गडुका जशपात फेदवाता स्मेत सर्वांग धुलो तोला — १५

सिसा बाहिक अरु मसला जुदा जुदे पिनु साफ गर्नु हर्ता लमो गे वेग लेखनु
अरु सवेम सला मिसि वेग लेखनु येकातिर वो सो निस्काको अलिकठु
लो फलामका डाडु बनाउनु सिसा तेसै डाडुमा पगालनु सिसा पगल्या
पछि धार्नि सिसा लाई येक तोला हर्ता ल लेखि आको छ येहि सिसा प्रीत
मन ले अन्दा जगहि दुहमा पगाल्याको सिसा जति छ उसै का भाग ले पा
उन्मा गहि पहिले हर्ता लको धुलो ठालनु ताह पछि अरु थोक मसलाको
धुनो हालनु फलामका सानु छस्काले चलाउनु तेसै स्कामा सिसा
लागी आये भन्मा मसला अलिक धेरै भये छ भनि थपनु सिसा लागि
आयेन भन्मा थिक भये छ भनि जांनु कटोरामा पनी हाली मनि तिहारयनु
तेसडाडुको सिसा थन्याउन्मा ठाउका चोसामा पानी लेक परा भीजाई
तेहि चीसा कपराले भीजाउनु साना ठला जत्रा बुढा बनाउना छ उहि
अन्दा जले डाडु वाट पानी राख्या का कटोरामा हाल न्यागर्नु डाडुको मु
घसारै तात्थो भन्मा बुढी वढिया पर्देन डाडुको मुघ चिस्याउँदै रहनु पर्छ

बुद्धाठालीसक्यापछि सानासानांछेदभयाकापनी अलीकठुलाछे
दभयाकापनितावाकाचात्रनिवनाइकन चालनुमन नपयाकाबुद्धा
फेरिगालीकनठालनुमनपयाकाबुद्धारावनु काठ्कोसैदुस्वनाइ
तेसुभिन्नबुद्धाहलिरगेडनु गोत्रपछे गोलीयापछि कपणमाहलीरगेड
नटलकैछ तपामयो

बुद्धिबनाउन्याअर्कोतवर

सिसापगालिकनकसफोतनु धार्नि १ सिसाभयातोलाठहरीतालम
शिनुगारिपिधितेसैमाहलिवेसगारि रगेडिकनचलाउनु हडिमा मन्
तिर पानिराधिचीसोपयाका फलामूका डाडुले अलिकतितेसैपानि
माहलनुर बिहराजसोभयोभन्या सारेतातोरेछ भनिजानु लामचा
भयोभन्या अलिकस्यलायेछ भनिजानु वादुलाबुद्धाभया ठिक
रेछ भनिजानुरतेहिस्या डाडुका मुखमाचिसोनुमाललगाइ हतप
तडाडु तान्न नपाउन्या तवर गरि जत्राबुद्धावनाउछन् उहिमा
फिअंदाजले तेहीछाडिका पातिमाहलन्यागर्नु बुद्धाठालिसक्या
पछि सानेछेदकाभयापछि अलिकठुलोछेदकाभयापनि तावा
काचालनिमा चालनु सानाठुला जातजात बुदानुदागर्नु काठ

काचालनिमा चालनु सानाठला जात जात बुदानुदागनुर काठ
कासंडुसभिववहाहलि वेसगारिगेठनु गोतपर्द्ध कपडामारगेठ
नुटलकंछ तयार भयो

लं ७२ हिडुवनाठन्यातवर

असलहिडु तोला — २	घोसानीकोवीजांकोधुलोतोला — २
मासकोधुलोतोला १॥	चानाकोधुलोतोला — १॥
वाघाकोडधुतोला १०२	लसुनपिध्याकोतोला — ६

वाकाकोदुदको तरपरसारि दुदमात्रे पकाउनु वाकलोभयापछि चना
कोधुलो मासकोधुलो घोसानीकावीजांकोधुलो पिध्याकोलसुनु
सर्वेतेसैमाहलि पकाउनु हिडुपानिमार यानिकनहालनु वेसगारि च
लाउनु नजोमाटाका भाडामाहालनु तेस्का मुख फुट्याकाषपटलेछा
कि लिस्थाइका माटाले वेसगारि टालि तस्कोमास्कतीवाहिरननीक
सन्मागारि १५ दिन सम्म तेसै एषनु तयार भयो

ली. ७३ कपूरवनाउन्मातवर

सालधुप तोला १० उषुकासिर्गाको अरघ तोला २०

इसेक इडवेथोकमिसि साणु मुखभयाको चिनिंया भाडामा हलनु सा
सकति नपाउन्मातवर्ग रितस्को मुखवलियो गरिठा किठालि घोडाका
निदिमागालिदिनु विसरिन् सम्म ताहिरेहस् विसरिन् पछिहिकनु
मेन्हादिन सम्म सुकाउनु तयार भयो

७१ मसलादारतमा कुवनाउन्मा अर्कोतवर

सुतीधारि	१ गुडधारि	१॥ कस्तुरिमासा	२
जाइफलभयापनि जाइपत्रीभयापनि तोला			१
अलैचिठोला तोला	४ भैकटहर तोला	१० श्रीखण्ड तोला	३
जठामसितोला	४ मालभोगकेर तोला	१० त्वाङ तोला	५
बलोतिदाना	२ किमिमिस्र दाप् तोला	१० केद्रोर तोला	३
गुलाफ्रपानितोला			५

येसैवेमसला जुदा जुदा गरि कुतनु सुर्तिको धुलोक परमा छानु केहिमा
डामा पानि हालिते सैमा अलिक वाकलो गरि गुडरपानि सैवेमसला
येकगठगारिते सैमा मुछनु फेरिकुठनु मायाका भाडामा हालिते स्को

येसवेमसला जुदा जुदा गार कुतनु सुतका धुला कपरा मा धुनु कहना
डा मा पानि हालि ते सैमा अलिक बाक लोगरि डुडर पानि सवेमसला
येक गढा गरि ते सैमा मुछनु फेरि कुठनु मायका भाडा मा हालि तेस्को
मुख वेस गरि ठालि घोडा कालिदि मा गाडनु घडा निज घोडा कालि
दिकोर सुकती जानन पावस मैरा दिन संम्म अवस्य राखनु नाह
उप्रांत जति छेर घोडा कालिदि मार ह्यो तति वठि याई छतयार
भयो

लं ७४ राङ्को रिंग वना ठन्पात वर
साफ राङ्को तोला ९७ सेर सपा सुपारि जवा कुठका पानु राङ्को सूर
मिसि फलाम माथी राखी फलाम ले कुठनु साफ मसिनु भयो पछि
उस्को पाता वनाउनु भाडा मा पानि हालि ते सै पानि मा ति पाता
हालि पकाउनु साफ गरि पका उदामा त्योग छ वेस रंगे डिकन पा
नि मा मिलाउनु त्यो काठमा लाया पनि कागज मा लाया पनि
बाक लोगरि लगाउनु रूपो लात मारि ईछ तेस्मा पुलिक साफ

गरी दनिदिनु वेसू दल कर दिन्ना ईध तयार नयो येसे मा सुनो रोग
नू मिलाइ पात लोगरि तिनु फेर लगाउनु सुनो ला दल कर दिन्ना ईध

ली. ७५ रेहाइ नइ कालो वनाउ न्यात वर

उनु तोला — ८ मुदी सैष तोला — १ सावुनु तोला — १७५

इतिने थोक मिलाइ मसिनु गरि पिठु तेस्मा थोरै पानी हालनु का
ठका भाडाले घोटनु साप भया पीछि तयार ईध रउना उदा छाला
मा मा सुमा लाग्यो भया फेराउ ईध

ली. ७६ बुढा रोग नू दिन्ना तवर

गुठता वो तोला — ४ कसिस तोला — ४
वडा को फल तोला — ३४ फलाम रेत्पा को धुतो
तोला — ६०

येति येक गहा गरि फलाम का भाडा मा पानि हालि पकाउनु कपरा मा घा
निकन वोतल मा हालि रषनु बुढा हातले घसनु चुरमले दल कर दिनु
तयार नयो

ली. ७७ हस्ती हाइ रतो गराउ न्यात वर

हस्ती हाइ चुक भमिला मा हालि पकाउनु शी केर दाम दा मा चिपलो
चिपलो भया पीछि माइ करींग मा चो निदिनु रायो ईध अक्षर बुढा हस्ते

हस्तीहाड्चुक अमिताभा हालिपकाउनु शीकेर छाम्दामा चिपलो
चिपलो भयापछि माझ्कोरिंगमाचोमिदिनु रातोईछ अक्षर बुद्धाहस्ते
वनुपयाभैरुकावनाइ तेस्मानासिकन माझ्कोरिंगहालिदिनु अ
लियेरपछि शिकिमुकाउनु भैनफालिदिनु अन्नरातोईछ भैनलाप्पा
मा रातोईदैन सेनैरहछ अक्षर बुद्धाज्यालेय्याकोछ पृथगीदेधिछ
नेरातोपामिले धोयापछि जांदैन तयारभयो जिउदाहातिका दात
लगाउनु पयोभयापकाउनु ईदैन जतिलगाउछ तेसभैरिचुकअ
मिलो वाकलोगारिलगाइ कपडाले बाधीदिनु १।२ रात तेसैरहनु
दिनु ताहापछि कपडाकोइदिनु तेसैमाथि माझ्कोरिंगहालदेदलेदे
गारि अमिलो फालन्यारंगपनिलावयागारिधनु रातोईछ जतिअ
मिलाले वेसगारिगाल्यो ततिरंगवठियागारि वस्त्रछ

ली. ७८ किसिम किसिम का अक्षर लेखन्याप्रकार
रंग रंग को भई गारि से तो अक्षर लेखन्याप्रकार
 पैले चुनले लेखन सुक्या पछि चित्र कारि कलम ले जु न रंग गर्नु इच्छा
 छ सो रंग ले इच्छा माफिक अक्षर लेख्या का ठाउ मा थोर थोर छ
 सनु अते प्रवाक लोगारि पोतनु सुक्या पछि टकटक्या उनु उप किर्ता
 छ कागत का अक्षर उग्र छ

ली. ७९ सफेद अक्षर लेखन्याप्रकार
 फट्किरि पानि मा छोते लेखन सुक्या पछि पानि ले चिजाई हेनु
 सफेद अक्षर पृष्ठ देखि छ

ली. ८० पहेलो अक्षर लेखन्याप्रकार
 सेतो ज्यामिर कार सले कागतिकार सले लेखन सुक्या पछि अक्षर कोहि
 देखि देन थालि कागज मात्र देखि छ अग्निकार पमा से काइ हे
 नु पहेलो अक्षर देखि छ

ली. ८१ कालो अक्षर लेखन्याप्रकार
 सिउदिका ददले लेखन सुक्या पछि मो सो लेखन नुर टकटक्या उनु

न पहेलो अक्षर देखि छ

लं ८१ कालो अक्षर लेखन्या तवर

सिद्धिका दुदले लेखनु सुक्या पछि मो सो लेखन नुर टक टक्या उनु

कालो अक्षर ई छ

लं ८२ के पवना न्या प्रका

येसा दवलको चिराग दान बनाउनु ताहा पछि सोरा को तेजाव मो हतैति
अछा इपारो मोहू तेल मासा पांच तेस धाडा सिमि माहालि वत्ती को
आंच दिनु जब पारो पच्यो कति रुना रहेन वह पछि अ वत्त रुखी
आफुले फेरि २ फेर सोच्या को मोहू तेल अछा इतेस सिमि मा
हालि आंच दिनु र जब रंग विरंग को चुवानिस्की निर्धुम ई छ वा
हा पछि सिमि अलि सेलाइ पानि हा लि दिनु का गत्त माथ माथ
नु पानि छिरी जाँछ मसलार हंछ तेस लाइ घाम्मा बेस गरि सुका
इ तावा काठुं ग्रीमालाउनु मसलार या भयो

सफेद अक्षर लेखन्या अर्कतिवारा

सिउडिका दुदले भयो लेखनु सुक्या पछि पानिमा मिजाइ हेनु सफेद
अक्षर ईछ चिनि मिजाइ लेखनु सुक्या पछि जुन रंग का धुताले ला
उनु छ सो हि धुला घसनु साफ संग घल्या पछि पानिले धुनु सफेद अक्षे
ईछ

ले. ८३ पहिलो अक्षर लेखन्या अर्कतिवारा

चरि अमिला कोर सेतु भयो अरु अमिला कार सेतु भयो लेखनु अग्निका
एपमा सेकाउनु पहिलो अक्षर ईछ

८४ अग्ने जिम सिवना उन्मात वार

ह्ये १ हिराक सि १ ह्ये ने स गरि कुरि फलाम्का भाडा मार खनु ते स पां
पानिमा मिलाइ २१३ दिन राखि हिराक सि राखि दिनु सफा ईछ

ले. ८४ कुकुरा फुल उगाउ न्यात वार

कुकुरा फुलमा सीया ले घाल पारि स्यो सेव न्दिकी पारे अनी कुरि
राखी जंगली घाजू को राख हाती दीन आगे मारा खिदीन सहेजे ईछ

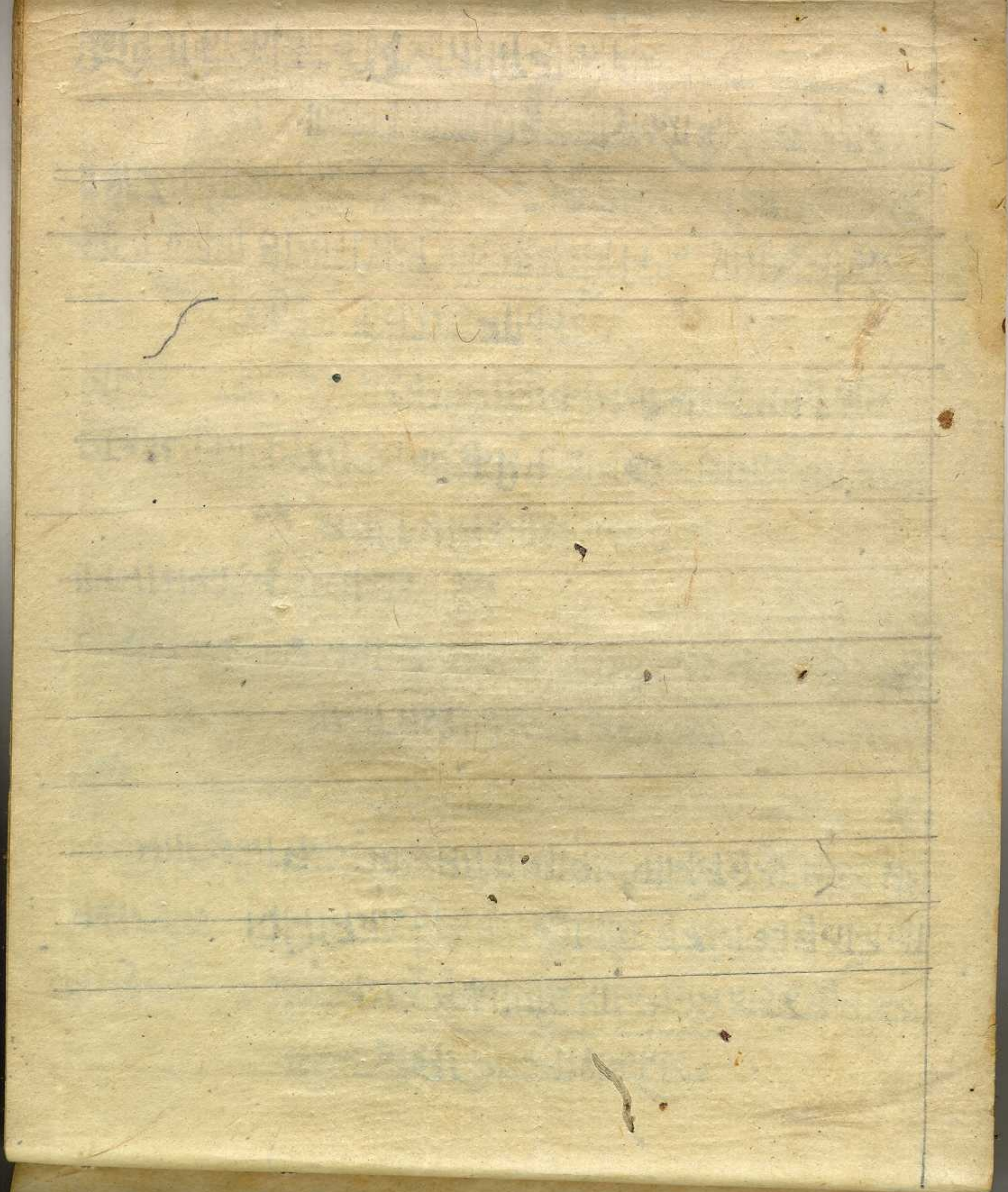
ले. ८५ माछा का कांठा घिचुरे मा अर्का को जी क न्यात वार

घिपिया को काको को विजाता सि बाको हालि दिनु

द्विपियाको काको कोविजातासिबौकोहालिदिनु

गंधक पाता मारा पिपलेर गया पछि वदि भिजाई वाली जो सु मोते ले
लेया काथा उमा जो बुहा छ मा बुहा तया ऊँछ वेश्राभयो

ली ८६ कातो भई गरी कलम मा बुहा लेषने तवा
पहिले इक्ष्या माफिक सेजो मातो ले कलम मा लेषनु सुक्या पछि गंध
क मा भिजायाको वही वालि सो मातो ले लेष का मा भेकाउनु कालो
नया पछि पुछि हेनु दुरुल ऊँछ



लवणपंजिका

पैलास्थल		पोनिम सुगंधिहृन्मा च्योषधि	५०
स्त्रिकाभेद	३	पोनिकोरोरुमा	५१
पञ्चमिनीका लक्षणा	४	रजहुन छायाकास्त्रिताइ रजहुन्माभोस	
चित्रिनीकारे	५	धि	५२
संविनीकारे	६	रजधेरेहुन्मास्त्रिताइ रजठोरेहुन्माए	५३
हस्तीनीकारे	७	केहिकारणालेगर्भधारणानभयाविधि	
पञ्चिनीकासुरतकोदिन	८	लाइगर्भधारणहुन्माए	५४
चित्रिनीकारे	९	गर्भपातनहुन्माए	५५
संविनीकारे	१०	सुखलेप्रसूतिहुन्माए	५६
हस्तीनीकारे	११	स्त्रिताइगर्भधारणहुन्माए	५७
सुक्तपक्षमाकामवध्याठाउ	१२	केसधेरेलाभावाठिपारंगहुन्मारदा	
हृदयपक्षमाए	१३	तषोइरोजान्यास्मेतकारे	५८
जातृस्त्रिकावषतकोसुरतलेह		काताकेसमेयहुन्माए	५९
प्रभेविर्यचुहाउन्मा	१४	फुल्याकारेमरुमाए	६०
पञ्चमिनीकासुरतकावषत	१५	डंडिकोप्रवृत्तिधुवानउमेरआउ	
दोधास्थल		माषटिशकोरे	६१

पद्मिनिनीकासुरतकावयत १५

डंडिकोप्रवृत्तिधुवानउमेरआउ

शेधास्थल

कामजगाउन्मा १६

पद्मिनिनीकासुरतकोविधि १७

चित्रिनीकारि १८

मैखिनिकारि १९

हस्तिनिकारि २०

शेधास्थल

सकादिपुरुषासृगिप्रवृत्तिस्त्रि

कालक्षरा २१

भगतिंगवरीवरको २२

भगतिंगघटिवठिको २३

भगमाचिताइरवतको २४

सुरतकोसनाइसभेद २५

सशनामापुरुषकालक्षरा २६

वृषनामापुरुषकारि २७

माषटिशकोरि ६१

चाजापन्याकोजान्यारि ६२

सनवढन्यारि ६३

सप्तमस्थल

वसगन्यातिलक ६४

मोहनगन्याअजन ६५

मिचाजातकोकामताग्यासुवाइ

मोहनग्या ६६

लेपलेवसगन्या ६७

वसगन्यामित्र ६८

जातचारकास्त्रिताइवसगन्यारि ६९

मरीरसुगीधेहुन्याओषधी ७०

ए स्नानगतामालेपगन्यारि ७१

सामान्यसुगीधि ७२

सर्वोत्तमसुगीधिसेप ७३

अश्वनामापुरुषकोष्टे २८
 मृगिनामात्रिकाष्टे २९
 अश्वनामात्रिकाष्टे ३०
 हस्तिनीनामात्रिकाष्टे ३१

चौठो स्थल

त्रिकाउमेरकोनाम ३२
 यो२उमेरमायस्मा२जगा२कासुर
 तले प्रसन्नदृष्टे ३३
 देवगंधर्वजस्त्रोसोभावस्त्रि ३४
 अधिकहियाकोगिनसोभावभ
 याकिस्त्रिकालक्षरा ३४
 स्त्रिविगनकारणा ३५
 स्त्रिपुरुषदेवीविरक्तदुःखाका

रणा ३७

विरक्तीस्त्रिकालक्षरा ३८

चारप्रकारकोप्रिति ३९

स्त्रिमासोभवेनेत्रैषकोगगा

दुर्गन्धीजान्यामुखमुवासहुमा
 ओषधि ३४
 विवाहगर्नयोग्यकुल ^{अलमस्थल} ३५
 ऐकन्याकालक्षरा ३६
 विवाहगर्नयोग्यनभयाकोकन्याकाकलक्षरा ३७
 कन्यादिनयोग्यवरकोलक्षरा ३८

वरकोदोष ३९

परस्त्रिगमनयस्त्रोदृष्ट ४०

कन्याअकर्तिकाविवाहितास्त्रिवा

हेकस्त्रिगमनकेहिकारणावसले

हुँछ ४१

कदाचितपनिमुरतनगर्नस्त्रि ४२

चितपन्याकिस्त्रिताइफुल्याइआ

फुछेउल्याउनमकिन्याइति ४३

महजेलेवसपन्यास्त्रि ४४

पस्माडबलकिनाइकाइतिपठाठ

दामाप्रितिराषछेरसवसमाभाउछे ४५

यस्मानाइकाकादचितवसईनछे ४६

ररा	३१	महजैलेवसपन्यास्त्रि	८४
विरक्तीस्त्रिकालक्षरा	३८	यस्माद्वलकिनाइकाहुतिपठाठ	
चारप्रकारकीप्रिति	३९	यमाप्रितिराषछेरसवसमाभाडे ८५	
स्त्रिकामोभोवैलेभंकाकोगरार		यस्मानाइकाकावाचित्वसईन ८६	
दोष	४०	यस्मावेलायायस्माजगामासुरागर्ग ८७	
स्त्रिकाभगकोभेद	४१	यस्माजगामासुरागर्ग	८८
महजैलेपगतीआक्रावसपन्या		<u>नोमस्थल</u>	
स्त्रि	४२	आठरकम्काअंकमालकानाम ८९	
सुररकोइछागन्यास्त्रि	४३	ए कालक्षरा	९०
<u>पंचमस्थल</u>		अंकमालगन्याप्रांतचुवनगर्गभ	
देस२कास्त्रिकीसोभाव	४४	नानिमित्तचुवनस्थान	९१
<u>छोठोस्थल</u>		नोप्रकाकोचुवन	९२
स्त्रिकाचोडेविर्यचुहनेओषधि	४५	नखलगाउन्यागउरअवसर	९३
पुरुषकाविर्यसंभहुन्याए	४६	नखकातारीप	९४
वलारविर्यबढनेए	४७	गतलगाउन्याप्रवंध	९५
लिंगठुलोहुन्याए	४८	केसंषेचन्याविधि	९६
भगसागुरोहुन्याए	४९		९७

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

आफ्ना कावुमान भया कि स्त्रि लाई सहजे ले का लाउनु कावु भया कि स्त्रि
लाई बुसितुल्यानु आफु मायुसि भया कि स्त्रि लाई वछाउनु यतिकाममा
स्त्रि जान्नाका प्रयोजन छनु मुनि हस्तका अनेक मत विचार गरी तनको सार
ति मैले निरूपन गन्याको योग्य हो पसकारण स्त्रि हस्त मंगका कि ज वि
षे प्रिति भया का मनुष्य ले यमग्रंथको अभ्यास गर्नु अव काममा स्त्रि नजा
नि सुतको मुखजलाको तलो जानि सकि देन भनि कहि छ यो असार
छपि मसामा मुंदरी स्त्रि जनको मुखभोग जो छ ब्रह्मार्न ५ मुख वरो
वारो भनि शास्त्रको सिधा त छ तस्फारण नाना प्रकार का मुंदर युवति स्त्रि
पाई पनि स्त्रिका जातिको विवेक नभया का काममा स्त्रि नजान्या मनुष्य हस्त
तम मुखको अनुभव गर्न सक्ने ननु पसुवरो वर काति मनुष्य झन

लं ३ अवस्त्रिका भेद कहि छनु

पद्मिनी चित्रिनी मखिनी हस्मिनी इचार जात स्त्रि जाति छनु यस
मा हस्मिनी भेदा श्रिखिनी श्रेष्ठ मखिनी भेदा चित्रिनी श्रेष्ठ चित्रि
नि भेदा पद्मिनी श्रेष्ठ पद्मिनी चित्रिनी मखिनी हस्मिनी मा पछित
ला २ भेदा पहिला श्रेष्ठ जानु ॥ ३ ॥

लं ४ पद्मिनी कालक्षणा कहि छ

ला २ भंदा पहिला प्रेष्ट जानु ॥ ३ ॥

लं. ४ ^{रा} विनिनिकालक्षणा कहिंद

नेत्रका कुना २ लाल मृगका जम्होनेत्र भयाकि पूर्णा चन्द्र मे सुंदर
मुख पुष्ट उच्च स्तन भयाकि मिरिषका फल जम्हा को मत अंग धो
रो आहार भयाकी चतुर फुल्याका कमल को जम्हा सुगंधि विर्य भ
याकि लज्जा मान्या सुवर्णाका चापा को जम्हा पहलो वर्णा भयाकि
देवता पितृ को भक्ति गर्वा फुल्याका कमल को वेशवा भग भयाकि
हंसका जम्हा मोर पतलो मरीर हंसका जम्हा हिडाई भयाकि सुं
दा शृंगार कनधार दि मपेत वस्त्र पियारो मान्या गतो पनि ना
क पनि सुन्दर भयाकि यस्मिं सर्वे स्त्रि विषे उत्तम जानु पश्चि
नि हो भनि जानु ॥ ४ ॥

लं. ५

^{रा} विनिनिकालक्षणा कहिंद

पतलो मरीर हातिका जम्हा हिडाई चंचल नेत्र गाउनु सिपालु न
वद्धत अलगी नवद्धत छोटी प्रमानकि मानु करी मयुरका ज
म्हा मोर वंश पुष्ट नाक पुष्ट उच्चो स्तन गंधो पतला ति

भयाकी

गामहकाजलो गंधविर्य अतिरुचो पतलो ओठ भयाकी माहमा
 कोमल उचो वातलो मधे अधिक विर्यमा उदे रहमा थोरै रोभ
 याका भग भयाकि भ्रमजला स्याम अलक केस मखजलो रखाप
 याको गलो भयाकी गहना कपडा प्रभिति भोग वस्तुको गर्नु कुस
 ल भयाकि रंग चंग वस्तु पियारी मान्या सुरतमा थोरै इच्छा भ
 याकी यस्ती त्रिचित्रिनिभनि जानु ॥ ५ ॥ ॥

लं. ६ मखिनिकालक्षणा कहिन्छ

लामा बाहु मानु मीर चेपतो देह लामा गोडा मोटो कटि लामा
 लन भयाकि रिमाही पारको जलो गंध भयाको थोरै विर्य
 धोरै रोभ याको भग भयाकि टेछो गरी हेर्ना चाडो हिड्या स्व
 भाव भयाकि टाटो मरीर भयाकी मभोग वेला मा कामले आकु
 ल भे नखले अधिक कोन्या भयाकि बहुते छोरै पनि बहुते थो
 र पनि नखान्या पिता धिक्क भयाकि पहेला वर्गाकी दुष्ट मन
 धुक्रा का जलो सोर^{हो} भयाकि यस्ती त्रि मखिनी भनि जानु ॥ ६ ॥

लं. ७ हस्तिनीकालक्षणा कहिन्छ

लभे नखले अधिक काया भयाक बहुत छोर पान बहुत धा
र पान नखाना पिता धिक् भयाकि पहेला वर्ग की दुष्ट मन
धुकर का जमो सार ^{हमो} भयाकि यस्मिन्नि सखिनी भनि जानु ॥ ६

लं ७ हस्तिनी कालक्षणा कहि छे

मोटे मरीर केला केसु अलक छे आहार कूर स्वभाव भया
कि लज्जान मान्या गोरो मरीर अलिक टेछ ओला भयाकी
गोडा भयाको अलगो देहन भयाकि तुयाको काधन भयाकी हा
ति ~~का~~ ~~म~~ ~~ज~~ ~~मो~~ ~~ग~~ ~~ध~~ भयाको विज्य भयाकि छिलो हिडन्या मुरतमा
पुरुषले तपन गराई सकन्या गरद स्वर भयाकी मोटे ओठ भ
याकि यमी हस्तिनी भनि जानु ॥ ७ ॥ ॥

लं ८ पञ्चिनि को मुरत का दीन

चतुर्थि द्विजिया परेवा पंचमि तिथिमा मुरत ले पञ्चिनि नि
प्रसन्न छे ॥ ॥ ॥

लं ९ चित्रिनी को मुरत को दीन

अशमि दादमि दसमि यष्टीमा मुरत ले चित्रिनी नि प्रस
न्न छे ॥ ॥ ॥ ॥

लं १०

सखिनिकाशुतकोदिन

एकादशि सप्तमि तृतीया त्रयोदशि माशुतले सखिनिस्त्रिप्रसन्न
कैदे ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

लं ११

हस्तिनीशुतकोदिन

पुर्णमासि अमा वास्या चतुर्दशि नवमि तिथि माहस्तिनी स्त्रीप्रसन्न
नईदे ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

लं १२ जौनर तिथि मा जहांर काम वस धनु मोकली दे

पौषा १ वामगोडा का बुछि ओठा मा काम रहंछ २ वा पाउमा ३ वा गोलिगामा
४ वा घुडामा ५ वा तिग्रामा ६ नाभिमा ७ वा छातिमा ८ वा सनमा
९ वा कारिमा १० वा कंठमा ११ वा गंडस्थलमा १२ ओठमा १३ वाने
त्रमा १४ अलकमा १५ माथी कैन दर्प रहंछ ॥ ॥

लं १३

रुद्र पक्ष मा जाहार काम वस धनु मोकली दे

पौषा १ कादिनसिउ दामा २ नेत्रमा ३ ओठमा ४ गंडस्थलमा ५ गलामा

पौन १ कादिनसिउ दामा २ नेत्रमा ३ ओठमा ४ गस्थलमा ५ गलामा

६ वाउ काशीमा ७ वा. लनमा ८ वा. धातीमा ९ नाभीमा १० वा.

चाकमा ११ भगमा १२ वा. घुडामा १३ वा. गोति गाठामा १४ वा.

पाउमा १५ ^{आली} वा. पाउको कुठि भोलामा ॥ ॥ ॥

लं १४ जोन २ जातकास्त्रिजम्ह कालका सुरतले तप्त मे विर्य
बुहाउन छ सो कहि छ

रातका चोठा प्रहर का सुरतले पन्निनि स्त्रिका विर्य चुई छ रात
प्रथम प्रहरमा का सुरतले चित्रिनि स्त्रिको विर्य चुई छ त
तिये प्रहरका सुरतले मैखिनि स्त्रिको विर्य चुई छ आधारा
तमार आधा दिनमा का सुरतले हस्मिनी स्त्रिको विर्य चुई छ ॥

स्त्रिका पनि पुरुष का पनि विर्य न चुहा सुख झेनेन ॥ ॥

लं १५ पन्निनी का सुरतको काख कहि छ

रात माग आका सुरतले पन्निनी स्त्रि मुखमा देन नु दिन का सु
ख मा जुवान नभै र का पुरुष देखी पनि सूर्य का किरण देखी

कमलिनि मे प्रफुल्लित ईधन् जुवान पुरुष देखीत विसेख सुमि ई
 छन् ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

यो भन गरीग नामा ग्रंथ विवे पत्रिनि प्रभृति जाति निरूपणा
 भयाको प्रथमस्थल समाप्त भयो ॥ १ ॥ ॥ ॥

ली. १६ कामजगाउन्मा सिधात वरसित कहिन्छ

मिउ धामा काम वस्या दिन तांहां नंगले कानु नेत्रमा रंग डम्
 थलमा कामदेव वस्या दिन ताहा चुर्वनगनु ओठ मा काम व
 स्या दीन दातले समार्ट चुम्बु कंठ मा काशीमा चाकमा का
 म वस्या दिन ताहा नंगले कोर्नु स्नानमा काम वस्या का दिन ताहा मा
 रो गरी समाउनु नाभिमा काम वस्या दिन ताहा तपेयले हानु
 भगमा काम वस्या दिन ताहा वरी परी कुट कुलाउनु छाति मा का
 म वस्या दिन मुस्र २ ताहा हातले धापमानु घुडा मा काम वस्या
 का दिन ताहा आफना घुडाले हानु वुठि ओला मा काम वस्या का दि
 न ताहा आफना वरि ओहाले घोचन वाम पाउमा काम वस्या दिन

भगमा कामवस्या दिन ताहा वीरी परी कट कुलाउनु छाति माका
 मवस्या दिन सुख २ ताहा हातले धापमानु घुडमा कामवस्या
 कादिन ताहा आफना घुडले हानु वुठि ओला माकामवस्याकादि
 न ताहा आफना वुठि ओठले घाचनु वाम पाउमा कामवस्यादिन
 ताहा आफना पाउले हानु गोलि गाठा माकामवस्या दिन ताहा
 आफना गोलि गाठले तादन गर्नु सखा तरहले चन्द्रकलाकोप्र
 कामगर्नु जोजानोसु सोस्त्रि हरकन पनि वडा आनन्द गराउछ
 न् आफुकन पनि वडा मुख पाउछ ॥ ॥ ॥

लं १७ पन्निनिकासुरतकोविवि कहिँछ

नायकले त्रिकागनामा अंकमाल गरी गंडस्थलमा चाकमापिठोको
 थाडुई पेट सति जगा नथले सुख २ कोनु तछत्राओठमा दातले समीह
 उवनगर्दा मिसिर मन्द गरी नाइका लाई वडा प्रेमले निधार मापनि चुँव
 नागर्नु रोगमाच भयाकि तुल्याउनु सखा तरहले पोवाकादिन पन्निनिनाई
 काको विर्य चुईछ त्रिपुरव दुवै कन वडा आनन्द झईछ ॥ ॥

नाये कले नाइकाको ओठमा नेत्रमा गडस्थल एतिमा चुवन गर्नु ड
 वै पाउमा दुवै स्तनमा नखलेकोर्नु एतिगर्दा कामले मत्ता भयाकि ड
 तियाकादिन पभिनि नाइकाको विर्य चुईछ वहुते युमि हुन्दे पुरुष
 ले डई बाहु ले नाइका लाई सा हो अकमाल गर्दा दुवै स्तनमा अ
 व्याई दांत ले खोठ टोकी तिग्रामा धोरो २ नखले कोर्नु अकम्मा
 त् काषिमा कुत् कुत्पा उदा काम जागि चतुर्थि कादिन पभिनी ना
 इकाको विर्य चुईछ वहुत युमि भै आनन्द पाउछे पुरुषले दांत
 ले खिका ओठ दवाई स्तन मर्दन गरी दुद का चुचा मा वज प्रीती
 ले समा उदे गरी आफना दाहिमा हाट ले खिका केश सुस्त रेषे
 वनु सप्ता तरहले मुरत गर्दा पंचमिका दिन कामले व्याकुल
 भै पभिनि नाइकाको विर्य चुईछ ॥ ॥ ॥

लं. १८ चित्रीनीको मुरतका विधिक हिंदे
 पुरुषले खिका ओठमा चुवन गरी कंठमा आलिंगन गर्नु नखले
 चाकमा कोर्नु सम प्रकार ले अष्टिकादिन चित्रीनी नाइकाको वि

पुरुषले. स्त्रिका आठमा. चुवनगरा. कठमा. आलंगनगनु. नवल
 चाकमाकोर्नु. सुप्त. प्रकारले. अष्टिकादिन. चित्रिनी. नाईकाकोवि
 र्यचुर्झछ. पुरुषले. नाईकाका. कठमा. बाहुले. अंकमालगरी. ना
 भिमा. थोरो. नवल. कोरी. दिनु. दांत. ले. ओठमा. तोकनु. दुवै. स्तनमा
 समाउनु. रोमांच. भयाकि. तुल्याई. हातिले. हत्यानीका. भगमा. कर्तु. क
 त्यापाछे. भगमा. कर्तु. कत्याउदा. अस्त्रमितिथिकादिन. चित्रिनी. नाई
 काकोवि. र्यचुर्झछ. पुरुषले. स्त्रिका. कान. तिग्रा. स्तन. कटि. पिठिउ.
 भग. पेट. ए. तिमा. आफना. वाम. हातले. कर्तु. कत्याउनु. कठमा. न
 वले. कोर्नु. निधारमा. वेशगरी. चुवनगनु. ए. स्नातरहले. दसमि
 तिथिकादिन. चित्रिनी. नाईकाको. विर्यचुर्झछ ॥ ॥

नायकले. नाईका. लाई. माटे. अंकमालगरी. गडस्थलमा. चुवन
 गर्नु. ओठमा. चुवना. गर्नीले. खिलाई. सिमिर. सव. गन्या. तुल्याउ
 नु. स्त्रिका. कान. मार. चाकमा. नवल. कोर्नु. मुस्त. स्त्रिका. के. शयेच
 नु. आंघाका. तालि. लाउ. दो. पुरुष. बादसी. तिथिमा. चित्रिनी. ना

ईकाको विर्य चुहाई डवलो गरावसु ॥

॥

॥

ले १६ मंजीनी का मुरत को विधिकहिं छ

नायक ले डुवै बाहु ले नाई का लाई साहे अंकमाल गनु दांत ले स्त्रि
को ओठ ये कनु का बिमा साहे नष ले कनाउनु डुवै सनमा नष
ले सुस २ कोरी दिनाले तृति या का दिन मंखिनी नाई का को वि
र्य पात गराई आफना वसु गनु स्त्रिका छतिमा गड स्थलमा गा
लो कान पाउमा सुस २ कोरी अंकमाल गरी ओठ मा चुवन गनु भग
मा साहे कत कुत्ता उनु एसा तरहले कडा गर्दा सप्तमिका दिन मं
खिनी नाई का को विर्य चुई छ डुवै स्त्रि पुरुष लाई बहुत आनन्द हु
छ पुरुष ले स्त्रि लाई साहे अंकमाल गरी ओठ मा चुवन गनु भग
मा हत काला ले धाप मारु भगमा डुवै तिर नष ले अलिकत कुत्ता ठ
र एसा तरहले मंभोग गर्दा एकादसि तिथिमा मंखिनी नाई का को
विर्य चुई छ बुमि भे आफना वस पछे नायक ले स्त्रिका कंठ मा नष
ले कोनु सनमा साहे समातनु शिशिर मद्द गर्ना भया कि तुल्याउनु
गड स्थलमा चुवन गनु त्रयोदसिका तिथिमा मंखिनी नाई का को

मंजीनी का मुरत को विधिकहिं छ

विर्य चुई छ बुमि भे आफना वस पछे नायक ले खिका कंठ मानव
 ले कोनु जनमा सोहे समातनु शिशिर मद गर्मा भया कितु ल्याउनु
 गड स्थलमा चुवन गनु र त्रयोदशिका तिथिमा सीविनी नाईकाको
 विर्य चुई छ आनन्द पाई वस झन्डेर आफना हात ले खिका भगको
 सोहे मदन गनु नाभि दे पिउ धो कृत कृत्याउनु ओठमा चुवन गनु
 मुस र नख ले कायामा कोरी दिनु जन मदन गनु नवमिका दिन ह
 लिनी नाईकाको विर्य चुई छ नाईको पनी वत पिरोई छ पुरुष
 बे नाईकाको नेत्रमा चुवन गनु काविमान खले कोनु भगमा हात
 ले कृत कृत्याउनु यस्मातर हले कयागर्दा चतुर्दशितिथिमा हलिनी
 नाईकाको विर्य चुहि आफना वस मा आउ छे दुवै लाई वज्रत आनन्द
 छ त्रिलाई नाना तर हले अकमाल गरि चुवन गनु खिका छाति
 जन यतिमा टिठई तिमा र नखले कोनु भगमा कृत कृत्याउनु जन का
 पुचामा अतिक अउला ले गिल् गिल्पाउ यस्मातर हले सुरत गर्दा अ
 मा वास्याकार पुर्णिमा का दिन हलिनी नाईकाको विर्य चुहावन स
 किन्द

हलिनी नाईकाको
 २०

यम अनंगरि ग्रंथमा चन्द्रकला को प्रकाश निरूप
नगर्था दोशो प्रकरणा ॥ समाप्त भयो ॥ २ ॥

२० सदादि पुरुष मृगि प्रभृति स्थितिका लक्षणा कहिं दूर

दूर अंगुल को लिंग भयाका पुरुष म मनाउ भयाका जानु नउ अंगुल को लिंग भ
याका पुरुष वृष भनाउ भयाका जानु बाह अंगुल लिंग भयाका पुरुष अश्वना
उ भयाका जानु दूर अंगुल को भग भयाका स्त्रि मृगीनी नाउ भयाकि जानु
नऊ अंगुल भग भयाकि स्त्रि अश्वनाउ भयाकि जानु बाह अंगुल भग
भयाकि हस्तिनी नाउ भया जानि

२१ लिंग भग वरोवर भयाका पुरुष को मुत को जोग्य
सो भनिकहि दूर

दूर अंगुल को भग भयाकि मृगि नामा स्त्रिकोर दूर अंगुल को लिङ्ग भया
के म मनामा पुरुष को मुत को म म नामा ऊँ दूर स्त्रि पुरुष दुवै जना
लाई आनन्द ऊँ दूर नऊ अंगुल को लिङ्ग भयाको वृष नामा पुरुष को
नउ अंगुल को भग भयाकि अश्व नामा स्त्रिको मुत पनि म म नामा

बाई आनन्द ऊँहं नऊ अंगुल को लिङ्ग भयाको वृष नामा पुरुषको
नउ अंगुल को भग भयाकि अश्व नामा स्त्रिको सुत पनि सम नामा
जानु बाहु अंगुल को भग भया कि हस्तिनी स्त्रिको बाहु अंगुल को लि
ङ्ग भयाको असो नामा पुरुष को सुरत पनि सम नामा कहिँछ दुवै ज
न वरुत आनन्द पाउं छन

२३ मगकोर लिङ्गको तिनुर अंगुल घटी बढी हुनाले
मोग्य नभयाको सुरत कहिँछ

अवछ अंगुल को भग भयाकि मृगि नामा स्त्रिको नो अंगुल भया
को लिङ्ग वृष नामा पुरुषको उच्च कहिँछ नो अंगुल को भग भयाकी
अश्व नामा स्त्रिको बाहु अंगुल को लिङ्ग भयाको अश्व नामा पुरुष को
सुरत पनि उच्च कहिँछ नो अंगुल को भग भयाकि अश्व नामा स्त्रि
कोर छ अंगुल का लिङ्ग भया को सम नामा पुरुष को सुरत निच नामा
कहिँछ बाहु अंगुल को भग भयाकि हस्तिनी नामा स्त्रिको नो अंगु
ल को लिङ्ग भयाको वृष नामा पुरुष को सुरत पनि निच नामा भया
का जानु अव स्त्रि पुरुष का भग लिङ्ग को छ छ अंगुल घटी बढि
पर्नाले अगि अयोग्य भया कहिँछ छ अंगुल को भग भयाको

मृगि खिकोर वाह अंगुल को लिङ्ग भयाका अश्वा नामा पुरुष को सुरत
अति उच्च नामा जानु वाह अंगुल को भग भयाकि हस्तिनी नामा खिकोर छ
अंगुल को लिङ्ग भयाका सम नामा पुरुष को सुरत पनि निच नामा जानु

सम नामा सुरत १ उच्च नामा सुरत २ निच नामा सुरत २ अति उच्च नामा १
अति नीच नामा सुरत १ ईडुवे सुरत विषे सम नामा सुरत उत्तम जानु
उच्च नामा दुई प्रकार को सुरत मध्यम जानु निच नामा दुई सुरत अधम
जानु अति उच्च नामा सुरत अति निच नामा सुरत अति अधम जानु
पश्चिनी खिमा पनि भग का भेद ले मृगि अश्वा हस्तिनी ईति नु भेद ऊ
न्दुन् तस्ते चित्रिनी खिमा पनि भग का भेद ले मृगि अश्वा हस्तिनी य
ति भेद हुन्दुन् मेषिनी मापनि भग का भेद ले मृगि अश्वा हस्तिनी ई
ति नु भेद जानु हस्तिनी खिमा पनि भग को भेद ले मृगि अश्वा हस्ति
नी ईति नु प्रकार का भेद हुन्दुन् भनि जानु

२४ खिका भग मा वला चिलाई कन्या कहि छ

खिहरुका भग मा थोरो वल भयाका मध्येम वल भयाका अधीक

ना इतिन प्रकारका भदहन्धर् ममा जाउ

२४ खिका भगमा वल चिलाई कन्या कहि छै

खिहरूका भगमा थोरो वल भयाका मध्येम वल भयाका अधिक
वल भयाका ईतिन प्रकारका किमि कन्धर्

थोरो वल भयाका किमि भयाको भग भयाकि खिका थोरो चिलाउन्ध
मध्येम वल भयाका किमि भयाको भग^{भया} कि खि मध्येमे चिलाई कन्ध
अधिक वल भयाका किमि भयाको भग भयाकि खि अधिकै चिलाई
कन्ध

नसुखिका जति अंगुलको भगछ नसुभन्दा घटी लिङ्ग भयाका पु
रुष सँग सुरत कदा चिलाई मर्दैन तस्कारगले मानु प्रमानको लि
ङ्ग भयाका पुरुष सँग का सुरतले खिहरू सतोष पाउदैनन्

खिहरूका भगका मध्ये अतिको मल कन्ध तस्कारगले मानु भगभ
गकी खिकोर अधिक प्रमाणा भयाको लिङ्ग भयाका पुरुष सँग
का सुरत पनि खिहरू सुष पाउदैनन् भगका वरो वर प्रमाणा
भयाको मोटो ठोरो भयाको लिङ्गले खिहरूका भग भित्र चि
लाई मेती दिनु नाना प्रकारका सुरतको कलाकन जान्या ले

नानातरहका गुणाले छिन्नाई सुख गराठ दा छि को विर्य पनि चुकन्छ
त्यो छि पुरुष का वसे पनि छन्दे विर्य पात हुदा का आनन्दमा मग्न भै
छि रु रु नाच्याछे पनि गर्छन् मधुर केहि वचन पनि बोल छन् आ
नन्दले अश्रु पात पनि गर्छन् आखा पनि ठोरो चिमलन्छन् मछि
वस्तु ठाकनाले केहि पनि चेष्टा गर्न सक्न न्या पनि छन्दन्

२५५ (सुरत का सत्ताई सभेद कहिन्छन्

छि पुरुष दुवै का धेरै वेर मा विर्य पात हुनु १ छि कामात्र धेरै वेर
मा विर्य पात हुनु २ पुरुष कामात्र धेरै वेर मा विर्य पात हुनु ३ छि पुरु
ष दुवै का ठिक्कै वेर मा विर्य पात हुनु ४ छि कामात्र ठिक्कै वेर मा विर्य
पात हुनु ५ पुरुष कामात्र ठिक्कै वेर मा विर्य पात हुनु ६ छि पुरुष
दुवै का चाडो विर्य पात हुनु ७ छि कामात्रे चाडो विर्य पात हुनु ८
पुरुष को मात्रे चाडो विर्य पात हुनु ९ छि पुरुष दुवै को साहो विर्य
पात हुनु १० छि कामात्रे साहो वेग को विर्य पात ११ पुरुष को मात्र
साहो वेग विर्य १२ छि पुरुष दुवै का मध्यम वेग को विर्य १३ छि
को मात्र मध्यम वेग को विर्य पात १४ पुरुष को मात्र मध्यम वेग को

पात क्रुनु १० त्रिकामात्र साहो वेग को विर्य पात ११ पुरुष को मात्र
 साहो वेग विर्य १२ त्रि पुरुष दुवै को मध्यम वेग को विर्य १३ त्रि
 को मात्र मध्यम वेग को विर्य पात १४ पुरुष को मात्र मध्यम वेग को
 विर्य पात १५ त्रि पुरुष दुवै को मंद वेग को विर्य पात १६ त्रि लाई मा
 त्र ठीक वेर सम्म मुख क्रु न्या काम पुरुष लाई मात्र धेरे वेर सम्म मु
 ख क्रु दे रहन्या काम १७ त्रि पुरुष दुवै लाई धेरे वेर सम्म मुख क्रु
 दे रहन्या काम १८ त्रि पुरुष दुवै लाई धेरे वेर मुख क्रु दे रहन्या काम २
 ५ त्रि लाई मात्र धेरे वेर मुख क्रु दे रहन्या काम २
 ६ पुरुष लाई मात्र धेरे वेर मुख क्रु दे रहन्या काम ॥ २ ॥

साहो वेग ले सुरत गर्दा धेरे विर्य को पात क्रु छ काम ले व्याकुल हुइ छ
 मंद वेग ले सुरत गर्दा धेरे विर्य पात क्रु छ व्याकुल पनी क्रुइ नैन म
 ध्ये म वेग ले सुरत गर्दा मध्यम विर्य पात क्रु छ व्याकुल पनि मध्ये मे
 क्रुइ छ

अधि भग निर्ग का प्रमान मात्रे मुगि प्रभृति खिर समनामा प्रभृ
 ति पुरुष कहि पाका छनु

२५ ऐ अरु चिहने पनितने त्रि पुरुष काल धारा क
ही छ

२६ मसनामापुरुषकोलक्षणा

बहुधा मसिना केस भयाका वज्रनेत्र भयाका शान्त स्वभावका थो
 रो आहार पतलो मरीर भयाका सर्वदा पवित्र भैरह्या ताम्रो वाटु
 लो मुख भयाका माना रवगेवर पक्ति मिलाका दांत भयाका हात
 पाउ गलो घुडा तिग्या पियेला पुरुष मसनामा जानु

२७ वृषनामापुरुषकोलक्षणा

क्रूर स्वभाव उनिधार मोटा बलिया बाहु भयाका छाति फर्काको
 रुखो माहो पष्ट देह भयाका कछुवाका जसो पेट भयाका दा
 ता भयाका ठुला स्थिर आंखा भयाका लाल हड्क्याला चंचल
 चित्त नो अंगुल को तिगि भयाका एला पुरुष वृषनामा भनि
 जानु

२८ अश्वनामापुरुषकोलक्षणा

लामा मोटा केस भयाका चंचल वज्रनेत्र भयाका कोधि स्वभाव
 का गलो दांत कान मुख यति पतलो लामु भयाको लोभिस्य
 भावका पुष्ट छाति लामा बाहु भयाका निद्रवहुत भलि
 मो भाव भयाका नख गोजा पिडी गेला थो गेरे रू भयाका गंभि

लामा मोटा केस भयाका चंचल वशर नेत्र भयाका कोधिस्वभाव
का गलो दांत कान मुख यति पतलो लामु भयाको लोभिस्य
भाव का पुष्ट छाति लामा बाहु भयाका निद्रवहुत अस्मि
मोभाव भयाका नख गोज पिडरोला थोरो टेछ भयाका गर्भि
चचन बोलन्या अधिक ठिया नाना तरह का सुरतमा कुम
भे कैहे २ सुरत गन्या लामा ओला भयाका मोटा २ खिकन
संभोग गर्न रुचाउ न्या अधिक आहार भयाका ठल्फी रहि न्या
वर का जसो गर्ध भयाको धेरे विरल भयाका बाहु अंगुल कालि
ग भयाका रुखा पुरुष अश्वनामा भयाका नानु

२९ मृगीनामा खिका लक्षणा

धाना २ घुंरूपा का केस भयाकि नमान देवीन्या सरीर भयाका पटवि उच्चा
जन फुल्पा का नील कमल जमाने त्रभयाकि नायका पोशमाना भ
याकि शानु कटी भयाका ओठ हट क्वाला पेताला यति लामा भया
कि तिया भगयति पुस्त भयाकी अर्पित कोमल तता भयाकी ग
ठस्थल र कान यति चाकला भयाकि दृषवश भयाकी नर मुँदेहकी को
किल काजसो मधुर सोर भयाकी सुरत अठोक लूनि गन्या भयाकि क

मलकाजलो गंध भयाको विर्य भयाकि थोरो आहार चाक ला चाक सो जा
ओ ला हातिका मलो हिजई छ अंगल गहिरो भग भयाका यम्राहि मृगि
नामा भनी जानु

३० अश्वानामाष्टिका लक्षणा

कहि उच्चो कहि निचो धार भयाकी मोटा चिह्वा घन के ला मुग लो कमल
जलो नेत्र कान मुख यति लामु भयाकि चाक लन यति पुष्ट भयाकी गहिरो
नाभि अलिक मोरो ओठ भयाकी मोटा पुल्ल बाहु भयाकि मानु पेठ भया
कि शिखा हिलाल कमल जला मंदिर हात पाउ भयाकि निद्रा अठिक भया
कि मुरत ^{मा} ^{पुरुषमा} ^{बडा} ^{यति} ^{गमा} ^{मा} ^{को जलो} ^{गंध भयाकी} ^{विर्य भयाकी} ^{मु} ^{मो} ^ठ ^{रे} ^{वे} ^र ^{मा} ^{विर्य} ^{पात} ^{गरा} ^{उन} ^{सकि} ^{मा} ^{नो} ^{अंगुल} ^{को} ^{गहिरो} ^{भग} ^{भयाकी} ^{यमि}
रे वे र मा विर्य पात गरा उन सकि मा नो अंगुल को गहिरो भग भयाकी यमि
स्त्रि अश्वानामा भनी जानु ॥

३१ हस्तीनी कालक्षणा

नाक गड स्थल कान गलो यति पुष्ट भयाकि बडो मोटो ओठ के ला ओं
घा भयाकि मरीका जो निर् थोरो वांगा भयाकी ठरो पतला काला यम्रा
के स भयाकि छोटा मोटा हात पाउ भयाकि गहिरो रुखो सोर भयाकि
तिखा र दांत दुष्ट स्वभाव कि ला जन मान्या थोरो वक्तियो अंग चे प्रो ल
न भयाकि बहुते वडा कष्ट ले मुरत मा विर्य पात गरा उन सकि मा व
हुत आहार पापिष्ट स्वभाव का भयाकि हातिका मद जलो गंध भया
को विर्य भयाकि बाहु अंगुल गहिरो भग भयाकि यमि स्त्रि हस्तीनी

न भयाकि वहत वडा कष्ट ले सुरतमा विर्य पात गराउन सकि न्या व
हुत आहार पापिष्ट स्वभाव का भयाकि हातिका मद जसो गर्ध भया
को विर्य भयाकि वाहु अंगुल गहिरो भग भयाकि यत्ति स्त्रि हस्तिनी
भनी जानु ॥

इकहियाका स्त्रि पुरुष काल क्षणा कहि सवे हुँ छनु कहि कोहि कोहि
ई छनु कहित हुँ जात का स्त्रि पुरुष काल क्षणा बके स्त्रि मा पनि
पुरुष मा पनि देवी छनु संपूर्ण लक्षणा भयाका उत्तम जानु थोरै
कमल क्षणा भयाका मधेम जानु थोरै लक्षणा भयाका अधम जा
नु ॥

यस अनंग रंग नामा ग्रंथ तृतीय स्थल समाप्ता भयो

॥ ३ ॥

३१ स्त्रीका जोन २ उमेर मा ज्या २ नाम हुँ छ मो कहिँ छ

१६ वर्ष सम्म कि स्त्रि बाला कहिँ छे सो हुँ देवी उभो ३० वर्ष सम्म कि
स्त्रि तरुणी कहिँ छे ति सुँ देवी उभो ५५ वर्ष सम्म कि प्रोखा कहिँ
छे पचपन देवी उभो कि स्त्रि वृद्धा कहिँ छे त्यो वृद्धा स्त्रि सँग सुर
त कै हुँ पनि नगनु ॥

३३ जोनउमेरकिस्त्रिजसुवेला मा जला जगामाकासुखा
ले प्रसन्न हृदये सो कहि छे

वाला स्त्रि अध्यागमा मुरत गर्दा बहुत सुख हृदये पछि रत उज्ज्वा
लामा यनि त्रिकै मान्द छेनु तरुनी स्त्रि उज्ज्वालामाका मुरतमा सुख
हृदयेनु पुरुषकनयनी आनन्दगरा उन्दे वृद्धा स्त्रिके संगनगनु वृ
द्धा स्त्रिका मुरतले प्रान यनि हृदये ॥ मानका विरा फुल कामाला पृभि
तिवस्तुले वाला स्त्रि लाई सुमिगनुसकि छे नानातरहका गहनाले
तरुणी स्त्रि लाई सुमिगनुसकि छे पोछा स्त्रि प्रीतिले प्रसन्न हृदये
वृद्धा स्त्रि नानातरहका वातरि मन्मानले प्रसन्न हृदये पतला मरीर
को अधिक भक्तुगि गेहा का भि भयाकि छेरे दिन पर्यंत पातको वि
रह भयाकि का लावरा कि एली स्त्रि पुक दो भग भयाकि हृदये
मोयेचे पुतो मरीर भयाकि गोरो वरा भयाकि पुडुकि पतिवियोग
न भयाकि पुष्ट का भि भयाकी एली स्त्रि सा हो भग भयाकि हृदये
फफ सोभावको मरीर भयाकि स्त्रि उत्तम जानु पित सोभावको मध्यम
जाना वात सो सोभावकि मरीर भयाकि स्त्रि अधम जानु

३४ इति नृ सोभाव हृदया स्त्रिको जभरा कहि छे

ततः तत्र जेन निद्रा भयाकी मन्मानले प्रसन्न हृदया पतिमावगे प्रि

जाना वातसो सोभावकि मरीर भुया कि सिमि अधमजा नु

३४ इति नु सोभावहु न्यामिको जभरा कि हि द

गत नख नेत्र चित्रा भया की सुमान ले प्रसन्न न्या पतिमा वगे प्रि
ति गष न्या श्या मवरा कि मित ल क म ल को जलो पुष्ट भग भया कि
एलि स्त्री कफ प्रकृति की जानु सबे सिमा शे व गोरो मरीर भया
कि नख नेत्र लाल भया की भरा मा को धग न्या भरा मा प्रसन्न न
या स्वभाव कि चाकुर सन पुष्ट भया कि एलि सिमि पित प्रकृति
जानु अपाक गन्ध जलो गन्ध भाउ न्या पतिना भया कि सुद
र कु क वि भया की पुकु लो ताये भग भया कि सुरत मा चोडे
विज्य पात गर उनु स कि न्या वरु तै बोल न्या चंचल सोभाव
कि वरु त आहार नख नेत्र काला भया कि कालो फुल्लो वरा
भया की सुरत मा वज कठिन ले विज्य पात गर इ स कि न्या माइ
का मि भ्राज लो रव न्या भग भिन्न भया कि एलि सिमि वात प्रकृति
अधमजा नु

मरीर भयादि द्योये देह भयादि स्मिस्त्रिभिश्चात्तु मो भावकि जा
 नु अगता इ भयादि चंचल चित्त भयादि वारं वारं स्वाप्न के न्या भ
 धि क विद्वा भयादि स्मिस्त्रि नाग स्वभाव कि जा नु विना कारणा
 भयमानि चित्त चंचल भयादि वक्रते मैका मान्या भयादि क मे को
 विस्वाप्न न मान्या वारं वारं नेत्र धुमा उन्मा भयादि स्मिस्त्रि का क
 स्वभाव कि जा नु भयं त चंचल स्वभादि नेत्र वक्रत चंचल भयादि
 क क उ क क तांत ले टे क न्या स्मिस्त्रि बां दर स्वभाव कि जा नु भ क ता
 श न नि को ला ग्या इष्ट वचन मात्र बोल न्या उ हा उ न पुन मा नि को न
 मा न्या स्मिस्त्रि ग द भ स्वभाव कि जा नु मु गि प्र भृ ति जा ति दे व प्र
 भृ ति स त्व क फ प्र कृ ति य स्मा स वे वा ट व ठि या आ या कि उ त्त म
 जा नु क मे वा ट घ टि या मा म भा यो भ न्या क फा रि प्र कृ ति ले ज सो
 आयो मो मुख जा नु

३६ स्त्रिका विग्रह कारणा कर्हि छ

पिता घर म धे वे द्या स्त्रिका मंग आ प्रा पति पर दे स वा म बु छे व म म
 पा उ नु स्त्रि ले व ठि या ग र प नि पु रु ष ले नि को न मा नु इष्ट पु रु ष
 का छि मा व स नु भा फे पु रु ष क नु को ने प्र का र ले जि वि का न च नु

यति तरह ले त्रिहर आकु पति छाडि वेर्या कन्दरु

३)

अव त्रिहर ले पुरुष देवी विरक्त क्रिया
कारण कहि छै

आन लाउन नरिन्या अति अदती पति कनाले भरु त्रिभाले पद्
मे आकु समान प्रीति नगन्या पति कनाले मंत्र पत्र काज्या डुडु
नाले पनि मंग चित्त कोरी दिनाले नर तु काल माना नै वटि पादि
न पन्या यदे वेर मात्र मभोग गन्या अघि पदि मभोग नगन्या पति
हुनाले दरिद्र पति कनाले रोग हा डुवलो पति हुनाले अधिक कठो
र मन भया को पति कनाले आकु ले केहि न विगडि दोष लाई पाउना
ले त्रिनाइ पति देवी वेर गयई छै

३८ विरक्त त्रिभाल क्षण कहि छै

पुरुष का सामुने हेदीन पुरुष ले केहि सोध पुछ गद उत्तर प
नि दिन्न पति मंग रहदा मन मा डुव मान्छे पति मंग न भया मा
खुमि भै रहछे विछाउना मा पनि मंग रहदा निदा कोरे पाछे
पुरुष ने चर्चन गद मुख पुच्छे पति का मित्र को दोष गर्छे पति
ले गन्या को समान को पनि इछा गदीन एली त्रिभाल आकु

उत्पन्नमसि मुनि हृदयान् पुनश्च लब्ध्वा हस्तं च पुनश्च गच्छात्
निदिन्य पतिर्गगहदा मनसा दुखमान्ये पतिर्गगनभवा मा
सुसिभैरहं विद्याना मापनिर्गगहदा निदाधारे पाद्ये
उत्पन्नैर्च वनगदमुख पुन्ये पतिका मित्र को दौष गद्ये पति
लेगमा को दमान को पति इह गद्ये निः सती त्रिकन भापु
मा विरक्त भया कि जानु

३६ चार प्रकार की प्रितिकहि छ
ने सगिदिनामा १ विषयनामा २ समानामा ३ भा
यासिनी नामा ४ चार प्रकार का प्रिति कहि छन

अब चार प्रकार का प्रितिको लक्षण कहि छ त्रिपुखका
स्वभावेले वस्या को माटे बाधिया को विवोग रुदा त्रिपुख वड
पेकन दुख रुत्या अरु को नै रुपायेले पनि गरी न सकन्या ए
ति प्रिति ने सगिदिनामा जानु. मा लचन्दन नाना सरह
का गहना कपडा दिनाले नया कि प्रिति विषयनामा जानु
त्रिले प्रिति राख्या पुख बले पनि प्रिति राखन्या पुख बले प्रिति
राख्या त्रिले पनि प्रिति राखन्या एकले छोडा अको
बाधा पनि छुतन्या यति प्रिति समाना नामा जानु मिकार

ये नरा मा देवता का दर्शन मन माना स है कते ये नरा मा गा
ना मा वजा उना जगमा बारम्बार भेद नाले व एषा की एलिप्रि
ति आभ्यासिनी नामा जानु

४० त्रिहस्तको स्वभावे लेशपाको गुणार दोष
कहिं छ

पुरुषार्थना ३२ गुण आहार अठिक नन्द कार्यमा चार गुण वृद्धि अ
ठिक नन्द पुरुषका भन्दा ६ गुण अठिक आंत नन्द पुरुषका भन्दा आ
ठ गुण अठिक काम नन्द

४१ अश्विका भगको भेद कहिन्द

कोहि त्रिहस्तका भग भिन्न कमल के शरज सो को मल नन्द कमे
श्विका भग भिन्न गुटिका जलो नन्द कमे श्विका भग भिन्न चाउरी
पयाको नन्द कमे श्विका भग भिन्न गाइका जिभारे खो नन्द त
स्मा गाइका जिभारे खो भग भन्दा चाउरी पयाको जमि अष्ट त
सभन्दा गुटिका जलो भग भिन्न भयाको उत्तम त सभन्दा कमल का के
शरज सो भग उत्तम जानु श्विका भगको मागमा मानु कंदर्पका भ
ऊ सज सो भयाकि कचना डि छ त म्लाई लिंग ले चलाई दिता ता
हावाट वस्तु पतलो विस्तारि पये

सभन्दा गुद का जला भगा भत्र भया का उत्तम तसुभन्दा कमल फाके
 शरज सो भग उत्तम जान्यु त्रिका भग को मास मा मानु कंद पका भ
 कस ज सो भया कि कचना डि छ त म्हाई लिंग ले चलाई दिता ता
 हावाट वरुत पतलो विमज सो मधे चुन्या रुन्द त्रिको भग का
 छिद्र माथि नाक ज सो जो दि बि छ सकल सरिर कान सा को जो निभ
 या को लोका म छत्र टि गुलिना मा हो भनि जान्यु ताहा वात चुह्या
 को थोरो वा लो स्पंद नाम भया को जान्यु भग भित्र छिद्र कान मि
 के मा पूरा चन्द्र नामाना डि छ लोना डि मधे विरले पूरा रह
 छे ताहा वाट जो चुह्य सो विरले चुह्या को हो भनि जान्यु

४२

सहजे ले पग्लो किन आक्रा वस मा पन्या
 शिकहि छ

गेग हरु ले डवला या कि ठेरे दिन देखि पतिको विरह भया कि मे
 हा दिन कि सुत्कारी द मे हा कि गर्भिनि काम जोर ले अत्यंत
 पिडित भया कि बहुत आसक्त भया कि रज भे ४ दिन उपर १२
 दिन पर्यंत कि सति तरुह कि स्त्रि हरु लाई पुरुष ले चाडे विरल पात
 गराउन सकिन्छ नवीन नाई का सित पहिले का मुरत मा मेघ

लाग्या कावेला मा वसंत चतुर्मा सुरतमा अति लागु भयादि भया
 पनि चाडे विर्य पात गरानुन सकिन्दे. रुकेरातमा दुइतिन वेर सु
 रतगर्ह पहिला सुरमा ठेरे वेर लेखिको विर्य पात हुँछ दोआसु
 रमा चाडे विर्य पात हुँछ तेआ चौथा सुरत देयी जनु जनु चा
 दो रुँदे जान्छ पुनः ^{का} पहिला सुरतमा चाडे विर्य पात रुँछ
 तेआ सुरत देवि ठेरे वेर लेखिको विर्य पात रुँछ तेआ चौथा सुरत देवी
 जनु जनु ठिलो रुँदो जान्छ

४३

अवसुरतको दृष्टागन्यास्थिकीलक्षण कहिँछ

आफना अलक केस बरोल्छे. बारंवार मन जाक्यो गछे दाँत लेओ
 ठक्काउन्छे. लाज मान्यो गछे. एक छिन लाग्याको काम पनि छो
 ढिदिन्दे. आफना कारिहेछे नायकको मुख देखि मात्र बजआ
 परले थोरो हास्छे. आफना बरी परिवर्याको बालकको मुख चूवन
 गर्छे. आग भाज्यो गछे जमाउन्छे बागेल्छे खार्ने गछे. मंगिनि
 हस्तलाई अंक माल गर्छे. मिठा र वचन बोल्छे. आफु पनि यो क
 सो हो भनि सोध्छे. कसैले नसुन्या नदेख्या ओसर पन्या केहि
 कुरा पनि गर्छे. हस्यादो माव गर्छे. बिसकार्छे. नाना नाना

दस ले थोरो हास्ये आफना वरी परी वस्या को बाल क का मुख चुवन
 गछे आग भाच्या रे गछे जमा उन्दे बाये लछे क्या रे गछे मंगिनि
 हसलाई अंक माल गछे मिठा २ वचन बोलेछे आफु पनि यो क
 सो हो भनि सो धछे कसे ले न मुन्या न देखन्या ओसर पन्या के हि
 क रा पनि गछे हस्याइ दो मुख गछे बिना कारणा लाज मा न्याज
 लो गछे कते हि उदा दुल्हा संगे हिर न्या को ने छ धने पनि पष छे
 क सीरी क न्या उन्दे जस्साइ देखी खि हस्य सो चेष्टा गछे न
 तस्ति आफु मंग सुरत को इच्छा अवस्य राख्यो भनि जानु

अतंगरी ग्रंथ मा सामान्य सो भाव कहि जा चौथो
 मल म मा पतम् ॥ ४ ॥

४४

देस २ का खि हस को सो भाव कहि छ

रंग विरंग कागहना क पडा चेदन मा ला पहिन्या पवित्र कर्म मा
 कुमल उजम सील भया कि न गले को रमार दो तले दवा उदा
 ओठ मा चुवन ग रमा नी को मा न्या नाना तरह का सुरत विनो
 द कन जा न्या मध्ये म का उजम खि बहुदा एसा छन्द नु ना

नप्रकारकावसुकोभोगगन्या छेरेवेसममकासुरतलेबुमिमाम्या
हातलेताडनगदमावकृतआनन्दपाडन्यामालवदेसकास्त्रि
कोस्वभावसमरहकाकन्यनू. छातिहरमाछापमादबुमिमाम्या
नगलेकोदरि. दंतलेदवाइओठचुवनगदनिकोनमा
न्या. चुवनमात्रगदप्रमनकन्या. अंकमालगदरुचाडन्या. आ
भिरदेसकास्त्रियस्वभावकाईछनू. अंकमालगदमावजेलाग
भयाकि. दंतलेओठचुवन. दंतलेताडनागद. चाडेविर्यचु
हानुन्या. मुन्दरमुकुमार. मरीरभयाकि. सुरतलेआनन्दहुकाना
व्याईगन्या. लालदेसकास्त्रि. स्याईछनू. भनिजानु. कोम
लमरीरकापावताकि. छेरेकुरागन्या. सुरतमावजेपिडा. मीन्या
थलमस्फरीमावहुतकुसल. लज्जानमान्या. देवदामावकृत.
सुमलागोमाम्या. आंध्रदेसकारकानटिदेसकास्त्रिहरस्या
स्वभावकाकन्यनू. भनिजानु. माहोचिलाइभयाकोभगभया
को. लिगलेमाहोहनीसुरतगदबुमिभे. छेरेवेमाविर्यपातग
न्या. नानातरहकासुरतमाकुसलभयाका. स्यास्वभावकाको
मलदेसकास्त्रिभनिजानु. हस्याइदेसुरव. नाउनाअतिगम्राअ
कलिइ. अनीलाईबोलनामामिपाल. लज्जानमान्या. ननरन

न्यानिनातातरहकासुरतमाकुसलभयाकासुप्तास्वभावकाको
मलदेसकास्त्रिभनिजातुहस्याइदोसुरवनाउनाअतिगम्राअ
कलिइअनौलाईबोलनामासिपालुलज्जानमान्याचंचलस्व
भावकागाउतुवजाउतुलागाथनुइकलामासिपालुआफ्रा
दोलीभावजेप्रितिशयन्यानानातहकागहनापोसाकुचंदलगा
इहाठपानर्जिन्यासुप्तास्त्रिपटनादेसकारमाहाराददेसकाईद
नुभनिजातुपराडितहहृदनुकुलजलाकोमलमरीरभयाका
चुवनरअंकमालगनमावजेरसमान्यासंतयेकदानषलेसाछेको
समासुसक्रन्यासुलसुलेरतिगरीकोस्वभावभयाचंचलनेत्रभया
कासुप्तास्वभावकावगालाकोरअंगदेसकिस्त्रिकुन्दनुविपरितसुर
तइछागन्यालज्जानमान्यानषलेकोरविक्रतपुसिकन्यानायकसा
साछेप्रितिशयन्यासुरतगदमावजलागुउत्तरदेसकासुप्तास्त्रि
कुन्दनुजगनाथकोदेसउत्कलहोमिठावचनबोलन्याकोमलमरी
रभयाकिसुरतगदमाअधिकवियपातगन्याकीडविहारमाकुस
लभयाकिपुरुषभावजेप्रितिशयन्याकामरुदेसकास्त्रिसुप्तास्वभा
वकाजानुआफ्रनादेषलुकाउतुरपराईकादेषप्रकासगनर्जिन्या
बलियोसाछेदेहभयाकाबुदेलाखंडतर्फकिस्त्रिहहसुप्तार्जनु

गहना कपड़ा पै हन जाँया अनेक तरह का वस्तु को भोग गय। सुंदरने
 नभया का थोरे सुरत ले प्रसन्न क्रिया बोलन जाँया एला स्वभाव
 भया का गुजरात किस्त्रि हर जाँया साजे वेगले सुरत गय विज कष्ट
 ले बिरय पात जरा उन सकिन्ना रिना हा दुष्ट स्वभाव चंचल नेत्र भ
 या का सिंधु देस उत्कल न देस बाहिक देस का नाइका एला स्वभाव
 काश न्दु न भनि जाँया नाना तरह का वस्तु को भोग गय नाना न डोर समा
 या ठोरे तरह का सुरत जाँया फुल्ल का कमल को पत्र जला लेवा भति सु
 दरने नभया का नायक मा वजे प्रिति राखन्या सुलक्ष्मी गरी हिंद्या
 जो नखिलाई देखाई देष निमात्रे पुरुष हर का मदेव ले मोहित न
 दन ते छे कास्त्रि एला तरह का कन्दन गोरे वरा सुंदरनेत्र
 सुरव भया का रात्री बोली भाफु मा पुरुष को प्रीति बछा उन जाँया
 अर्जुन क ब्रह्मो भगभया कि सुरत का अनेक कला मा कुसल साजा
 पुष्ट लन क्रिया एला तरह का नेपाल देस कास्त्रि कंदन सुरत का
 अनेक प्रकार प्रकार सिका का लजा माँया वस्तु को भोग गन जाँया
 साजे वेगले सुरत गय देष दा मा सुमिलाया एला स्वभाव का पुष्ट
 पुर ते लंग देस मइ देस कास्त्रि जाँया मइ देस भया को कंगरा तफ
 को मन मरीर भया का मधुर वचन बोलन्या थोरे सुरत ले बिरय पात गय

भने प्रकार प्रकार सिका का लजा मीन्या वलु को भोग मने नीन्या
सा छवे गले सुरत गन्या देष दामा सुमिलाया एला स्वभाव का पुष्य
पुर ते लंग देस मइ देस का सिजानु मइ देस भन्या को का गग तफ
को मन मरीर भयाका मधुर वचन बोलन्या थोरे सुरत ले विर्य पात गन्या
बडे आठ भयाकि लजा डर न भयाका इवि डेस मो वीर देस का सिह
ह एला स्वभाव का जानु मो वि डेस पंजाव तफ मलय भन्या को मध्वा
देस हो नख छेत चुवन अंक माल हाव भाव कय क्ष हस के हिन जा
न्या सुरते ले मात्रे व द्रुत पुस द्रुन्या बडे दुष्ट स्वभाव भयाकि रिमा
हा एला स्वभाव का कावोज देस कार प्रो डे देस का सिभ निजानु
कावोज देस भोट का तफ छ प्रो ड देस को कगा का तफ गहा ड
न्या मरीर भयाका थोरे सुरत ले संतुष्ट द्रुन्या चुवन अंक माल हा
व भाव कय क्ष के हिन जा न्या पर्वत देस का मोक्ष देस का संघार
देस का कश्मीर देस का एला सिह हस स्वभाव का द्रुन्या पञ्चिनि
मृगिनी प्रभृति जाति देव गर्ध वही रुज लो स्वभाव क कादि प्र
किति तत्त देस का सिचो स्वभाव जाति नाना तरह का सुरत
मा सिपालु भे जल सिनि नाइ जलो सुरत चाहिन्या हो तलो सु
रत गन्या पुष्ट व सिह हस का प्रारा भदा पिपारो द्द छ

अनंगरंगनामार्ग्यमानानादेशकास्त्रिहस्तको
वक्षधास्त्यास्वभावकहियाकोपंचमस्थलसमा
प्तभयो ॥ ५ ॥

उरुवकोभंडा पहिलेस्त्रिकोविर्यपातभयासुरवहुदेनतस्कारगासु
रतकाअनेककनाजान्यामनुष्यलेजसतरहलेस्त्रिकोविर्यपातपहि
लेहवसुतजोयलगनुपन्ननिमृगिप्रभृतिदेवगंधर्वादिमत्त्वक
फादिप्रकृतिस्त्रिमादुर्दतिनजातिकीलक्षणाआडनालेइन
लाईछुछाईसकनुकठिनईछस्त्रिमाकारणाअतीसुक्ष्महुनाले
चन्द्रकलापनीजानीसकिदेव

४५ सवेलोककाहितनिमित्तस्त्रिपुरुषकासुषनिमित्त
अनेकतरहकाश्लेषधलेचाडेस्त्रिकोविर्यचुक्रमायु
क्ति कहिन्दे

सूरोमरीचपिपलाकोधुतोमहसंगगरीस्त्रिकाभगभिन्नहातिदिनु
रसुरतमापुरुषभंडापहिलेविर्यपातगछे॥सोधगयाकोपा
रोजाइकापातकोरसवरोवरमदनगरीपहिलेआफ्नाभगमाहा
तिजोस्त्रिसुरतगछेसोस्त्रिपुरुषभन्दापहिलेविर्यपातगछे॥

सुठो मरीच पिपला को धुलो मह मंगरी आक्रा भग भन हा लाइतु
र सुत मा पुरुष भंडा पहिले विर्य पात गछे ॥ सो धग या को पा
रो जाइ का पात कोर म वरोवर मदन गरी पहिले आक्रा भग मा हा
लि जो सि सुत गछे सो सि पुरुष भन्दा पहिले विर्य पात गछे ॥
पाक्या का अमिली को फल सि दु वरोवर भाग गरी मह मंग मिमि भि
ग मा हा ली जो सि सुत गरुनु पुरुष भन्दा पहिले तन को विर्य पा
त हव सु ॥ क पुरुष वाग पारी चुग गरी मह मा वरोवर गरी मिनाइ
लिंग माले पगरी जो पुरुष सुत गरुनु ति आक्र भंडा पहिले सि को वि
र्य पात गराउनु ॥ मह धिउ अगली का पात कोर म वाग पति वरो
वर गरी लिंग माले पगरी जो पुरुष सुत गरुनु सो सि को विर्य चुहा
उन सक छ ॥ पुरानु गूद अमिलिका फल सुठो मरीच पिपला को
धुलो यति वरोवर गरी मह मंग मिमि लिंग माले पन गरी जो पु
रुष सुत गछे न सो पुरुष आक्र भंडा पहिले सि को विर्य पात
गराउनु छनु ॥ मरीच धतुरा का विभा पिपला लोध यतिको चु
रा वरोवर गरी मह मंग मिमि आक्रा लिंग माले पगरी जो पुरुष सु
त गरुनु ति पुरुष क मैले विर्य पात गराई न सक नि सि को पानि
अवसा विर्य पात गराउन सक द छनु ॥

पुरुषकाविर्यसंभहृन्पाउपायकहिछ

पुरुषकोविर्यपातचाडेभया. स्थिरहर्मतुष्टहुदेननु. तस्कार
 गाचाडेपुरुषकोविर्यनचुहृन्पा विधिकहिछ ॥ तज्जातुकोजरी
 आफैलेगाइकाडुदहालीपिधिअथवाअथवामिहुरिकाडुद
 हालीपिधिजोपुरुषआफनापाउमालेपगरीसुरतगरुनतन
 पुरुषकाधेरैवेरसम्मविर्यपातनहवसु ॥ कुसुमकाविजाकोतैल
 लेपाउमालेपगर्नुअथवापुनर्नवापिधिलेपगर्नुसुरतमा
 पुरुषकोविर्यसंभहृछ ॥ मेताकाकजंघाकोजरीमेताकमल
 कोकेसरपिधिमहर्मगमिलाईनाभीमालेपगरीसुरतगर्नु
 पुरुषपेदतालमषानाकावियातिष्यनक्षत्रमारिपीलाल
 धागामावाधीकटीमावाधनुपछिसुरतगर्नुपुरुषकोवि
 र्यसंभहवसु ॥ आदित्यवारमारिप्याकोछतिवनकोविषो
 मुखमाहालीसुरतगर्नुधेरैवेरसम्मपुरुषकोविर्यसंभह
 वसु ॥ सपेदकाडपात्याकोजरीतिष्यनक्षत्रपयाकाआदि
 त्यवारमाउषत्याकोकन्यालेवाद्याकोधागामावाधीकटीमा
 वाधीसुरतगर्नुधेरैवेरसम्मपुरुषकोविर्यपातहुदेन ॥ स
 पेदतालमषानाकोवियावरकाडुदमाहालिपिधिकुविश
 शकाविशानि

वस ॥ सपेद का ५ पात्मा को जरो तिष्यन क्षत्रय या का आदि
 त्य वा समा उषत्या को कन्या ले वा त्या को धा गो मा वा धी क दी मा
 वा धी सुरत गनु धेरे वेर सम्म पुरुष को विर्य पात हु देन ॥ स
 पेद तात मषा ना को विया वर का हु द मा हा लि पि धि कु विरा
 क्ष का विया भिन्न राषि आफ ना मुख भिन्न हा लि जो पुरुष सुरत ग
 र्छ तन को विर्य संभ हुं छ ॥ अथवा

४१

जिकरानि मा पुरुष को बल विर्य वल
 उन्या न्योष ध उपाय कहि न्ह

पुरुष का सामर्थ्य न भया ई कहि या का विर्य संभ विर्य पा ता दि
 क्रिया सब ने र्थ हुं छ न् तस्कार गा पुरुष को विर्य सुरत मा साम
 र्थ्य वल उन्या उपाय कहिं छ ॥ विरारी कंद को चुरा ते से कार म
 मा भिजाई घाम्मा मुकाया को घिउ मह संग मिसि म धे वानु त
 समनुष्य का द मो ति स्त्रि संग पनी भोग गर्ना को सामर्थ्य हुं छ ॥
 अवला को चुरा ते से कार म मा भिजाई घिउ चिनि मह संग मिसि
 रात मा जो पुरुष भोजन गर्छ त्यो द मो ति स्त्रि संग पनी सुरत गर्न
 सक छ ॥ काउछा का विया का गुदि गोशुर कंठ कारी बलु नाग व

ला. सोय. ए. तिको चुर्ग. सधे महसंगुषानु पुरुषकावलविर्यवठ
 छ ॥ चिनिहस्त्रि पकायाका गाई इंदमा मासकाछाटाभिजाई घा
 म्मा मुकाउनु. तस्कापिठोको वारा गाईका घिउ मासकाई सधे रात
 माजो पुरुषवान्धनु सो पुरुषकुजे भयापछि तरुणा भन्दा वनियो
 भे. सधे त्रिसंग पनि भोग गर्न सकछ ॥ सपेद तालमबाना काविया
 साटी धानका चावल एक तोला जो पुरुष महसंगमिसि. सधे रातमा
 जो पुरुष रवान्ध सो बलवानहवम ॥ सतपत्राकार सर गाईको घि
 उ वरोवर भाग गरि १० वेर इंदमाभिजाउँदै मुकाउदै गर्नु महचि
 नि सँगमिसि भोजे गर्नु पुरुषको वनविर्यवठ छ ॥ मायाका
 त्वाहा. हरिवर. अत्रला जो ठमधुको चुर्ग. घिउ महसंगमिसि
 सारु पन्यविला माजो सधे वान्धनु सो पुरुष सुरतगर्भ भवस्य
 त्रिनाई थकाउन्धनु ॥

पुरुषकालिकुलुलोह्याउपायकहिन्

दोय पतनालिंगले सुरतगर्दश्चिह्नं मृतुष्टुहेन नृतस्कारले
 चिकामृतोषनिमित्तस्थुलिकरणनामा क्रिया कहिन्ह्य ॥ वतु
 भागवला कुटुबोरो गजपिप्याले अश्वगंधाकरवीर्यवतिव
 मुको भागवतैव रगरी गाइका गोरो विप्रादिनि निनि

श्रिकासीतोषनिमित्तश्रुतिकरगानामाक्रियाकहिन्द ॥ वनु
भागवला कुट्टोको गजपिप्यालि अश्वगंधाकरवीर एतिव
मुको भागवरोवरगरी गाइका रोगोनि सगमिमिलिगमालेप
गुरु पुरुषकोलिगघोडाकावरोवरई छ ॥ जाईकापातको
रसमिलाजित् कुट्ट मरीच पिपला एतिवरोवरभागगरीचुरा
गुरु तिलकोतेलमिमिलिगमालेपगुरुलिगवढोम् ॥ मिधो
नु मरीच कुट्ट कंठकारी अपमार्ग अश्वगंधा जठ मासु पिप
ला सेतो सश्रु तिल एतिवरोवरभागगरी पिधि महसंगमिमि
कानका लोति मा श्रिकासनमा पुरुषकालिगमा मधेलेपग
रु कानका लोति श्रिकासन पुरुषकालिगवढ छ ॥ पहिले
भेमिकोगोवरलिगमा घमि भलायो विमानुन् कर्मलकोपात
एतिवमुको भस्म कंठकारीको रसमा पिधिलिगमालेपगदे
रह्यापुरुषकोलिगठ रौपनिई छ तत्क्षरामा मुसलजस्तो ठलो
पनिई छ ॥ लोधहिगकमिस नागवला येतिकोचुराहालिपका
पाकातेललेपनगुरु कानपनिवढ छ मानुयोनिभयाकाजि
कोयोनि पुरुषकोलिगपनिवढ छ

भगसागुरोक्त्याउपायकहिंछ

तिस्रवर्षदेखी उभोपचपन्नवर्षसम्भको प्रोठनामा भयाकिस्त्रिकोर ११२ म
 हिना भयाकि सुत्कारी स्त्रिको भगबुकलो हुनाले सुतगदामा जुवान पुष्प
 लाइ रुचि हुदै न तसर्थ भगसागुरा उन्मात्रो बध संक्षपले कहिंछ ॥ १
 त स्मेतको कमलको फल गाइका हुदमा पिधि गेलिवाधनु त्यो गेलियो
 निमित्र २१४ घडि राखनु र सुभभ्यामले बुकलो भगभयाकि वृद्धास्त्रिपनि
 वालास्त्रिकाजसो सागुरो भगहुन्या हुन्दे ॥ देवाचुत्रो हल्दी कमलको केसर
 यति ममिनु गभी पानिमा पिधनु योले पसधे भगमा लेपगनाले कमे सुक
 लो भगपनि सागुरो हुन्दे ॥ ताल मयाना काविया जलमा पिधियो निमाले
 पगनु र बहुते सागुरो योनि हुंछ ॥ हरीवरी भवला चनाको फल जामुना
 कावोका लोध गेति वरीवा भागगरी चुगा गरी महसंगमिमी योनिमाले प
 गनु र बुकलो भगभयाकि वृद्धास्त्रिपनि कन्याको जसो सागुरो भगहुन्या हु
 न्दे ॥ तिताचिंजका विया लोध स्मेत जलमा पिधियो निमाले पगनु र नया
 सुत्कारी पनि वालास्त्रिकाजसो सागुरो भगहुन्या हुन्दे ॥ भधर्गधा वलुम
 रीच पिपला शुठो हलेदी निलकमल कुतवरीवा भागगरी जलमा पिधि
 योनिमाले पगनु र बहुते सागुरो योनि हुंछ ॥ महुवाका वृक्षको भित्रको चु
 रो चुगा गरी महमा मिलाई योनिमाले पगनु र अत्यंत सागुरो योनि हुन्दे

मुक्ताशयानवालात्रिकाजसोसागुरेभगहृन्धे॥अश्वर्गधावलुम
रीचपिपलाशुठोहलेदोनिलकमलकृतवरोवरभागगरीनलमापिधि
योनिमालेपगनुरिवहुतेसागुरेयोनिहुँछ॥महुवाकावृक्षकोभिन्नकोचु
रोचुगगरीमहमामिलाईयोनिमालेपगनुरअत्यंतसागुरेयोनिहुँछ

५०

योनिमासुगीधिस्राउन्माओषधकहिंछ

जाइकोफललवंगमिलाइसमिउकातेलमापकाउनुत्योतेलश्रिकाभग
मालेपगनुरसुरतगर्मायोनिदेखिवडोमुवासहुँछ॥देवारकालातिल
निमरसांजनधतुरकावियावरोवरभागगरितिलकातेलमापाकगनुर्यो
तेलयोनिमालेपगेनलेयोनिमावडोमुवासहुँछ।

५१

योनिकोरोशर्माओषधकहिंछ

तोरीकातेलमानागचुगामिलाइ७दिनसम्मसुयपाकगनुर्योतेलमदन
गनलेयोनिकोरोहुँछ॥सैरकादुकाकोभस्मगरिहरितालकोचुगा
मिलाइकेराकोमुप्लाकापानिहालिधाममासुकाउनुदोआदिनमापनि
केराकोमुप्लाकोपानिहालिधाममासुकाउनुपसेगरी७दिनसम्मगरीसिद्ध
अथपछियोनिमालेपगनुरिरोहुँछन्॥हरितालपलासकोभस्मके
राकोपानिमिलाइयोनिमालेपगनुरियोनिकोरोमुहुँछकेलेपनिआ
उदेन

रजहुन छाया कि स्त्रिलाई रजहुन्या औषध कहिं छ

नालका गुना को भात भुति लालवा हुमा स्मा को फल स्मेत जल मापि धि पिउ
नुर स्त्रिलाई रजहुं छ ॥ लहु शाका जरो देवारु भाका पात वरो वर भाग गरी पानी
मापि घनु त्यो पिउना ले स्त्रिलाई रजहुं छ ॥

धेरै रजहुन्या स्त्रिलाई थोरै रजहुन्या औषध कहिं छ

होरै सांजन अवला यति सम भाग गरी जल मापि धि त्यो पिउना ले स्त्रिलाई
धेरै रजहुं देन ॥ कपथ का फल वास का पत्र सम भाग गरी चुरा गनु महमा
मिलाई पात मा राखि चाटनु ७ दिन सम्म धानु धेरै रजहुं देन

केहि कारनाले गर्भ धारण नहुन्या स्त्रिलाई भित्र का कस फालि
गर्भ सय्या शुद्ध भै गर्भ धारण नहुन्या औषध कहिं छ —

सुन चादिता वा को भस्म महमा मिलाई रज भया का चौठा दिन देषी धानु
र गर्भ सय्या शुद्ध भै गर्भ धारण हुं छ ॥ नागेश्वर का फल को चुरा गिइ का धि
उमा मिलाई रज भया का चौठा दिन देषी सात दिन सम्म धानु साज विहान
गाइ का हुं पिउ दे रहनु र पुरुष का संयोग ले स्त्रि गर्भ धारण गन्य हुं छ ॥
अश्वर्ग धा साजि धार यति का थ गरी रज भया का चौठा दिन मापि उ नुर पु
रुष का संयोग ले स्त्रि गर्भ धारण गन्य हुं छ ॥ शुठो मरीच पिपला कंठ
काशिकेसर एति सम भाग गरी चुरा गिनु गाइ का धि उमा मिलाई रज भ
या का चौठा दिन

गार्काडुदपिउदरहनुरपुरुषकासंयोगलेस्त्रिगर्भधारणागमहिन्दे॥
 अश्वर्गधासाजिषारयतिक्वाथगरीरजभयाकाचोठादिनमापिउनुरपु
 रुषकासंयोगलेस्त्रिगर्भधारणागमहिन्दे॥शुभे मरीचपिपलाकंठ
 कारीकेसरएतिसमभागगरीचुरागिनुगाइकाघिउमामिलाईरजभ
 याकाचोठादिनमाथानुरवादिस्वाध्मीपनिपुरुषकासंयोगलेगर्भधा
 रणागई॥तिष्यनक्षत्रसुचिसरीरभेउबेलीयाकोलक्ष्मणाकोजरीचुरा
 गरीगाइकाघिउमामिलाईभाक्कास्वामिकाहातवातलीरजभयाकाच
 तुर्थदिनदेवीतिनदिनसम्मखानुइदभातभोजनगदेरहनुगर्भधार
 णाहुई॥विमिराकाजरीगाइकाडुदमापकाईगाइकेघृतमामिलाईर
 जभयाकाचतुर्थदिनदेवी३दिनसम्मखानुरपुरुषकासंयोगलेस्त्रिताई
 गर्भधारणाहुई॥तिष्यनक्षत्रमाशुचिभेकनडबेल्याकासेतावलुकाज
 रीकोचुरातोला९चिनितोला४यतिथोकमिलाईपिधनुवाछेजिउदे
 भयाकिथेकवन्मागाइकाडुदमामिलाईरजभयाकाचतुर्थदिनमादि
 नभरभोकेरहीसायंकालमाथानुराविमाभाक्कापतिकोसंगगनुभो
 लिपल्टविहानहुइभातथानुरस्त्रिताइगर्भधारणाहुई

गर्भपातनहुन्माउपायकहिंछ

कुलात्काभाजपाईमाहातमालाग्पाकोहिलोमहवाक्कीकोडुधमिला
 इपिउनुरचल्ललाग्पाकोगर्भथामिन्दे॥जेठिममबुलोधअबनाय

निथोक मिलाइ चुरागिरी गाइ काहुद मा मिलाइ सात दिन सम्म पिउनु
चलन लाग्या को गर्भ पनि था मिंछे ॥ रक्त कमल को गानु चुरागिरी गाइ
काहुद घिउ महि मा मिलाइ पकाउनु सितल भया पछि शानु धेरे
तह को गेग पनि नाम कन पाउंछन्

५६

मुखले प्रसूति हुन्या भोष धर मंच कहिंछ

विमिरा को जरी महवा को जरी इहुइ को चुरा मिह गाइ को घिउ मिलाइ
पिउनु चोडे विप्रसव हुन्छे ॥ बुवा सो वासि पासि मंग मिलाइ पिउनु
रजिताइ मुखे ले चोडे प्रसव हुंछ ॥ ॐ ममथ मथ मथ नां हिलि वा
ल सो दरं मुंचल घुस्वाहाः सम मंचले जल मत्रिकन पिउनु मुखे ले
चोडे विप्रसूति हुन्छे

शिले वारि भेर हुन्या गर्भ धारण हुन्या भोष धर कहिंछ

५७

वर्ष ३ को पुगनु गुड ४।४ तोला १५ दिन सम्म खानु जिउ ज्वाल सम्म गर्भ
धारण हुदै न ॥ बान्को भुल चिता को जरी सम भाग गरि काथ गर्नु जिभया
काचो ठा दिन मा पिउनु गर्भ धारण हुदै न ॥ कदं व को फल मिगा को पा
उ ता ता पानि मा मिलाइ रज भया को चतुर्थ दिन देखि ३ दिन सम्म पिउनु
गर्भ धारण हुदै न ॥ गभ्र सवृक्ष विद्या तोला २ चुरागिरी चोला नि
मा मिलाइ रज भया काचो था दिन देखि ० दिन सम्म पिउनु रजिनाइ

धारणा हुदेन ॥ घान्को भुल चिता को जरी सम भाग गरी काथ गनु जिभया
 काचो ठादिन मापि उनुर गर्भ धारणा हुदेन ॥ कदं व को फल जिगा को पा
 उ ता ता पानि मा मिलाई रज भया को चतुर्थ दिन देखि ३ दिन सम्म पिउनु
 र गर्भ धारणा हुदेन ॥ गक्ष सवृक्ष विद्या तो ला २ चुगा गरी चो लानि
 मा मिलाइ रज भया काचो था दिन देखी ७ दिन सम्म पिउनु र जिताइ ग
 र्भ धारणा हुदेन

खोइरो जा ग्यादा त को मेट

५८ केस धेरै लामा हुन्दा व छियारंग हुन्दा यो सव कहिन्छ

तिल का फल गोखुर सम भाग गरी गाइ का हुद मा मिथि केस माले पगनु र
 केस धेरै पनिलामा पनि हुन्छन् ॥ वज्र दंति लो ध सम भाग गरी तिल का
 तेल मा मिलाइ पकाउनु त्यो तेल दात माले पन गनु र दांत को पहे लो रंग
 जान्छ माना भया ठुला हुन्छन् छोटो भया लामा हुन्छन् ॥ राति गेडि को
 चुगा मिह मा मिलाई लेप गनु र खोइरो लाग्दा को नि को हुन्छ सुन्दर केस
 पनि उम्र छन् ॥ हाति को दात पो लि चुगा गनु त्यो चुगा पानि मा मिलाइ
 लेप गनु र खोइरो नि को हुन्छ धेरै केस पनि उम्र छन् ॥ आव को फल
 हरी वरी खै वला भर्जनि वृक्ष का वो का पिडा र यति वरी वर भाग गरी मि
 थि गरी पिथि तिल क तेल मा मिलाई पकाउनु र मिथ भया को तेल नि
 ल तेल कहिन्छ त्यो तेल केस माले पगनु ले का ला केस हुन्छन् त्यो तेल
 मा सपेट हाक्को चाप्र दु वाइ राखनु कालो भै निस्कन छ ॥ माउ फल

पिपला निर सिधोनुर कांजि यतिमिहि गरी पिधनु केसमाले पनगनुर
वहुत काला केस हुन्छन् ॥ निम्को तेल ४।४ तोला महिना दिन सम्म पि
उनुर सेता केस पनिक मेले भ्रमर जला काला हुन्छन् ॥ गोलचन काला
तिल कवे कुहिला काजरी यति वगेवर भगा गरी मिहि गरी पिधिवे केस
माले पनगनुर काला केस हुन्छन्

५६ काला केस केहि कारणा ले सेता गनुर पन्यात को उपाय कहि छ

मिउडिका डुदमा निल भिजाई डुद सुकाउनु ताहा पछि तिल को तेल निका
मित्यो तेल केसमाले पनगनुर स्फटिक जलो सेतो केस हुन्छन्

५७ फुल्मा को रोम रुम्या उपाय कहि छ

मिउडिका डुदमा अवनना भिजाई डुद सुकाई त्यो अवनना का चुरा ले केस
माले पनगनुर केस फुल्मा का रुन्छन्

५९ डँडि फोर प्रवृत्ति जुवानि उमेर महि न्या खटिरा निको हुन्या उपाय कहि छ

बोशो लोध धनि आ यति सम भाग गरी चुरा गिनु पानि मा मिलाई मध्ये
लेष गनुर चिका पनियु रुष का पनियु डँडि फोर निका हुन्छन् ॥ मिमल को
काज चुरा गरी गाई का डुदमा मिलाई लेपन गनुर ले डँडि फोर निका हु
न्छन् ॥ लोध सिधोनुर समिउ बोशो यति सम भाग गरी चुरा गिनु पानि
निमा मिलाई निन दिन सम्म लेपन गर्नु ले

काजचुरागरीगाइकाडुदमामिलाईलेपनगनलिडीदिफोरनिकाहुन्छन्॥सिमलको
न्छन्॥लोधसिधोनुरुसमिउवोसोबतिसमभागगरीचुरागिनुरपा
निमामिलाईनिनदिनसम्मलेपगनुरडीदिफोरहराउन्छन्

चायापन्थाकोनिकोहुन्थ्याओषधकहिन्छ

कातातिलजिगसमिउयतिसमभागगरीचुरागिनुरगाइकाडुदमा
मिलाइ७दिनसम्मलेपगनलिचायाजान्छन्॥गेरुटटलोनेठिम
धुलुयाचुत्रोहलेरोयतिसमभागगरीकेसकापानिमामिलाइपि
धिसातदिनसम्मलेपगनलिचायाजान्छन्

६३

सनवछाउन्थ्याओषधकहिन्छ

अश्वर्गधाबलुकुटपिपलाकरविरकोजरोलवंगयतिसमभागगरी
चुरागिनुरगाइकोनउनिरपानिमिलाईसनमालेपगनुरसनवछछ
न्॥वनेलकोवोसोभेमिकोवोसोसर्पकोवोसोसमभागगरीसनमा
मर्दनगनुरसनवछछन्॥काफलकावोकाकोकाथमिलाइतिल
कातेलमापकाउनुत्योतेलगर्दनगनलित्रिकासनउओपनिवश
पनिहुन्छन्॥दाडिम्कोवोकाकोकाथरायोसमिउकातेलमापकाइ
लेपगनलित्रिकासनवशपनिमुन्दरपनिहुन्छन्बलुसारीशाम

शीच भुठे पिपला लज्जालु चूत्रो हले दो पतिवरो वर भाग गरी काथ
 गर्नु तसु काथ मा तिल को ते न गाइ का छिउ ना की का हुइ तस भा
 ग गरी पकाउनु ये सुते ल को नित्य न सु तिना ले त्रिका लन चोडे वछ
 दछ ॥ यो ते ल चो लानी ली ग बाल के देसी पिउनु रहु निरुग मा पनी
 लन हुलाउ जो भै रह छ नु ख छ पाउ दे न नु

यो भर्न गर्गना मा ग्रंथ मा द्वा वरा दि योग कहि
 या को छे हो स्थल समाप्त भयो ॥ ६ ॥

कामि पुरुष लाइ सुमिगर्न निमित्त वसगन्या उपाय
 संक्षेप ले कहि छ

वसगन्या तिलक पहिले कहि छ

लज्जालु महुवा उमिर कमल को जरी सुतिवरो वर भाग गरी आका वि
 र्य मिलाई पिधनु त्या तिलक गर्न ले सकल त्रि पुरुष वसहु न्छ न भनि
 वात्स्यायन नामा ऋषी ले क ह्या को छ यो निचा जा तिले गन्या कर्म हो भ
 नि जानु ॥ सेतो आक को जरी मजिगे वो मो मो थ्या कूट त्रिकोर ज स
 ति सम भाग गरी पिधि ललात मा तिलक गर्न ले सेवे क न वस गरी ह
 रित भै रहं छ यो कर्म निचा मा तिने का न ग मा ले ॥ तस मा ति न व

यमिलाई पिधनु त्यातिलक गर्नले सकल विपुल वसहुन्छन् भनि
 वात्स्यायन नामा ऋषीले कल्याकोछ योनिचाजातिले गन्य कर्मही भ
 निजान्नु ॥ सेतो आकको जरी मजिदी बोसो मोथ्या कूट स्थिकोरज स
 तिसम भाग गरी पिधिललात मा तिलक गर्नले सवेक नवम गरी ह
 रित भैरहंछ यो कर्म निचाजातिले मात्र गन्याही ॥ तगर पिपल ज
 रि वाका शृंगि पिपला जरा मा सि रतिसम भाग गरी आंखा हृदय ना
 क पाउ नाभि एति ठाउका मयल मिलाई तस्मा मह पनि मिलाई मंगल
 वारका दिन तिलक गर्नले सवेक नवम हुन्छन् ॥ रजस्वला भयामा काभा
 फा रजमा गोरचन भिजाइ चिले निधारमा तिलक लगाउनु र स्वामि व
 सहुन्छन् यो निचाजातिले गन्य कर्मही

मोहन गन्य भिजन कहिन्छ

महा विमिकारा त्रिमा मनुष्य काख प्यरमा पायाको काजर आंखा माला उ
 नाले सवेक नामोहित हुन्छन् ॥ गोरचन केदार धिउकुमारी सिलानित
 एतिसम भाग गरी आंखा मा अंजन गर्नु र जो देवी छ सो मोहित हुन्छ
 न् ॥ मुन पानि कूट तगर एतिसम भाग गरी पात का वस्त्र माले पगर्नु र तस
 वस्त्र का काटि मसिउका तेलले भिजाई मनुष्य काख प्यरमा काजर पार्नु

५३ निचजातका कामलाग्या बुवाइकन मोह

हुन्मा औषध कहि छ

मंगलवारका दिन वालवरी ल्याउनु तस्मा भांडा मुदि जिदिकन आक्रा
विज्यले भर्नु त्यो हारि मारासी अकहाडिले बाकनु कमेने न छुन्याए का
तथा उमा ७ दिन मम्मराषुन पछि त्यो नी कामि पिधिकन गोलिवाध
नु त्यो गोलि खिलाइ यु ~~प्रसन्न होइ वसु~~ वाया त्रिवसहुन्दे पुरुष ला
इ बुवाया पुरुष मोह वसु प्रिति न भया हुवे त्रि पुरुष लाइ बुवाया हुवे
त्रि पुरुष को प्रीति हुन्दे

५७ ते पलेव सम्गन्या उपाय कहि छ

सुरत गरी मक्री मात्र जो पुरुष आक्रा वाम हातले आक्रा विर्य लिक्न सि
का वाम पाउ माले पगर्छ सो पुरुष तस खिनाई वस्यगर्छ ॥ त्रिले सुरत
गरी मकदा मा पुरुष को लिंग आक्रा वाम पाउले छुनु र त्यो पुरुष निउ
आ ज्वाल फुदा सज सो वस भेरह छ ॥ पोरवा का विस्मा सिधो नु नु महु
वाको जरो एति सम भाग गरी पानि मा पिधि लिंग माले पगर्नु र जस
त्रिसंग सुरत गरुनु त्यो त्रि आक्रा वसहुन्दे ॥ कपुर भालु को लिंग
मिलाई महमा पिधि लिंग माले पगर्नु र जस त्रिसंग सुरत गरो मृत्यो
त्रि आक्रा वसहुन्दे ॥ गोलचन धतुरा को विद्या पारो कपुर श्री सि

५ एतिसमभागगरीपा निमापिधि लिंगमालेपगरीजसखिसंगसुर
 तगयो त्योत्रिआक्रावसमारहंछे॥ श्रीर्वडकुमकुमसूठेमरीच
 पिपलखिकोरजपुरुषकाविर्यदेवदारुएतिसमभागगरीपिधिमह
 संगमिलार्धधूपगर्जुजस्तार्धत्योवासलाग्यसोमोहितहवसुसव
 काममिचहुन्द्वित्रितार्धमोहगराउनुद्धमन्यापुरुषकाविर्यहाल्लु
 पुरुषतार्धमोहगराउनुद्धतखिलेआक्रुरजहल्लहाल्लु॥ मुखेलसा
 लधूपपातालगरुडि श्रीमंडयिउकुमारीबोजोककटशृंगिणति
 समभागगरीचुरागरीधूपगर्जुजस्तार्धत्योवासलागोसुसोहितहव
 स

६८

वसगन्यमंत्रकहिंछ

हीं कामेश्वरामुकिमानयानयवसतांकी॥ योकामेश्वरनामा मंत्रहो
 कर्दवकाफलकोअथवापलासकाफलकोमालाले १० हजारजप
 गर्नुतनेफललेहजारआहतिहोमगर्नुर्मंत्रमिचहुन्द्वतम्
 मिचमंत्रलेमंथाकोफलजस्तार्धदिइन्द्वसोमोहितहुंछजाहार
 अमुकिभन्याकोछताहं २ जसखितार्धआफलेवसनुनुद्धतस्कोनाउ
 हल्लुनुरवसहुन्द्व॥ चामुरोडमोहयेनांवशतांनयामुकिस्वाहावा
 मातामविधिरे

गनु तने फलले हजार भाहति होम गनु मंत्र सिद्ध हन्छ तम्
 सिद्ध मंत्रले मन्त्राको फल जस्ता दिइन्छ सो मोहित हुँछ जा हर
 अमुकि भन्नाको छ ताहो जस सज्जिताई आफुले वसनु नुछ तस्को नाउ
 हान्नु र वस हुन्छ ॥ धामुरोड मोहये नां वश तां नया मुकि स्वाहा वा
 माचार का विधिले पलासका फलको माला गरी यो मंत्र १ लाख ज
 पनु पलासैका फल ६५ हजार भाहति होम गनु मंत्र सिद्ध हवस्
 तस सिद्ध मंत्रले ७ वेर मन्तरी जस सज्जिताई फल दिइन्छ सो वस हुन्छ ॥

६६ पञ्चिनिचिनि सविनिहस्ती निह्नि जात
 कामं च कहि छ

पञ्चिनिनाइ वसुगन्या मंत्र ॥ ह्रीं कामेश्वर विमोहये स्वाहा ॥ यो
 मंत्र पुष्य नक्षत्र पञ्चाङ्ग आदि मवार पञ्चाङ्ग दिन मह लेपान
 का पात माले धी तको विग्रह गाई ध्यान दिनु र अथवा यस मंत्रले
 १०८ फेर मन्त्राको फल लगाउनु दिनु पञ्चिनिस्त्रिवस हुन्छ ॥
 चिनिनिनाइ वसुगन्या मंत्र ॥ ह्रीं ह्रीं विहंगम कां देवाय नमो स्वाहा
 फट्की जाय फलको धुलो केरा कागाना कार समा भी जाई घाम्मा

सुकाई पान का भित्रहालि विडालगाई यममंत्र ले १०८ फेरामंतरी आ
 दित्यवार का दिन माचित्रिनी त्रिलाश्वानदिन रावमहुन्दे ॥ मंखि
 निलाश्वमगन्यामंत्र ॥ ह्रीं नमः स्वाहा मित्रमंत्र नामा योमंत्र होय
 ममंत्र ले १०८ फेरामंत्रा को तगर का जरी अथवा वेल का फल हात मा
 दिनि मात्रे मंखिनी त्रिवसहुन्दे ॥ हस्तीनी तलाश्वमगन्यामंत्र ॥
 हिं धिरि धिरी काम देवाय तस्मै स्वाहा परेना का पुष्कर का चाष को धू
 लीमहर्षि गमिसि ममंत्र ले १०८ फेरामंतरी हस्तिनी त्रिलाश्वदिनि
 मात्रे ले हस्तीनी त्रिवसहुन्दे

नाना तरह का बुकवाउ वटन प्रवितिकहि छ

नाना तरह का मुरत का विलास कनन नाना परस्पर
 वजे प्रिति भया का यत्ना दुने छि पुरुष का निमित्त
 मरीर सुगंधि हुन्याउ पाय कहि छ

श्रीर्वड उमिर जेठि मधु कूट लोध आप का वृक्ष को वोका एतिसम
 भाग गरी पानिसंग पिधि मरीर माले पलगाउनु पसिना को दुर्गन्ध जा
 न्छ ॥ हरी निमका पात लोध तादिमका फल को वोका छति वन को वो
 का एतिसम भाग गरी जल मा पिधिले पग नुर मरीर को दुर्गन्ध जा न्छ ॥
 अमिलि को फल कुविगक्ष का विना हरी वेल का जरी एतिसम भाग गरी

भागगरी पानिमगपिधि सरिर माले पलगा उनु पमिना को दुर्गन्ध जा
 न्द ॥ हरे निमका पात लोध तादिमका फल को बोका छति वन को वो
 का रति समभाग गरी जल मापि धिले पग नुर सरिर को दुर्गन्ध जा न्द ॥
 अमिलि को फल कुविराध का विना हरे विल का जरे रति समभाग गरी ज
 ल मापि धिले पग नुर का पि कोर सरिर का दुर्गन्ध जा न्द ॥ नागेश्वर का फ
 ल अगुरु उमिर वयुर का गुदि सुगन्ध वाला श्रीखंड रति समभाग गरी
 जल मापि धि पमिना को दुर्गन्धी छुट्ट दछ सर्वथा ॥ पिलु वृक्ष का
 जरा तमे का फल जामुना का फल रति समभाग गरी जल मापि धि
 सरिर माले पग नुर पमिना आउ दे ननु ॥ शिरिष के सर उमिर लोध
 रति समभाग गरी जल मापि धिले पग नुर वानुगमि का समय मा
 पमिना आउ दे ननु ॥

७९
 ज्ञान गरी माले पग नुर सरिर सुगन्धि हुन्या
 ओषधितेल कहि छ

विल्व पत्र मरुन्द का पात अमोद को फल केतकि का फल रतितेल
 माहालि घाम्मा मुका उनु पछि फल सुक्या पछि निका मिलि नुर
 स्नातार हले बनाया को महा परि मल नामा तेल वडर भोगि पुरुष
 ले वषत २ माला उनु योग्य छ ॥ शुक्रमेल मोथ्या न विना गेश्वर

जगमासि कपुर तेज पात एति समभाग गरी पानिमा पिधिक पाल
नहा उनुर के समसे सुवासित रहन्छ ॥ अवला नागेभ्रा मोथ्या
उमिर हरे जिय सा सी एति समभाग गरी पानिमा पिधिक पाल नहा
उनुर १५ दिन समसे के सबहुत सुगंधि हुन्छ ॥

७१ सामान्य सुगन्ध कहिन्छ

श्रीर्वड सुकमेल कपुर तेज पात मै जनुर हरे सुगन्धिवाला मोथ्या अव
ला एति समभाग गरी पानिमा पिधिले पगनुर मरीर सुगन्ध रहन्छ
॥ कपुर कुम्कुमलोध भेडा कुहो सुगन्धिवाला मोथ्या उमिर एति
समभाग गरी पानिमा पिधिले पगनुर मरीर सुगंधि हुन्छ ॥ तेज पा
त सुगन्धिवाला श्रीर्वड उमिर कृष्णागुरु एति समभाग गरी पा
निमा पिधिले पगनुर अति सुगंधि मरीर हुन्छ

७३ सर्वोत्तम सुगंधिलेप कहिन्छ

कसुरी नागेभ्रा कुम्कुम श्रीर्वड मोथ्या खोरो कपुर चमेनि भेडा कु
हो देवार एति वरो वरभाग गरी समिनु गरी पिधिवस्त्रमा छानि पान
कार समामिलाई लेप गर्नाले सबै भंडा उत्तम सुगंधि मरीर हुन्छ
जा काजिलाय कलेप हो ॥ यक भाग मोथ्या नाग भाग हरे हरे

खमावजेसुवासहुँछ॥केसरवयरकागुडिभेद्याकुहोचमेलिकाफल
 श्रीरवंडसतिसमभागगरीपानिसंगपिधिगोलिवाधनुत्योगोलिमु
 खमाहालिराखनुमुखसुवासयुक्तहुन्छ॥मुकिउलोकेसरकूटस
 तिसमभागगरीपानिसापिधिगोलिवाधनुतिगोलि१५दिनसम्मसा
 रुवेहानमुखमारखतेरहनुकपुरजसोसुवासहुँछामुखहुँछ॥मा
 षापणिकावियाकुटसतिसमभागगरीचुरागनुद्युतमहमामिलाई
 मेहिनादिनसम्मजिभोलेचाट्टेदेरहनुकेतकिफलजसोमुखसुवास
 हुन्छ॥ओंपकोपातकारसमाअपामार्गकोक्षारमिलाईधाम्मासुका
 उनुत्योपानिसंगमिलाईप्रातकालमासधेयानुसवर्दसुगन्धिसु
 खहुँछमुखसुवासगन्याओषधिमायोपछिकहियाकोअर्त्यतउ
 तमजानु

योभनंगरंगवामाग्रथमावसीकरासोहनसुगन्धि
 करनादिकहियाकोसप्तमस्थलसमाप्तभयो॥७॥

आफुले विवाहगर्नयोग्यकुलकहिँछ

भूभयाकाविवेकयुक्तभयाकाकसेआँटमापनिचित्तवेयभयाकाजा
 तलेभुवभैरवाकाआक्राधर्ममारह्याप्रसिधनाउभयाकाधनदो
 लथकोरेश्वरभयाकाआकवगेताकासप्तमस्थलसमाप्तभयो॥८॥

आफले विवाहगर्नयोग्यकुलकहिंछ

भूभयाका विवेकयुक्तभयाका कसे आर्टमापनिचितवेयभयाकाजा
तले भुवभैरवाका आकाधर्ममारह्याप्रसिद्धनाउभयाका धनदे
लथको ऐश्वर्यभयाका आफु वरोवरका एसाकुलमाउत्पन्नभया
कि कन्यास्त्रिकाकुलक्षणा मा कहिया का कुलक्षणा नभया कि वि
लक्षणा ले युक्तभयाका राजपूभाईभयाकी सुन्दर रूपभया कि का
मदेवकानाना तरहा कलाप्रकासगर्नयोग्य पात्रभया कि एसी
कन्या शास्त्रोक्त विधिले षटपुरुषले विवाहगर्नु

आफले विवाहगर्नयोग्य कि कन्या कालक्षणा कहिंछ

चिह्नो मा वलो वर्गाभया कि अथवा रक्षायोगीश्वराभया कि काति
वडो भ्रमरजस्ता चिह्न अलिकाला केशचन्द्रमा जस्तो मुखमृगका
वच्चाका जस्तानेत्रभया कि तिलका फलजस्तो सुन्दर नाक सुन्दर दाँ
त सुन्दर कान भया कि कोकीलका जस्तो स्वरभया कि शीखका जस्तो
शेरबाभया को गलीभया कि पाक्याको गोलकांकी जस्तो ओठभया
कि चक्रमत्स्यध्वजवज्रपुवृत्तिमुलक्षणाका चिह्नभया कि नाल
हातपाउभया कि पतलो कटीभया कि थोरो आहार केराका लंभ
जस्तो वरोवरवछाउउतांभया का तिग्राभया कि चाकलो पुष्टवा

कोछि अउलाभदा अधिधरो माहिली अउलोले हिरा माभे नछु न्या
 भयाकि पाउको माहिलो अउलाभदा माहिलो अउलो छेयो भयाकि
 कुलसीलन जान्याकि पर्वतको पश्चिमको वृक्षको लटाको नदिको नक्ष
 त्रको नाउ भयाकि अधिक छियो स्वभाव भयाकि कले ओषधले प
 निनिको नगराई सकु दिर्घरोग भयाकि आखि भेजोरिया किलजा
 नमान्या हास्य बोला गाला माखाइ लुप न्या अंगहिन भयाकि अ
 धिक अंग भयाकि दुष्ट सोभाव भयाकि रस्ती कन्या कनजा न्या पु
 रुषले विवाहन गनु

कन्यादिन योग्य वर काल क्षणा कहि छ

विद्या भयाका भुरो सोभाव र धन बहुत भयाका नाना तरह कागुरा भ
 याका देस देसावर माना उचल्यो को युवान सुन्दर स्नान मध्यासक्त
 मगन्या वज्र कुलमा जन्म्याका मधुर वचन बोल्या वडे दाता सवे प्रा
 निमाद याग न्या नाना तरह को वस्तु का भोग गर्न जान्या राज्य भाइ
 कुल कुटुम्ब धेरै भयाका अगीकार गन्या का कुरा को पार नाउ न्या व
 लियो सरिर भयाका रस्मा वर लाइ कन्यादिनु भनि वडा र जान्या हर
 ले सास्त्रमा कहा को छ

रस्मी मथिर गुडी भजा का कु फ म दिषी दरा उ न्या

७६

वराकासेष कहि छ

वेसन

बुछे वृथासी कारमदिगभाष्ट प्रवृत्तिननिकावल्लुमारतभयाका
 नयंसक दुष्ट कुलमातुपन्नभयाका अर्काकोचुकलिगन्याजुवाभा
 लागुभयाका दरीद्री कृपणी चंचल बुद्धिभयाका सदापरदेसमा
 रहन्या अर्काकारीनयान्या भिक्षुक कसै सित प्रीतिनराषन्या रक्षा
 वरलाइ जा न्याले बुद्धिमान पुरुष ले कै न्या नदिनु

८०

परस्त्रिगमन रस्त्रो दुष्ट छ भनिकहि छ

परस्त्रिसंग सुरतगर्नाले आयु घट्छ बुद्धि मरीर क्षीण हुन्छ हलुका
 इवजोपछ अर्काले ठहापनि गछ्छन् निद्रा पनि वजो हुन्छ धन पनि
 खराप हुन्छ परलोक मानक मावास हुन्छ रस्त्रो दुष्ट फल पनि
 छन् केहिकारगाले अन्याये पनि परस्त्रिगमन हो रस्त्रो परस्त्रिगमन
 ले वजो पनि नष्ट भयाका २।४ कहिन्छ सीताहरन गर्नाले रावणमा
 रियो ताराकनहराग गर्नाले वालिमारीयो द्रोपति समानाले किंचक
 मारीयो तस्कारगाले परस्त्रिसंग काइछा जो न्याले सर्वथान राखनु

८१

अर्काले विवाह गन्याकोर कै न्यावाहेक सामान्य
 सिद्धांत न केहि नमान्ने न केहि नमान्ने

राधातीराकनहरगागनोलेवालिमारीयोद्रोपतिसमात्नालेकिचक
मारीयोतस्कारगालेपरस्त्रिसंगकाइछाजोन्यालेसर्वथानगरवन

८९

अकलेविवाहगयाकोरकन्यावाहेकसामान्य
चिकागमनकेहिकारगावसलेगनुहुन्छभनिकहिछ

योवनलेमस्तभयाकिर्कंदरपलेमोहितभयाकिरुस्त्रिलेआफनुचि
तलाग्पाकापुरुषसंगसुरतगनुपायात्योस्त्रिविधिपुपनिहुन्छमारीप
निपाउछेतस्कारगाआफैसुरतकोइछाराविकोहिसामान्यस्त्रिआफु
छेउआइनन्यातसस्त्रिसंगसुरतगनुत्योस्त्रोनभयाआकिस्त्रिवाहेकअ
रुसंगसुरतगनुछेनभनिवात्स्यायननाममुनिलेभन्याकोछक्यान
भन्याउमेस्त्रिमाध्यानलागिरहुनुउगडीनालेयकाठाउमावहमनस
कनुमनेउमेस्त्रिमालागिरहुनुउमेकामुतलेनिन्दानलागनुसरि
किगाहुनुलाजनलागनुउमेकननपाउनालेचंदनफलमालागह
नाकपडागगरंगप्रवृत्तिविषयेदेवीविरक्तहुनुबहुलाहुनुमुर्छि
तहुनुमृत्पूहुनुकामदेवलेपिडितहुनामायेति१०अवस्थाहुन्छ
नुभनिपंडितहरुलेभन्याकाछनुब्राह्मणगजामित्रआफनुसा
हिनुलाग्पाकामनुव्यवेदपाथीरुतिजनाकिस्त्रिसुरतकोइछारा
रिबआइभन्यापनिनिनहरुसंगसुरतगनुछेनकदाचितपनिआ

फेलेइच्छासभी दाकी एतपनि एतिसंगसुरतगनाकोतावातेछेन

८२

कदाचितपनि सुरतगनात्रिकहिछेनु

कन्यासंन्यासिनिवेरागीनि प्रवृत्तिभेषधारीनी भयाकोस्त्रिपतिप्रता
 त्रिसत्रुकिस्त्रिमित्रकिस्त्रिरोगलाग्याकीस्त्रिसिष्यतुल्यायाकास्त्रि
 क्षणाकिस्त्रिजातवाहेकभयाकिस्त्रिविक्षिप्रस्त्रिकेहिमाहिनुलाग्या
 किस्त्रिआफुभन्याअधिकउमेरकिस्त्रिआफनागुरुप्रोहितकीस्त्रि
 ६महिनाउभोप्रान्तकिगभिनिस्त्रिनचिह्नाकिस्त्रिमहापातकला
 ग्याकिस्त्रिकेलावराकिस्त्रिअधिककातावराकिस्त्रिएतितरहका
 त्रिसंगसुरतबुद्धीमानपुरुषलेनगनु

८३

आफनुचितलाग्याकिस्त्रिलाइकुल्याईआफु
 छेउल्याउनुसकन्याइतिकहिछे

मानिनिनाचन्यागाउन्यास्त्रिविधवाउमेस्त्रिकाजइउमेकिंसंगिनि
 उमेकाघरुवसिउमेकाभृंगारगरीदिन्याउमेकाघरप्रवेसभयाकिधो
 विनिरकपडांगउन्याउमेकिदामीउमेकिहेहिमाहिनुलाग्याकि
 केयकेयीस्त्रिसंन्यासीप्रवृत्तिभेषधारीभयाकिभीषमंगाकिस्त्रिघर

मालिनि नाचन्यागाउन्यास्त्रिविधवाउमेस्त्रिका जइउमेकिमंगिनि
 उमेका घरवसिउमेका भृंगारगरीदिन्याउमेका घर प्रवेसभयाकि धो
 विनिरकपडांगउन्याउमेकिदामीउमेकिदेहिमाहिनुलाग्याकि
 केयकेटीस्त्रिमन्यामीप्रवृत्तिभेयधारीभयाकिभीषमंगकिस्त्रिघर
 धाजई इददहिमाहि प्रवृत्तिवेचन्याभयाकि सवेलेपत्यायाकिचित्र
 विचित्रलेखनरवनाउनजान्यास्त्रिस्तारहकास्त्रिउतिपठउनु

८४

सहेजेलेआक्रावसपन्याभयाकिस्त्रिकहिछ

लज्जानभयाकि विधवानानातरहकाविनोदजान्यावातचितगनी
 मालागुभयाकिअभागिनिनपुंसकपतिहून्यास्त्रिहुलोभुडिबालप
 तिहून्यास्त्रिअतिनिदईपतिभयाकिअतिपुङ्कपापतिभयाकिबु
 जेस्वामिभयाकिअतिनरायोपतिभयाकि सधेदहिनामावसीर
 हून्यास्त्रिभावभयाकिअतिचंचलस्वभावकि वामिवडोगवभैक
 मेलाइनमान्याआफनाघरपरिवादेसीविरक्तभयाकिअत्यंत
 तरुणीहस्माएकेलकारगभयाकिहस्तीत्रिलाइडतिकुदनिलगा
 इफल्याउतासहेजेआक्रावसगर्मसकिछ २१४ लक्षणाभयाकि त
 चाडेसहजभावसहन्हे

पलाडवलकिनाइकाआफुलेदुतिपठाउतामा
प्रितिराखछेसवसभाउछेभनिकहिंछ

लेजानमान्याहस्याइदोमुखगरीआक्रामान्येहेन्यविम्यामानायक
कनदेखतामाभुमिमानगलेकोन्योलिनप्रवृत्तिआक्राअंगकेहिप्रका
सगन्यावंगदेखाउन्यावंगबोलन्यापुरुषकनदेखतामातेछाआंखा
लेहेन्याकहिभेटभयामापुरुषलाइहास्यमुखलेव्यक्तैगरीकेहिप्रो
धन्याकहिपुरुषजागेभयाआक्राअधिपछिहिउन्यासंगिनिचाकर्नि
स्मेतआफुपनिपछिलाग्न्याकहीपुरुषलाइदेखतामाकेहिकुराका
निहुनालेसाछेबोलिकनआफुलाइदेखोसुभन्याअभिप्रायराख
न्यापुरुषकाजोमित्रछनुतन्याआफुपनिप्रितिराखन्यावाम्यार
तन्कास्त्रिकतिछनुकलाडवलकाछनुकोनस्त्रिमावजेप्रिति
राखछनुभनिपुरुषकावार्तासोधदेहन्त्यापुरुषलाइदेखतामा
हातलेआफुस्ननमदनिगन्याओलाभाचुन्याजमाउन्यागहनाक
पञ्चप्रभितिपुरुषलेकेहिमागिपठाउताचोडेदिन्याकाहिपुरुष
लेहान्याहुलोसोरगरीखकारपान्यापारुरामाहातलेछापमान्या
केहिछललेपुरुषकाधरमाभकस्मातजाइजान्यागयापछिपुरुष
लाइदेखतामाहातपारपल्लेदेहि

पञ्चप्रभिति पुरुषले केहि मागि पठावुन चोडे दिन्या काहि पुरुष
 लेहान्या दुलो तोर गरी खकार पान्या पारवुरामा हातले ताप मार्या
 केहि छलले पुरुष का घर मा भक्तमातृजा इजा न्या गया पछि पुरुष
 लाइ देखाता मा हात पाउ मुख देखी पसिना काठ न्या एसा एसा चि
 न्हले प्रिति राष न्या रहि छ भनि जान कति मरि नमानि नाइ का छेउ
 काम देव काना ना कलामा कुमल भया कि कुठ निघठाउ नुरसिक पु
 रुषले

८६ एभिनाइका कदाचित्पनि आकारमवसुहन्मनी
 कहिं छ

आक्रामामिमावडे प्रीति भया कि आक्रुए के सिमा जे गमन गन्या स्वा
 मि भया कि पुरुषमा सर्वथा प्रिति नगन्या पिर पुरुषमा इधरा खन्या चे
 रे छोरा छोरी भया कि वजे लज्जामान्या मासुस मुग पिता माता प्रवृद्धो
 तिमान्या मानिस्को भये भया कि खान पीन लायक कोचन भया कि
 पराइ संग बोलन सर्वथा मन्त्र लाउ न्या लोभन भया कि एभि सिद्धि छेउ
 व्यभिचार काइ छलने दूतिन पठाउनु

७

जसावेलासाजसो जगामासुरतगन्याहो कहिं छ

आगाकाबालगाका मानामानिस्का मातापिताका मासुससुराका
गुरुप्रवृत्तिनजिकमानदीमादेवालयमाकोटकिधनामाचोवा
गमाअर्काकाघरमावजजंगलमाश्ममानमाएसाठउमासुरत
नगनुसंकांतिकागतमाआमावास्यकागतमासुरतनगनुसरद
ऋतुमारगिप्रारितुमाधेरैसुरतनगनुज्वरपिडाभयामाव्रतकादि
नप्रातकालमासंध्याकालमादिवसमावडेपरीअमगरीआया
माएसावयतमाबुद्धिमानपुरुषलेसुरतनगनु

८८

एसाजगामासुरतगनुभनिकहिं छ

वडेविस्मारभयाकोसुन्दरमनोहरजगाचुनोटलाग्पाकाचित्रका
रीलेषीयाकासुन्दरचोगानचोकभयाकाअगरुप्रवृत्तिमहधुप्र
लेसुवासितभयाकानानातरहकाफलमालाअतरफलेलयुक्त
भयाकागितगाउनालेस्वभाकनपायाकोअफ्राहवेलिमाउच्चा
अतालिमावडाशदियावालिउज्जालाभयाकोएसाजगामामनमा
कतिसेकानमानीआफनीत्रिमंगयथोष्टसुरतगनु

अनेगरंगनामाग्रंथमाविवाहादिनिमित्तकन्या

वाक्तानभ्यापवतिवहियाकोअष्टमस्थलम

भयाका गित गाउनाले स्वभाकन पायाको अफ्राह वेतिमा उच्चा
अतालिमा वडा २ दिया बालि उज्जाला भयाको एसा जगामा मनमा
कति सँकानमानी आफनी त्रिसंग यथोष्ट मुरतगनु

अनंगरंग नामा ग्रंथमा विवाहादि निमित्त कन्या
वराकाल क्षणा प्रवृत्ति कहियाको अष्टम स्थलम
मा प्रभयो ॥ ८ ॥ ॥ ॥

अंकमाल चर्वन नखक्षत दातले दोकनु केशरै चनु प्रवृत्ति बाल
विलास नगरी मुरतगदा मुरव आनन्द हुदै न त प्रथम अंकमाल प्र
भृत्ति का भेद कहिँ छ त्यो अंकमाल पनि ८ प्रकारको छ भनि जा
न

प्रकार ८ का अंकमालको नाम कहिँ छ

वृक्षा छि मूढ नामा १ तिलकराडुल नामा २ लालटि नामा ३ जाघन
नामा ४ विघ्नकाना ५ उरूपगुठ नामा ६ निरक्षिर नामा ७ बध्नीर
वेष्टित नामा ८ अंकमाल का एति आठ नाम जान्नु

त्रिले आक्राएक गोडले पुरुष का गोड माटे कि अके गोडे पुरुष का
 तिगामाराखि आक्रनु नाइ वृक्ष मालहरी चव्याहै गरी चवनगदैहि
 ले डवे हातले पुरुष को आलिंगन जोग छै सो कृष्णाधिरूजना नामा जा
 नु ॥ त्रिपुरुष डवे ले पिठर जोरी आक्रा पछि हात लगी त्रिने पुरुष ला
 इ पुरुष ले त्रिलाइ जो आलिंगन गरिन्छ सो तिलक गडुल नामा अंक
 माल जानु ॥ निधार मंग निधार आंखा मंग आंखा गंड स्थल मंग
 ५ स्थल मुख मंग मुख छाटि मंग छाटि हात मंग हात जोरी त्रिपुरुष डवे
 ले वडार मवसभै जो आलिंगन गरिन्छ सो लाला निक नामा जानु ॥
 त्रिले आक्र चाक पुरुष का डवे तिगामाराखि वसिवडा प्रितिले मिर
 के मवसभै पन गरी डवे हातले पुरुष लाइ सा छे अद्याइ चवनगदै जो
 आलिंगन गरिन्छ सो जाघन नामा अंक माल जानु ॥ कोने काम गदा
 पुरुष कन अंक मालात पछि वाट आइ नेत्र छ कि सनले पिठ मा घोची
 दिहा पुरुष ले पनिर मवसभै पछि हात लगी जो आलिंगन गरिन्छ सो वृ
 क्ष नामा अंक माल जानु ॥ कामर ममसभया का पुरुष ले आक्रा इति
 ग्रामा ममसभया का इति ग्रामा वि सा छे दनाइ त्रिलाइ पुरुष ले जो आलि
 गन गरिन्छ सो उरुपगुठ नामा आलिंगन जानु ॥ त्रिलाइ आक्रा कारवमा
 रा वि भथवा विक्षाउ नामा मताइ सामन्ते तल्याइ आक्र मवसरीर म

दिहा पुरुषलेपनि रसुवसभे पछि हातलगि जो आनिंग गरिन्छ सो वृ
 कनामा अंकमाल जानु ॥ कामरसमस्तभयाका पुरुषले आकाइशति
 का ग्रामाक मायिको दुइति गारायि साछे दनाइ जिलाइ पुरुषले जो आनि
 गन गरिन्छ सो उरुपगुठनामा आनिंग न जानु ॥ जिलाइ आकाकारवमा
 राखि भथवा विक्षाउनामा मुताइ सामन्ने तुल्याइ आक्रुमवसरीरम
 गमिलाइ स्वेके सरीरभमा जलो गरि जो आनिंग न गरिन्छ सो निरक्षिर
 नामा अंकमाल जानु ॥ लहलेले वृक्षलाइ वेछामे वेछि चवनगदि
 पुरुषले आक्राओठयो किदि डाकविदनाले मुले मुल मिमि पलासक
 गदि जो जिउ भियाका पुरुषलाइ आनिंग न गेछ सो बधारी विष्टित
 नामा अंकमाल हो भनि जानु

५९

अंकमालगमाउ प्रांत चवनगर्नु भन्ना निमित्त
 चवनगर्नु स्थान कहिँ छ

तटको ओठनेत्रगंडस्थल सिरमुख वरी परिरभीत्र लनका वीच एतिग
 गामा चवनस्थान छनु भनि वजपडित हरु ले भन्याको छ तसर्थ आ
 लिंगनगमापछि ताहा चवनगर्नु लाटदेसका पुरुषताकामले व्याकु
 ल भे चिक्काडुवे कारिमा भगमाना भीमा पनि चवनगर्नु यो रि
 अरु देसमा केटेछे न लटदेसका पुरुषमान आक्रादेसकारित ले भन
 देसका स्त्रिमै गुरात गर्ति पनित जो चवनगर्नु ॥

प्रकार ६ काचुवन कहि छ

त्रिका मुखकानजिक सावले संग पुरुषले आक्रु मुखलगि चुवन गदा
 रिसले पुरुषको ओठ त्रिले चेपि राखनु रसा जो चुवन सो मिलितना
 माहो भनि जानु ॥ पुरुषले त्रिको मुख चुवन गदा त्रिले पुरुषका मुख
 मा आक्रु मुख जोरी मात्र राखनु त्रिले चुवन गर्नु जो छ सो भस्फुटि
 ता क्षना मा चुवन हो ॥ पुरुषकानेत्र कन त्रिले हातले छोपी आक्रु
 जिधो पुरुषका मुख भित्र गरी आक्रुले पनि आयाचि मुल चंचल
 भे पुरुषको मुख त्रिले चुवन गर्नु जो छ सो छटिकाना मा चुवन हो
 भनि जान ॥ त्रिका पछिल तिर रहि पुरुषले त्रिको विडो हातले स
 माति ते छत रहसित त्रिको तत्रो ओठ चुवन गर्नु जो छति त्रिप
 एक चुवन हो भनि कवि श्रेष्ठ हरले भन्या को छ ॥ त्रिका दातले पु
 रुषको तत्रो ओठ चेपि चुवन गर्नु पुरुषले पनि त्रिका तत्रो ओठ
 दातले चेपि चुवन गर्नु जो छ उत्तरीष्ट नामा चुवन कन्य भनि मुनिवे
 ष्ट हरले भन्या को छ ॥ त्रिले आक्रा हातले उछि ओठार जेठ ओला मिना
 इ पुरुषका ओठ समाई जिभा कटु पाले चुवन गर्नु जो छ सो पडित
 नामा चुवन हो ॥ त्रिका तत्रो ओठ लाइ पुरुषका ओठले चुवन गर्नु
 त्रिले पनि पुरुषका तत्रो ओठ आई ओठले मात्र चुवन गर्नु पर
 सपर प्रीति वज्र न्या सो छ सो संस्र समा च - - -

नातलचापचुवनगनुजाछउत्तराष्ट्रनामाचुवननरुद्धभनिमुनिवे
 वहरलेभन्याकोछ॥त्रिलेआक्राहातलेउठिओठारजेठओलामिला
 इपुरुषकाओठसमाईजिभाकटुपालेचुवनगनुजोछसोपडित
 नामाचुवनहो॥त्रिकातत्रोओठलाइपुरुषकाओठलेचुवनगनु
 त्रिलेपनिपुरुषकातत्रोओठआईओठलेमात्रचुवनगनुपर
 सपरप्रीतिवजउन्याजोछसोसंपुतनामाचुवनभनिजान॥एका
 नामाआक्रासुसलेसुखसंगमुतिरह्याकिवडाविडासापयाकिचिद
 नअकस्मातधेरेवेरसाकहिदुलिफिरीआयाकापुरुषलेचुवनग
 नुजोछसोप्रितिवोधनामाचुवनहोयोचुवनमावजेअधिकरस
 छ॥त्रिलेआक्राहुवेओठलेपुरुषकासुखमाहुवेओठसापनिपि
 डगरीजिभालेपनिपिडनगरीचुवनगरीआनन्दमाईत्रिलेनाच
 नुजोछसोमुतिदनामाचुवनहो

५३

नखतगाउन्याठाउरअवसरकहिछ

त्रिलेवडोगवमानिरह्यामास्त्रिसंगपहिलेनआसुरतगर्वविरहने
 कनभेटभयामाघादेसजानुछनेसागेआयामापनिआक्राछेउ
 द्रव्यसकिनालेनखतगतप्रवृत्तिलेमात्रत्रिलाईप्रसन्नगराउनुपर्दा

माविश्रामगर्वविरहमात्र

मा विश्रामगन्धर्ववतमाभाऽप्रवितिकोलाचष्टामासतिभवसर
 मागला माहातमातिग्रामा माघमास्तनमा पिठमा द्वातिमाकोरवा
 मार्गऽस्थलमासतिजगामाहातलेस्त्रिनाइतियानखलगाउनु
 मुस्तः कोन्याजलाउवलले -

५४

नखकातारीफगरीन्द

नखलगाउदारेखानपनु १ नखनिर्मलहुनु २ नखकाकांतिवडोहुनु
 ३ नखवडुनु ४ नखनफुटनु ५ नखसाजहुनु ६ नखकासतिद
 तरहुकागुणकामसास्त्रमाजान्याहरुलेकहिकस्याकाछनु गंडस्थ
 लमास्तनमातध्वीओठमारेखानपन्यगिरीनखलागनाकाआन
 न्दलेस्त्रिकाआङ्कारेमठाहुन्यागरीपाचैओलाकानखलगाउनु
 जोछछुरीतनामानखदानहो॥ गलामारस्तनमाटेजानखलगाउ
 नुरअचचिन्दनामानखदानहुन्छ॥ गलामारस्तनमासामान्यपरी
 सोधैनखलगाउनुरमंगलनामानखदानहुन्छभनिकामसास्त्र
 कातत्वज्ञान्यापडितहरुभन्छनु॥ सिरमातियामाभगमानखला
 इकनलाग्याकाठाउदेशी २।३ अंगुलभरपुन्याउदामा २रेखाप
 न्यागिनुरित्योकामवेवकार्यालजान्याकापडितहरुलेवरुगाना
 मानखदानभनियाकोछ॥ वुठिओठेस्तनकाचुचामालगाईअह
 माओ

का तत्व जा न्या पदित हरु भन्दु ॥ सिर मा तिया मा भग मा न ख ला
 इ क न ला ग्या का ठा उ दे श्री २।३ अंगुल भर पु चा उ दा मा शे खा प
 न्या गि नु रि त्यो का म वे व का र्या ल जा न्या का र्प दित हरु ले व हरु ना
 मा न ख दान भ नि या को छ ॥ वु ठि ओं ठे स्त न का चु चा मा ल गा ई अ न
 चार ओं ला का न ख ले स्त न का चु चा मा त ल वा शे खा प न्या गि री न ख
 ल गा उ नु र स स पु त ना मा न ख दान हुं छ ॥ पि ठ मा स्त न भू ग मा क म
 ल का प ज ज स्तो भा का र हु न्या गी ति न रे खा पा री न ख ल गा उ नु र उ त्प
 ल प ज ना मा न ख दान हुं छ यो उ त्प ल प ज ना मा न ख दान ले प्र ना स मा
 या ह न्द र स न स हु न्या ला ई ब ष वि वे क ले योग्य ठा उ मा न ख ल गा उ नु यो
 का म दे व को स र्व स्वि हो व र त्रि ला इ अ त्प त आ न न्द रि न्या ए ति को के हि
 छे न

२५ दा त ल गा उ ना का प्र व ध क हिं छ
 ज स २ ठा उ मा न ख ल गा उ नु भ न्या का थि यो त स २ ठा उ मा भ ग दे र वी मा
 थी मु र व प्र य न्त का मा त्र ठा उ मा भा षा मा त्र छा डि क न ग लो स्त न पि ठ
 का वि छा रि गं ड स्थ ल घा टि ए ति ठा उ मा दा त ल गा उ नु मु स्त मु स्ते यो
 क्या ज नी को प न्या गी क न त व दान ले ये क ता मा स्त्रि ले हो हो ग र्हे त म्मा
 विल क्ष णा को ए क आ न न्द र स वि से ष हु न्द भ नि का म दे व का अ ने क तर ह

कलाजांन्यापैडितहस्रभन्छन् दातमाकेहिरंगलगाउनालेवहुतचि
 द्वादेवीयाकावरोवरपत्नीमिल्याकावलियासानातिषातिषापा
 निगरएलाडवलकागतवठियाहुन्छन्छोयश्रुवाचेहेराकाका
 लावाहिरदेयतामाडरलागाएलादातननिकाहुन्छन् तध्वाओ
 ठमापानकोरंगमात्रउडन्यागरीगतलगाईमुझेमुझगेकनुरयो
 गुठकनामागतकोयेकाइहो॥ ओठमागंडस्थलमापिडाहुन्यागरी
 गतलगाईमुझेमुझगेकनुउच्छनकनामागतकोयेकाइहुन्छ
 न्भनिजांन्याहरलेभन्छन्॥ गतओठहुनेमिलाइमुझमुझेगे
 कनुज्योप्योप्रवालमणिगतकोयेकाइहोयोस्त्रिपुरुषहुनेका
 अभ्यासमात्रसाधिन्छअरुअलिपुरुषलेभकस्मात्गदमाहु
 देन॥ कामिपुरुषकातध्वाओठमानिधारमापनिस्त्रिलेइइ
 दातमात्रलगाईमुझेमुझगेकनुविन्दुनामागतयेकाइहो॥
 सवै^{ओठमात्रेधारमा}दातलगाईमुझेमुझगेकनुविन्दुमालनामागतयेकाइहो
 ॥ गंडस्थलमाछाटीमागलामानिधारमागतलगाईमुझेमुझ
 गेकनुखंडग्रकनामागतयेकाइहोमोस्त्रिलेदातलगायामापु
 रुषलेस्त्रिकागंडस्थलमाछातिमागलामानिधारमामंडलाकारप
 न्यागरीगतलगाउनुस्त्रिकामरीरमावडोसोभाईछ॥ लामा
 तिषावाकुलामुन्दरगतपुरुषलेपरदेसजाम्यावेतामास्त्रिका

येकनु खं गग्रक नामादातये काइ हो मोखिले गत लगायामा पु
 रुखले चिकागंडस्थलमा छाति मागलामा निधारमा मंडलाकारप
 न्यागिरिगत लगानु रज्जिका मरीरमा वडो सो भाई छ ॥ तामा र
 तियावा कुला मुन्दर गत पुरुखले परदेस जान्या वे तामा चिका
 मरीर लगाई चिहरह न्यागरीन्छ पछि परदेस गयामा याद हो
 मुर्भनानिमित्त सो कोल वंधनामा दातले ये काइ हो ॥

केसरवेचन्याविधिकहिंछ

चिन्ता निला वाकता थोरे पुगरीया का रुलात्रिका के सउत्तम जानु
 स्त्रिहर का प्रिति वल उना निमित्त चुंवन गन्य विलामा मुझे मुझ
 स्त्रिका के सयेच नु वजी आनन्द हृदय प्रीति वहते व छुछ ॥ पुरुष
 ने दुबै हात ले स्त्रिका के स मुझे मुझ से चिचुंवन गनुर सम हस कना
 मा के सयेच हृदय रुके हात ले माच स्त्रिका के सयेचिचुंवन गनुर
 तरंग रंगना मा के सयेच छे ॥ हात ले अलक के स कन से चिकामा तु
 र भै स्त्रिनाइ समाति राव नुर भुजंग वल्ली कना मा के स को ये चहे

प्रति

भनी ना ना रा ह रा सा रे र ग ग ग ग ग

प्रीति

भनी नानातरहका सुरतकलाका ख्याल जौ न्या पीडित हरु भन्दे नु॥
 सुरतका वषतमा कानका नजिचका केसक नये चिञ्जिताइ पुरुषले
 चुँवल गनु वडा संगर त्यो काम वतसनामा केसका ये न हो भनि जान्नु॥
 बाल सुरतका प्रकासर प्रसिद्ध भेर ह्याका केहि कह्यो लोकमा प्रसिद्ध न
 भयाका प्रकास पनि वडा वडा कमसास्त्रि धेरै छन आहाता विस्तार हो लाग्यो
 थका भना काम काले एति के मान कहिया

अनंगरंग नामा ग्रंथमा बाल सुरतको कहियाको
 नवम स्थल समाप्त भयो ॥ ८ ॥ ॥

सम्बत् १८४२ साल मिति आश्वीन वदि १२ रोज २ मा लेख कहिरा
 प्रताप सिन्धु भट्ट ॥ राम ॥ राम ॥ हो राम ॥ राम ॥

निलातुथोला ३ कल्मीसोरातोला ३ कपुरतोला ३
 भागोला ३ फर्गिरीतोला ३ केशरतोला ३
 कलुरीतोला १

यो सात ठो कपिनि कपडा मा छानि ३ सेर गुलाफ पानि मा हालि मुख व
 ह्यरी सि सिमा राखि २५ दिन सम्म घामा सुकाउनु सिद्ध भयो सो गुला
 फ तेत मखमा मर्दन गरि मख भन

श्यामोला ३ फल्गुशितोला ३ केशरतोला ३
कस्तुरीतोला १

यो सात ठोक पिनि कपडा मा छानि ३ सेर गुलाफ पानि मा हाति मुख व
हरी सि सि मा राखि २५ दिन सम्म घाम्मा सुकाउनु सिद्ध भयो सो गुला
फ तेल मुख मा मर्दनु गरि मुख धुनु

62

अथ श्री ज्ञानेश्वर महाराज कृत



अथ करे जाद्योषधनिर्माणा क्रिया

पिपनिकाध्या सुज वसाउन्या सवुज मयन

१ तिलकोतेत तोला १० माहोतताउनु रिपालकोषोतेतोला २४ मयन
तोला १२ हातिचलाउनु जघाततोला ३ मसिनुरापी पिनी घनी
हनहालीदिनु उतारीकन सेलाउज्याल चलाउनु जम्पापदि सिद्ध
भयो ॥

आगो बारुदले पोल्पाको ओषध

२ सितामाचाको सपेरातोला ५ मसमंक्रितोला २॥ तिलकोतेततोला २ म
यन तोला ३ आधातिलकोतेतताउनु आधानतापी याकोसंगमिसी सपे
रामयनहालेनु पदि मसमंक्रिहालि फिफनुर चलाउहेरहनु सेलाया
पदि कुशराफाफुल २ कोरातहालि चलाउनु सेलायापदि सिद्ध भ
यो लाउनु शीतलईछ ॥

सैवथोव घाउमा लाउनु कोन्या पिपनिकाध्या

सुनीयाको वसाउन्या

३ मुर्गसखतोला ५ अमिको बोसो तोला पाच ५ गाइको नो नीतोला ५

वने लको वासो

तोला ५

सैवैथोव घाउमा लाउनु फोन्या पिपनिकास्या
सुनीयाको वसाउन्या

वने लको वासो
जो ला ५

३ मुर्दासंखतोला ५ अमिको वोसो तोला पाच ५ गाइको नो नीतीला
तिलको तेल तोला ४ मयन तोला ५ तेल तताई नोनिमिलाउनु अमि
को वोसो हातनु वने लको वोसो मयन हाति चलाउनु मुर्दासंख म
सिनुगरी पिनी छानि हातनु सेलाउज्याल चलाउनु सिद्ध भयो

तवारको सोरो घाउजोन्या धरारा मा लाउनु

४ तिलको तेल तोला ५ तताउनु सिङ्ग तोला ५ हातनु जव सिङ्ग कानो भ
यो सपेरा तोला ५ हातनु पछि मयन तोला १० पातलो चाना गही हात
नु मछी मल्ल कि तोला ५ हाति कुन रिकनु सेलाउज्याल चलाउदेरहुनु
सेलाया पछि सिद्ध भयो ॥

ऊध्राको घाउमा लाउनु किरानपन्या थकाउन्या

५ तमाकू का पात कोर सतोला ४० तिसिको तेल तोला ४० मिलाइ
पकाउनु रस कया पछि मयन तोला १० हाति चलाउनु सेलाया प
छि सिद्ध भयो ॥

जिउ लाग्या ओषधि

६ अश्वगन्ध तोला ८ मसिनुगरी पिनि मात्रा १ मासा हाही मिश्री र दुद का अनुपान

सैगमान जिउ लाग्य

घाउचोडे पुन्या

निलकोतेल तोला १० मध्ये पानको रस तोला ४० हा लिपका उनु रस
 उफ्यापदि घोटो तोला १० मयन तोला १० हा ती चला उनु ॥

फयाको दुसऱ्या घाउ भिरंगि आगाते पो त्याको
 पाहते पो त्याको माला उनु शीतल हई

गाइको नोनी तोला ४० भुवरा का आगाभा पका उनु कमडा माघी
 नु सेला मापदि ५० वेर पानी ले धुनु पदि गुलाफ पानी ले धुनु मि
 च भयो ॥

कालो मयल हि किनी को गरा उन्या

निलकोतेल तोला १० तता उनु सिर्ष तोला २॥ मयन तोला ५ मह तोला
 २॥ जंघा ल तोला २॥ मसिनु गरी हातनु मि च भयो ॥

षओ आग भपाको चिता उन्या तुतो माला उनु निफो हई

गाइको नोनी तोला २१ पानी ले वे १२१ के हा उनु फडगी हितोला ११
 १० धव तोला ३ पिनी कन हातनु मिता उनु

साहो कपाल दुखे को निफो हुने

११ अपि मके मर मल्ल कि श्रीष हाड वो पाणी वाकि को दुद मा पिनी मन्ता
 तो गरी हातनु ॥

अर्ध कपाल भयापदि नाफले मुघनु निफो हई

माहाकपाल इषकोनकाहुन

११ अपिमेकेम मल्लिके श्रीषण्डवोवागरे वाकि कोइदमापिनी मन्ता
तोगरी हलनु ॥

अर्धकपाल भयापदी नाफले सुधनु निकोईदे

१२ अकवनको वोका लुकाको काठ पकागि सत्काई

१३ गाइको इदतोला ४० तिसीतोला ५ मेठीतोला ५ इदहाति पकाउनु रा
उनीगरी कपडा माछानु केसरमामा १ वेलायति अंजीर १ हातिषतग
ने कुशको अंज ४ कोपहेतो मात्रे हाति चलाउनु सिद्ध भयो मसिनु
कपडाको रोवा गरी उमेमा हाति लाउनु

किबसाउछ कीपकाई निकोगराउछ अधिदनाके

षमिहा तोला ५ पोवाको विरु तोला १ केरावे टीको पिमाव तोला ५ पकाई
लेपजलो गरी लाउनु भोली पल्ल ताता पानी ते धुनु रिन ३ सप्ताह लाउनु

घाउपुण्या शीतल गन्ध

१४ पपेरको पात कोरस तोला ४० तिसि कोते ल तोला ४० हाति पकाउनु रस मुक्यापदि
मयन तोला १० मात धुप तोला १० हाति चलाउनु

१५ गुलाक करले धायाको गंगगपोली कषरानि धानि संगमानु नीको हुंछ
उपतिलीको सिर्षापा नीसंग मिलाइ चलाइ दिनु गुला लाइ तोला १ सुवाउनु

१६ पषालाभयाको सिद्धमवेरगरी काथगर्नु केय केटी लाई मासा ६ गुला लाइ तोला १
मसल जवान लाई तोला २ सुवाउनु

वमनथामन्या

१७ उदिनाको रस तोला ४ सिर्षा तोला १ मिलाइ सुवाउनु केय केटी लाई मासा १५
१०१८ वर्ष कालाई मासा २ जवान लाई मासा ४ सुवाउनु

बालि आउपन्या लाई

१८ मधेसिपा सोप आधा कचो पिनि तोला ४ चिनि तोला ४ संगमानु माना लाई
मासा २ गुला लाइ तोला १॥

पिमापर्वधभयाको

१९ मुख्यमाल पुरौलि रस कन्या चिया प्राप्ति कृ पकाई माना लाई मासा २ गुला लाई
तोला २॥

बलेडो भयाको

२० उलेरमनि प्राये मासा ६ संगे तराषमा मासा ३ रुमल वि मासा ३ सिद्धमकोस

पिमापर्वध्रयाको

१६ मुख्यमाल पुरौलि रमकन्या चियामापिक पकाई मानाताई मामा २ ठुलाताई
तोला २ ॥

बलेडो भयाको

२० उलेरमनिमायेमाला ६ संगेतराधमा मामा ३ हमलकिमामा ३ सिधुकोल
तोला ४ मामिताई पित्ताई दिनु ॥

धौकिको

२१ अंगरको सिर्वा नाकमालु धनु कानकोजामा लाउनु

बहुलाक काले मायाको

२२ उले घडि अचितातावेघोरी ३ दिनलम्मलाउनु निको हुँदै विषहँदै

बहुलाग्याको

२३ चियामा दुर्गमार्ग यकचमूचामिताई पुवाउनु ठुलाताई ३ चमूचा पुवाउनु
मिताई

रुमाल दुधको

२४ कागरीकारममा श्रीवराड घोरी लाउनु निको हुँदै

रगतर्वधगन्या

२५ उलेमणि मायेछुन निको हुँदै

पेटमा जुवा पचाको

२६ पलासको विना ३ कालो जिरा मासा १ इन्द्रजव सना १ कच्चा मासा १॥ पीनी अधि
वाट गुड मासा ३ सुत्राउनु ॥ यदि चिसो पानी मग खानु खाना लाई मासा १ ठुला लाई
तोला १ ॥

सांतमा फिरा लाग्दाको

२७ अफ फला बीचमा चिरी १ प्रह सांतले चेपनु

भ्रागाले पोत्पाको

२८ तिलको तेलमा सिमा घोरी लाउनु गुलाफ पानी र मुर्गाको अंडा कोस पेदा लाउनु

षापाको नपचाको जुलाफ

२९ सनामैके असलू दास्को गुडिमासा २ पकाई मासा १ काचे पाउ भर पिउनु

मुखमा चाना पचाको

३० लापको तेल मिराको पुकुनि हास्को अंडाको तेल मिलाई घसनु

षजूरी वारि म्चिन्नाउने निको हुँदछ

३१ गाईको नौनी तोला २० पारो मिठो ला १ आमा हले दो तोला २ नौनी १०१ बेर धुनु
हले दो नौनी पारो मिलाई दिन ३ सम्म षट्गर्त चौथा दिन कागति फारम
भाग ३ हाति षट्गर्त जब मिलेमा तब शिशिमा राखनु

भोली पले काँचति फकता जाँदछ

षड्गुणी वारिस्त्रिंशत्तुने निकोईछ

३० गाइको नौनी तोला २० पारोमिता १ आमा हलेदो तोला २ नौनी १०१ वेरधुनु
हलेदो नौनी पारोमिताई दिन ३ सप्प षड्गुनु चौथा दिन कागति फारस
भाग ३ हाति षड्गुनु जवमितोस तवशिदिमा राखनु

भोली पळे कंचुलि फुकता जांछ

बनेलको बोसो तोला २० नौनी तोला २० सकपूर तोला ३ मिताई षड्गुनु भा
गापापानि भयाको पहला विविश घमोरा माहातनु

भिरंगिको मतम

३२ अर्द्धस्य फट्गिरी नीलनुधा समभागगुनु कोतिनभन्दा नौनी ११ भाग राख
नु वासिपानिले १२१ वेरधुनु तिनथोक मसिनु गरीपिनी कासाका भाडामानौ
मिसंगामिताउनु पछि आलम गरी पैसा २ ले घापमेठनु ज्यालसम्म घोएनु
मायका भाडामा राखनु एकचो बलजति पानका पातसँगमानु मुगिको दात
भात गहुको रोटीमानु १२ वर्षको पनि निकोईछ नुतोपनि निकोईछ

उतिया बनाउनु पक्की

३३ उतिया कल्मी सोराफट्गिरी समभागगरी कपूरभाग १ को तुतिपांशप्रोस
वे मसिनु गरीपिनु मायका भाडामा कोइलाका भञ्जमा अधिनुतिया पछि
फट्गिरी बाहापछी सोरा हाति पकाउनु आधा पाक्यापछि कपू हातिच

लाउनु फलामले जववाकलो भयो तवषन्याउनु घुर्कि कन रिहनु मायाका
 भाउभारा घनु जम्मा सुके घरि रामा तोला १२० पानिमा मासा १ हातिउसे
 पानिले धनु पुषमा घरि राभयामा तोला २० पानीमा मासा २ हाति कु धनाग
 ने फानमा कदा मापनी तेही पानी पच काले फानमा हातिदिनु निको हुँछ

फयाल आगु घराभा लाउनु निको हुँछ

३४ फलवाते ल तोला १० अफिममासा १ प्याज तोला २ लसुन तोला १ अफिम ते लमा
 हाति मिजनु प्याज लसुन काटि कनहा लनु ते लको इलाका आचमा सुल्ल पका
 उनु प्याज लसुन को गुशा लेत मागयो तव सिद्धि भयो

आगा ले पोल्यामा

३५ फोफा नउठ्छे चून चन्दन जम्मा गरी लाया फोफो उठ्छे नून चन्दन जम्मा
 गरी लाया पनि हुँछ

जंघाल बन्ध्याउन्ध्या

३६ दहि अमिलो तोला ४ मिर्षा तोला १ तावाको चूरा फेर नुर १०१ दिन सम्म तावा
 को भाउमा हाति राखनु दिनमा यकुरे चलाउदै रहनु ताको साफ गरी नगत्या
 फेरी मिर्षा इही थपिदिनु पुक्यो सिद्ध भयो

सोराको इलाज

चौतमा पदिने

३६ ११६ आमला तावा ८ मिषा तावा ९ तावा का चूरा फट नुर १० नटाइन लम्भा तावा
को भागमा हालि राखनु दिनमा यक बेर चलाउदै रहनु ताको साफ गरी नगत्या
फेरी सिक्नु ही थपिदिनु मुक्तो सिद्ध भयो

मोराको इलाज

३७ चोवरागरी धोपाको मोरा तोला ४० निबुवा ४ अण्डा सार गंधक तोला
॥ सेतो गरी मायाको फलामे भाँडा हालनु तोला ८० पानि हालि आ
गाफ्फ सुम्न आचमा पकाउनु गन्धक हालि दिनु जव पानि मुक्तो त
व फालाका भाँडा मा हालि राखनु धुलो नपनी गरी २१३ दिन सम्म
मुक्ताउनु मायाका कोरा भाँडा मा हालनु मुष्टी १६ मुक्तोको पात
मा तोला २० पानि हालि पकाउनु माया १ तपो मोराको पत्थर हा
लि पिँडु अघि देखीको प्रमे हनि को हुँदै ६६ दुषन्या भयापनि पिँडा
व वन्ध भयापनि २ माया मोराको पत्थर हालि चिमो पानि सँगपि
उनु नि को हुँदै ॥

३८ ११७ आमला तावा ८ मिषा तावा ९ तावा का चूरा फट नुर १० नटाइन लम्भा तावा
को भागमा हालि राखनु दिनमा यक बेर चलाउदै रहनु ताको साफ गरी नगत्या
फेरी सिक्नु ही थपिदिनु मुक्तो सिद्ध भयो

वातभयाको भ्रमभयाको आण्डुष्याको माता उनु

निकोईछ

३८ गाइको घिउ तोला २० मस्रको तोला २॥ दियालाको बोयो तोला
५ मयन तोला ५ घिउ पकाउनु पछि बोयो हातनु मित्पा पछि म
स्रको मयन हाति रिकुन सिद्ध भयो ॥

कपवात पित्तदृषी भयाको केटा केटी का घाउमा

गुत्तामा भिरंगिमा पोष लेला उनु निकोईछ

३९ गोरीको तेल तोला ४० तमासुको पातको रस तोला ४० मिषा तोला
५ अमसितोला ५ योमवेमिलार्इ आगामा पकाउनु मुक्योमि
द्ध भयो ॥

सर्वाङ्ग उष्यामा लाउनु निकोईछ

४० तिमिको तेल तोला ४० पानको रस तोला ४० डुवै पकाउनु पानि
मुक्योमिद्ध भयो ॥

सर्दिवातले भयाको हातगोज मुक्योको सर्दिको

वेथानिकोईछ वताम्मा नरहोस

४१ तिलको तेलमे १ अमसिमे १ गंडेउला मे १ गडेउला ५० बोधुन
पेटको भोयो नरहोस पछि अमसिले १ वेरधुन रफला म्मा भाजमा
जवैमिसि पकाउनु मुस्रमधुर आचले जव तेलमो चेरहो अमूड

सहिवातले भयाको हातगोड मुक्योको सहिको

वेथानिको हुँद वताम्मा नरहोस

४१ गिलको तेलमे १ अममिमे १ गैडुलामे १ गैडुला ५० वेधुन
पेटको भोयो नरहोस पछि अमनिले १ वेधुन फलाम्मा भाजमा
जवैमिसि पकाउनु मुलमधुर आचले जव तेलमो चेरहो अरुड
छोतवछानि सिमिमा राखनु अरु भाजमा विर्यछ ॥

गमिदेवी भयाको शस्त्रको पुरानु घाउ कछाफो

भयापनि चिलाउ न्या भयापनि रातो धास्स प

नि गोड फयाको पनि निको हुँछ

४२ बनेलको वोमो छिपियाको काचो पात वरोवर गरी मिननु तवमर्त
मानमा हालि नाते वाधी भैमा घाम लाग्न्या ठाउमा धाडस बनी
घोडाको लिदि हातनु उमैगउमा उमैगउमा मर्तवान राखनु माथी
पाटपनि लिदि ले छफनु पछि मायले छफिदिन १५ मारिफनु
मर्तवान वाट फलामे भाजमा हालिको इलाका आचमा मुल
पकाउनु जव पात ड्यो तव फडामा छान्नु उमदिन राहुनि
रात्रादिन चतुर्था शनिकनुर चौवाइ पारोमिलाई ४१ पदिन
मुलम बलगनु जव पारोमिले मित्र भयो ॥

पदमेष्टगुणा

४३ पेटमा वायुले चापल आतमा केही कमर भयामा शूल भयामा हाड वैच
भयामा अजीर्ण भयामा घूडा दुषदामा धानु पानिको नामा फुक् कडुतामा
धानु र्चा छिल्लो ह सुत्कारि मावा लष वेहेडा उनन म कडा धानु वात दुदा
मा थकाइ लाग्दामा धानु मुटु पोत दामा भोक न लाग्दामा धानु ज्वर औनमा
मा पनि सुवाउनु लडि को देसी जवान पुछा तल क लाह अनुपान चिनि का
साथ अथवा मानिका साथ २ थोपा देसी ६० थोपा मम्म मानीस विमेष हेरि
सुवाउनु ॥ ॥ गुजाकूप जि पिमाव जल्य को म निशार महु छ ॥

आतको कमर लेवे काट्छ

४४ उनिषम इज्य म आफो पे निराय ल इलाज को गुणा ३।४ थोपा पानिसा, थधानु

रात दुषदामा धानु

४५ हिल्लि डेरि ॥ इलाज को गुणा

घाफिस इतिक जिर

यो त्रेषधि अधिक धातु पुष्ट हुन्छ अनुपान भोगेको मासु अथवा वदाम
को तेल १ दिनमा ४।५ फेरा धानु १ फेरा लाइ माच च मूचा १ वदाम को तेल मा
सा १ गुणायति वेथा लाइ हुन्छ स्त्रिका प्रसुति वायु १ स्त्रिको यक तौरै र
वाशिन्या १ बाल क चोडे मर्या तेषाया चोडे मेहेन १ काश १ श्वास १ वासी
१ अजीर्ण १ वात ले आंगु दुष्याको १ पित्त १ अमल पीत १ धातु क्षीरा

योत्रोषधि अधिक धातुपद ईद अनुपान भ्रगेराको मातु अथवा वदाम
कोतेल १ दिनमा ४।५ फेरावानु १ फेरा लाइ मात्र चमूचा १ वदामकोतेलमा
सा १ गुणायतिवेथा लाइ ईद त्रिका प्रसुतिवायु १ त्रिकोयक तौरैरु
वाशिन्या १ बालक चोडे मर्मा लेषाया चोडे मेदेन १ काश १ श्वास १ वासी
१ अजीर्ण १ वातले आंगु दुष्याको १ पित्त १ अमल पीत १ धातु क्षीरा
भवाको १ आत मासर्दि पस्याको १ यतिवेथानिको ईद ॥

कपूर तोला १२ श्वेत तोला १ तलचिनि तोला १ फेरार तोला १ तवङ्ग तोला
१ जुवानु तोला १ पुसनि तोला १ योथौक को धुतो पाता मारापि अर्को पा
ताले छदि मासव न्हु न्यागरी आयले यतिवत्तिको आचमा रातभरि
मधुरो आचदिनु भोति पल्ट दिनु सिद्ध भयो ॥

समुद्रशोषरावटिका

त्रीकटु भाग ३ ची फला भाग ३ कृष्णजीरा भाग १ निरा १ जवानु १
चिताको सर्वाङ्ग १ टिमूर १ पंचनवरा १५ तडिमको अमिलोका
गतिकोरस ज्यामिरकोरस अमिलोकोरस चरी अमिलोकोरस धि
उकमारीकोरस कमरष १ कर्दूरक्षकोजर १ सयनूजकोजर १
समुद्रकोथ्याउ १ कुरायाको स्वाग १ शोधनगन्याको गन्धक १ अडना
कोरस मस्यु १ रायो १ अमीलोकोरवार १ अडिरको वीज १ कवि
राक्ष ॥ शोधन भाउ १ पानकोरस तुलसिकोरस चाभो १

शोष १ कुम्भानिजवानु १ जवाधार १ समुद्रफेन १ शजिवार १
 तिलकोषार १ पद्मचातनुको चुलद्विक १ अमिलिकोषार १
 अपामार्गकोषार १ भक्यामिलो १ शीखभस्म १ अगमिपुष्पकोज
 रा १ लक्षिमगाकोजरा १ कालोहलेहो १ हलेहो १ लोहभस्म १
 निनिम्कोफल १ दुर्दुम्भाकोपात १ दुर्दुम्भाकोवीज १ वकुलोपुष्प
 कोजरा १ फरायाकोहिड १ योसवेचूरगिरीरसपीछे १ १ दिन
 लगनु दुर्दुम्भाकोपातर चिताकोपात अरीडकोपात मापात मापोका
 पारी आगामापोलिवकाइकनहालनु औषधजमाइ ॥

आषाकोइलाज

४६ जाइफलभाग १ अद्रिमभाग १ तुलसिकोरसभाग १ कांचोगांइकोइंद
 मथी फट्करीभाग १ फलामंदिरभाग १ रतंजोतिभाग १ सिंदूरभा
 ग १ जिराभाग १ जुलानुभाग १ ल्याइभाग १ शोषभाग १ चुल्हाको
 मायेभाग १ शक्राकोवकैलाभाग १ गाइकाष्ठूभाग १ करुवातेलभा
 ग १ वाघ्याकोडागाग १ वाप्राभाग १ ॥

आषकोइवाइ

१ साजनगोला २ नितानुथोतोला ४ अवलासारगैवलोला ४ कल्मी
 सोरातोला ४ नोसाहरतोला ४ म्यागतोला ४ फट्करीतोला ४ समु
 द्रफेनतोला ४ स्तेतोमिलानिततोला २ फपूरतोला २ देहातोला १ ८

ग १ वा घ्या कोडागाग १ वा प्रा भाग १ ॥

आषको दवाइ

१ सांजन तोला २ नितानुथो तोला ४ अवलासार जीव तोला ४ कट्ती
सोरा तोला ४ नो साहर तोला ४ स्वाग तोला ४ फट्किरी तोला ४ ममु
इफेन तोला ४ स्नेतोमिताजित तोला २ फ पूर तोला २ देशर तोला १ क
मुरी मासा २ गुलाफ पानी बोतल ३ वेलायति साभुन मासा ६ मगिरा
तोला ३ हातिको नष

घाघ्रा रोगको

४) फालो रंगको खजुरो १ छिउक्या शर तोला १० परमुषागरि खजुरो मा
रुमा हाति करीनु भित्र हाति क पड्मी डिग रिगु इठा का आगमा
फकनु त्यो भस्म राखि छाइ नुरति ४ त्यो भस्म नर्कट मा हाति
फन नाक मा फकिदिनु घाघ्रा रोगको ॥

दफे घाघ्रा रोगको औषधि

त्यो भस्म मासा १ ठुला ठुला उडुसु १०० नस तोला ५ मा हाति रखल गरु
त्यो नस सुघनु ॥

वावा मेरको औषधि

४) जरायो को मिड को भस्म मासा १ मिरुको जरा कोर स तोला २ मो
हातिको जरा कोर स तोला २ मिथि तोला १ सति सवे मिता ५ स
वत गरी धानु ॥

आंखको दवाई

४८ केशर तोला १ लवङ्ग तोला १ तिल को फल तोला १ हरि त्रितिया
तोला १ सैग मिश्रित तोला १ चाकरी को विजागुदितोला १ चमेली को
कोपिला तोला १ रत जोत तोला १ मरीच तोला १ मह तोला १ गुला
फ को फल तोला १ ममिरा तोला १ सबे ओषधि भिन्ने भिन्ने मसि
नुगरी पिन्नु कास को थलिया मा कास को कयै र ले दिन ८ सम्म
घोटनु मिध भयो जस त को स लाइ ले सुमहि लाउनु आराम
हुन्छ ॥

उपतलिको दवाई

मात्रा १ को प्रमान गरी मरीच लना ७ शुष्क लेत मा मा १ मिश्रि मा
सा २ मिमल को विजा ११ टना पीपल को वोका को भस्म मा मा
२ मिताइ मसिनुगरी पिङ्गु चिमा पानि मा मिताइ सुवाउनु
अघि वाट जति बाहो उति पानि खान दिन १५।२० पला पछि
ओषध खान दिन ओषध बापा पछि पानि खान दिन थ
पजो को पिठो पानि मा भिजाई कपडा मा छानि मा डपकाइ
मिश्रि को धुलो मा मा ३ मिताइ खान दिन आराम हुन्छ ॥

महम वावा मेर भिरंगिर बरि राप नि निको हुन्छ

५९ उतिया तोला १ मुसई ख तोला १ सपे हा तोला ३ कल्मी सोरा तोला

पञ्चाङ्गानि पाणिनामजा २ कपजनामजा ३ पञ्चाङ्गानि ना ३ पञ्चाङ्गानि
मिश्रिकोधलो मासा ३ मिताह्वानहिनु आशमईछ ॥

महमवावासेर भिरगिर वरिगपनिनिकोईछ

५९ उतियातोला १ मुसईखतोला १ सपेसतोला ३ कल्मीसोरातोला
१ मुहागतोला १ रसजिनतोला १ फटकिरीतोला १ सिंदुरतोला १
गेरुतोला १ जंगिहरतोला १ नोसाहरतोला १ समुद्रफेनमासाह
कपूरतोला ५ केसरमासा ६ कसुरीमासा २ योमवेमिहीगर पिह
भेडिकोघ्यू पाव १ पानिले १००० फेराधोईकन धिउपनिओष
धिपनिकासाकोथलियामाहाति मिमकोकाठले घोदनुमि
दभयो ॥

श्रीगणेशायनमः

विशुद्धे विभूतीकृते चाञ्चने ह्ये स्फुरत्काच भस्माथकासीसभ
स्मस्फुरन्मोक्तिकं भस्मतत्फाटिकोत्थं मृगाराडं खुरामानस्य
इयं धिकारव्यम् ॥ १ ॥ निशाभीमसेनारव्यक पूरचूर्णा फला
नां त्रयैव त्वर्ल लोध्रजातम् समं सर्वमेभिः समं स्वर्परीकंदि
ने सप्तभिर्धेनुमुत्रे विशुद्धम् ॥ २ ॥ विचूर्णा कृतं सर्वमे
तद्दीर्घाभ्ये शुभे भानने ताम्रदण्डिनघृष्टा हिनी निम्बनीरे
गार्भं मध्यगाढं चरेच्छाये शुष्कवर्ती मनोजाः ॥ ३ ॥ इमाव

तिर्का पाथमैरोषिनेन विष्टुष्याञ्ज येदक्षिणीनेत्ररोगी
 जलस्त्रावते मिर्यकागडञ्जुनाहीजजयत्पञ्जनाञ्जसामो
 घमेतत् ॥४॥ दशोर्वमजा मक्ष्मजा रुक्षजाता नृगांशु
 कजा जन्मजाभ्य रुगाभ्यम् नृगांषगावत्यो मितानेत्रो
 गाविनश्यन्त्यतोऽर्धतमोयेददकात् ॥५॥ इतिनयना
 मृत्पुख्यमञ्जनम् ॥ ॥ अम्यभाका ॥

सपेतसुर्मा	१	फटकिरी	१
स्याहासुर्मा	१	कल्लेशी	१
वेतवरिकाचभस्म	१	बोसानीवत्त	१
हिराकसीसभस्म	१	हलेहो	१
पानिघरभोतिभस्म	१	भीमसेनकरपूर	१
मोक्षकोवोक्ता	१	त्रिफला	१

सवरोवरवाप्रा १४

सुर्मातालगरी आगोमातताई कनत्रीफलाका काथमा
 जेवर डवाडनु सुर्माईछ ॥

आकाशवरिकोरसमाकाचतालगरी पोलिजेर जुंजउनु २ माटा
 को पाताकावीचमाहालिकयमिधिगरी मुकाई गजपुटमाका
 चभस्मगर्न ॥

सुभावातगरी आगामागता ६ कनत्राफलाफाकायमा
७वेर डवाउनु सुभाईछ ॥

आकाशवरिकोरसमाकाचलातगरी पोति ७वेर जुंजउनु २ माटा
को पाताकावीचमाहालिकपर्मिधिगरी सुकाई गजपुटमाका
चभमगर्नु ॥

जुपनीकारसमाभोतिडुइ मायको पाताकाविचमाहातिप
ट्कंज्यालभुटि ३ फेरावशउनु तेहिरसमारातभरउमेडु
वाई राखनु भोतिपल्टउतारी २ पाताकावीचमाहालिक
पर्मिधिगरी आचहिनु ॥

वाप्रासातहिनसमगोमुत्रपाथी १ मा पकाउनु तेला
यंत्रमावाप्राशु ६ ॥

फट्किरी रुकक्षिराकागतिकोरसमाभिजाईउतारी
कनपिहशु ६ ॥

पाता२कोवीचमाहालिकपर्मिधिगरी आचहिनु कसी
सभमडुछ ॥

शुद्धसपेतसुमतीला १

वेलवरीकाचभस्मतीला १

पानितरमोतिभस्मतीला १

कलुरीतीला १

हलेहोतीला १

त्रिफलातीला १

सुद्धम्पाहासुमतीला १

हिराकसीमभस्मतीला १

शुद्धफट्फिरीतीला १

सोमोनिवोशीतीला १

भीमसेनकपूरतीला १

लोधकोअनर्धनारि १

यतिथोकचोधथोकसाफमसिनगरी भिन्नेभिन्नेपिनी
फपजमाकानि मिलाई शुद्धवाय्या तीला १४ पनितव
कहे पातलोगरी पायपितिकामको साफको आसन
भयाको खल्मा चोधथोक ओषधिको चुरार वाय्या
पायहालि तावाको वहाले कागडिको रसमाहालि ६०
घडिसमरखलगर्नु अखराड मरी सुक्याको अनुमा
हरी कागतिको रस थपे हे गर्नु खलगरी सुक्यापदि
वतिवनाई मियातमा सुकाउनु सिद्ध भयो ॥ वासि
पानिमाधोदीनेत्रमा अंजनगर्नु

यसनयनामृतवर्तीको गुणा आखावाट चिप्रा पानिचुड्या
१ तिर्मिरितागन्या चिताउन्या फलापन्याको नानिमासे तोले
लकाको मोगने अंधा भगालो लहरनामाको तन्त्रको अंधा

वतिवनाई सिपातमा मुकाठनु सिद्ध भयो ॥ वासि
पानिमाघोदीनेत्रमा अंजनगर्तु

यसनयनामृतवर्तीको गुणा आखावाट चिप्रा पानिचुहुन्या
१ तिर्मिरितागन्या चिताउन्या फलापन्याको नानिमासेतोले
लक्याको रोगले अंधा भयाको वा दल पान्याको जन्मको अंधा
भयाको वा दल पन्याको आदिरतो हिलाग्याको परलाको रोग
जतिछ नानिभिन्नकारोगजतिछ कोसको रोगजतिछ सेतो
माफारोगजतिछ मुनिन्यालातुहुन्या पाकन्यायजानदेख
न्या रस्मै प्रकारका नेत्रका छ्यानवाल्छ रोजसवेनिकोहु
छ ॥

॥ अथरमान्यादिनविधि ॥

पंचशापकअरष

प्रकधानि २ गुडधानि २ धआरोमेर १ पानिपाथी १६ राफ
पानिमायकाई पानि ४ पाथिरारवन तेमैमागुडधआरोको
फलहालि घ्यामपामाहालि गमिगरी ४८ दिन राखनु वारु
शिर्यत्रमा हिकनु १० केराहिकनु हिकहावरी अरषथाप
न्याभाजमा शुष्मेलहालचिनि तेज पात नागकेशर पति
को धुलोहालि हिकनु सिद्ध भयो ॥ अग्निवठाउछ का
मवठाउछ अनुपान मापु अथवा रोटी अथवा घिउ वा मिथि

सित्तखाउ

अरघ

महधार्मि ५ पुर्ननवास ४ गुलाफको फल २ गुर्जेमेर १
गरी पाउ २ छोहरा पाउ २ मधनको दक पाउ २ धभारा फल
पाउ १ वरको जय पाउ २ केशर तोला १ लवङ्ग तोला २ शुष्मे
ल तोला १ दलचिनि तोला १ जाइ पत्री तोला १ ॥ राम ॥

अरघ

महधार्मि १ मुशली कन्द मेर २ गोशुर मेर २ शतावरी मेर ॥
गुर्जे मेर ३ वरको जय मेर १ धभाराको फल मेर १ अश्वर्गध
मेर १ अककला मेर तोला ॥ निलकमलको फल ३०० गुला
फको फल मेर २ शुष्मे ^{तक गु तोला ३ गुल चो तोला १} ल तोला २ जाइ पत्री तोला १ केशर
तोला १ गरी मेर १ छोहरा मेर २ दक मेर १ ॥ ६६ ॥

मातुको अरघ

गोरख मुडि पंचाङ्ग धार्मि ३ नत्रा गुर्जे धार्मि ॥ पलामको बोक्रा मेर
१ नत्रा मुसली कन्द मेर २ शतावरी मेर १ विजली कन्द मेर १ गुग्गु
ल मेर १ तेज पात्र मेर ॥ अश्वगन्ध मेर १ मातु धार्मि २ वेदना दक मेर
२ गरी मेर २ महधार्मि मेर ७ धीरिवराड तोला ५ लवङ्ग तोला ४ जाइ
फल तोला ४ जाइ पत्री तोला ४ दलचिनि तोला ४ केशर तोला २ शु
ष्मे ल तोला ४ ॥ राम ॥ राम ॥ राम ॥ राम ॥

१ नत्रासुसलीकन्दमेर १ सतावरीमेर १ विडलीकन्दमेर १ गुन्या
नुमेर १ तेजपात्रमेर ॥ अश्वगन्धमेर १ मासुधानि ८ वेतनाक्षकमेर
१ गरीमेर १ महधानिमेर ७ श्रीवराड तोला ५ लवङ्ग तोला ४ जाइ
फल तोला ४ जाइ पत्री तोला ४ दलचिनि तोला ४ केशर तोला १ शु
ष्क मेल दाना तोला ४ ॥ राम ॥ राम ॥ राम ॥ राम ॥

अथ

वयरकोजराधानि ३ गुडधानि २ गुलाफको फलमेर २ लवङ्ग तो
ला १ जायपत्री तोला १ केशर तोला १ दलचिनि तोला १ शुष्क
मेल तोला १ पुनकाक्षकमेर ॥ ॥ राम ॥ राम ॥ राम ॥

अथ

उलसिधानि ३ महधानि २ केवराको फलमेर २ लवङ्ग तोला १
जायपत्री तोला १ केशर तोला १ दलचिनि तोला १ शुष्क तोला १
वेतनाक्षक पाउ २ ॥ राम ॥ राम ॥ राम ॥

अथ

गुडधानि १ २ दोहोराधानि २ मरिचमेर १ पीपनामेर १ मुठो
मेर १ मुमारीमेर १ दक्षिणी मुयारीमेर १ वलाममेर १ जंगिहरी
मेर १ अंबलामेर १ धमासको फलमेर १ काफलको बोकासेर १

नवकु तोला १० जाइ फल तोला १० जाइ पची तोला १० दातचि
 नितोला १० शुष्म तोला १० जेठी मधु तोला १० अककला
 तोला १० मालिमिश्रितोला २० केदार तोला ५ माचि पान तोला
 ६॥ राम ॥ राम ॥ राम ॥

२५

२५

मिड् रिप मोधग र्या क्रिया
 भेडिको डुहमा डुवाई सुप्य माकगनु रफे ७ हरिम को अमिलो
 मा डुवाई सुकाउनु रफे ७ कागदी कार समा सुकाउनु रफे ७ प
 अचात कार समा अमिलि कोर समा भया पनि डुवाई सु
 काउनु रफे ७ रफे २८ सुप्य पाद सित सुकाया पादि सि
 ध भयो ॥ वाउ हुन्या मिड् रिप भयो



भाग

वढी पां मुवा सु हुन्या धुप को भाग

श्रीवन्द तोला

८

बमेहा तोला

४

श्रीगार

वर्षापां सुवास हुन्पा धुप को भाग

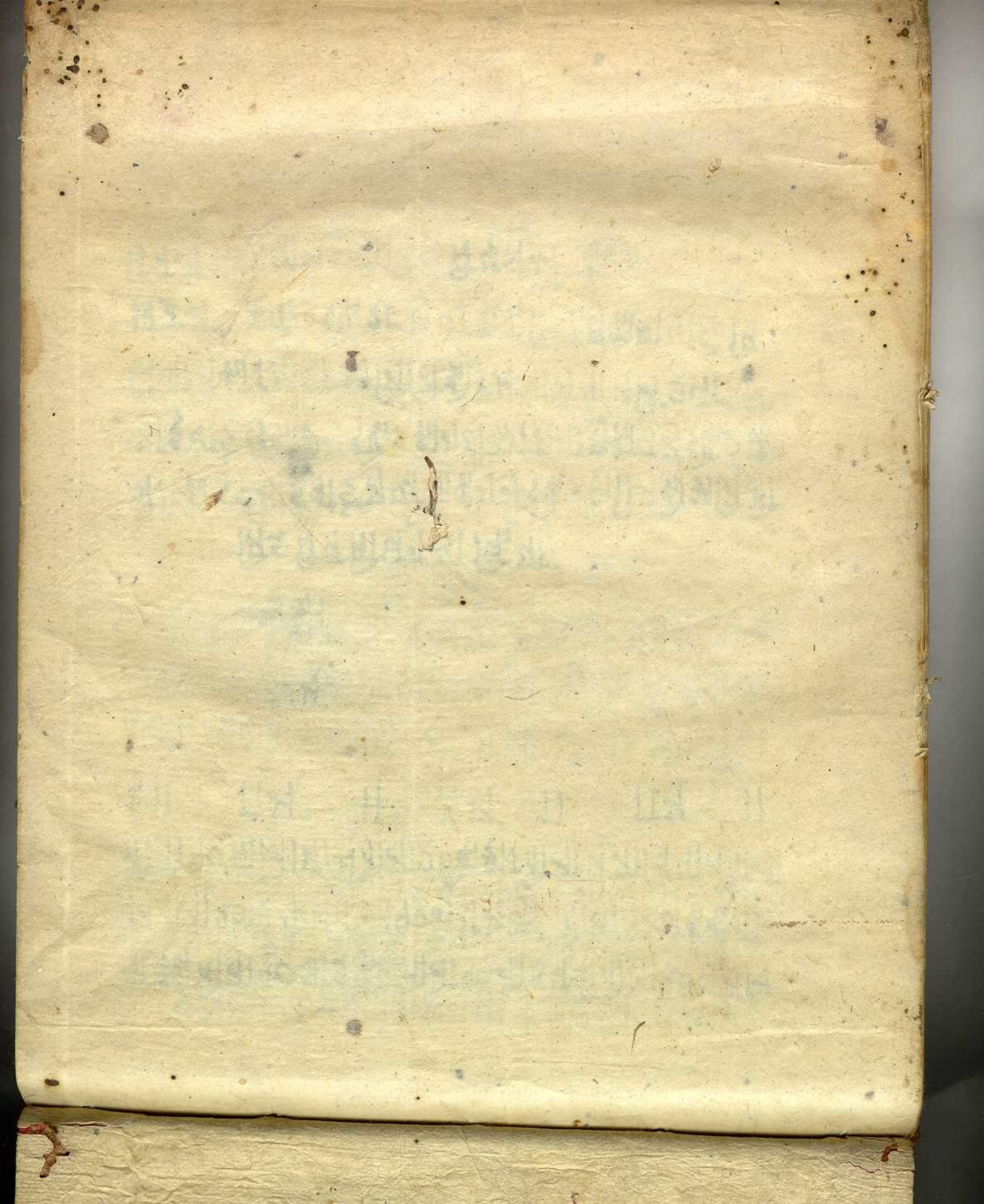
श्रीवन्द तोला	८	बमैहा तोला	४
नस्वा तोला	१६	सिल्हाय ऐ	४
अगु तोला	४	वकचि ऐ	४
धुपि सि ऐ	४	गुम्प लधुप ऐ	१६
रक्तचन्द ऐ	४	सिल धुप तोला	१०
तालिस्वी ऐ	४	चिनी ऐ	१६
कट ऐ	४	नकि ऐ	८
कमहा ऐ	४	कमारी मासा	५९

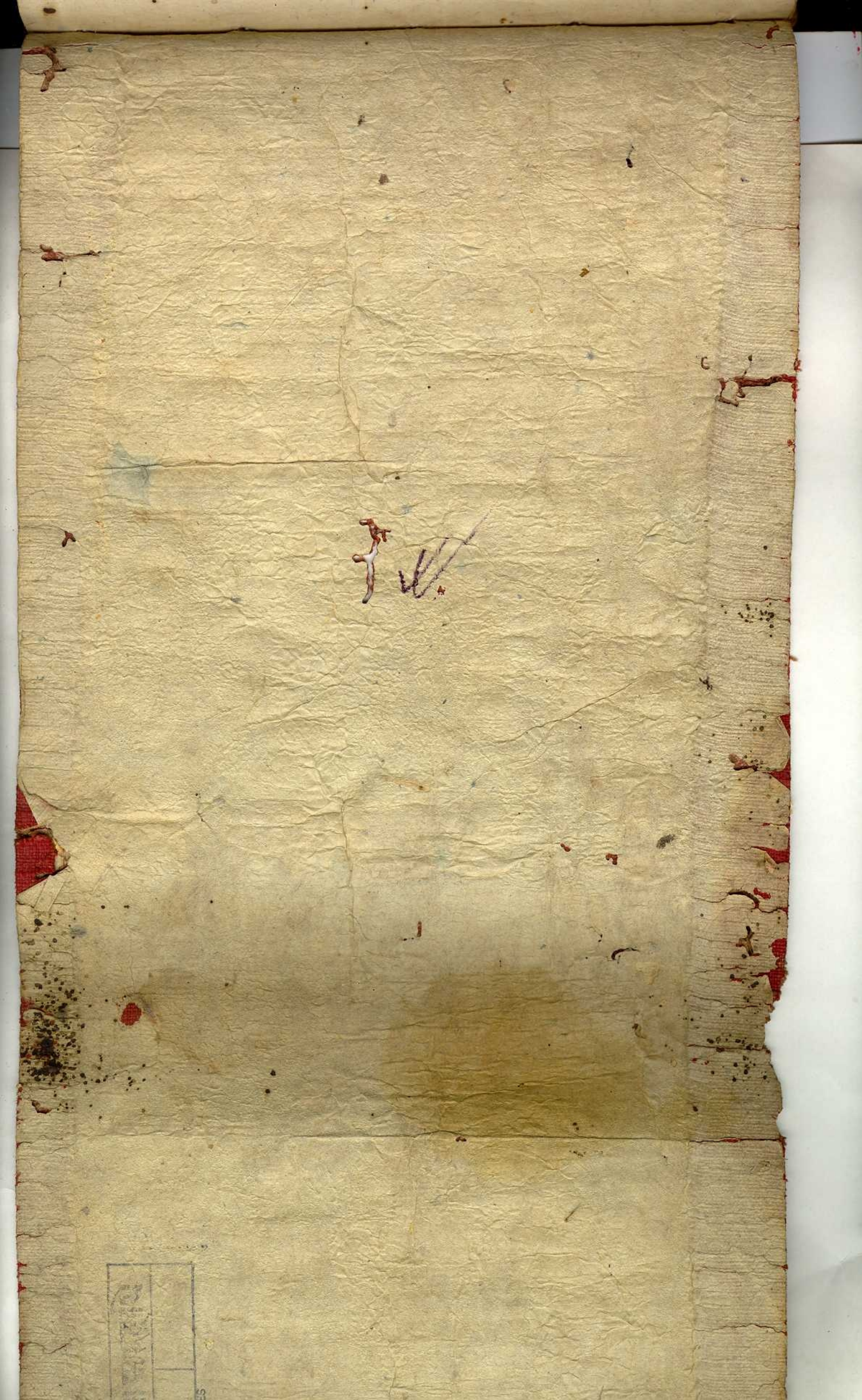
अको धुप को भाग

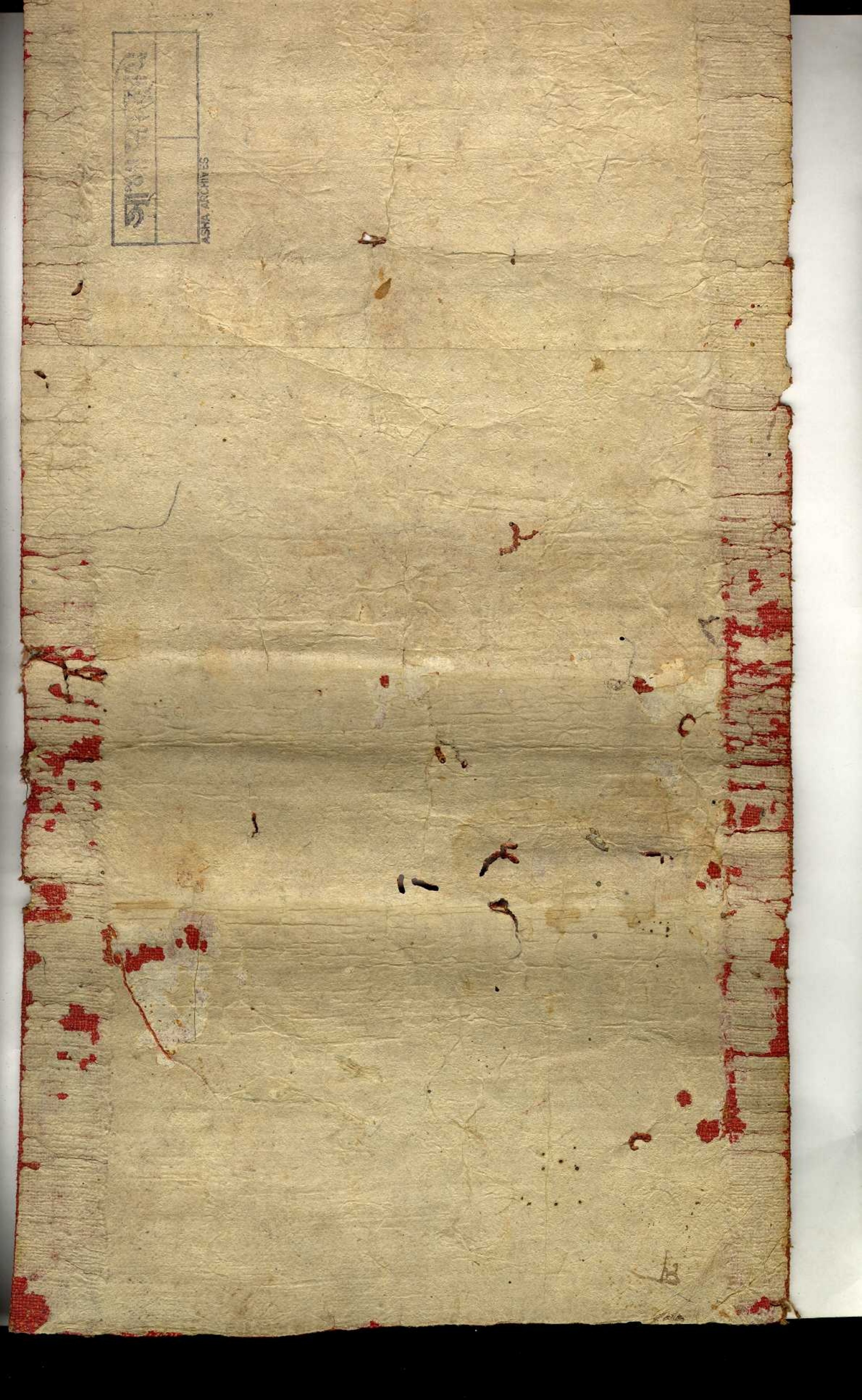
गुगुल तोला	१	ताहीवा तोला	४५
गमैहा ऐ	४	कपूर ऐ	१
अगु ऐ	४५	श्रीधर ऐ	१
गचा ऐ	१	वकछी ऐ	१
सिल ऐ	१	घीउ ऐ	१
नीनी ऐ	१	उसीव ऐ	१

अणुके अको तव सो ५
 श्रीमड तोना २ क १५
 कछमगदु २ क १२
 गगल ४ २ क १९
 उसी ४ २ क १९
 नशी ४ २ क १९
 मिल ४ २ क १५

गावा गोला २ क १९
 कमकम २ क १२
 अगल ४ २ क १९
 धीक ४ २ क १३
 कपल ४ १ क १७
 सखल ४ २ क १९







5712



— ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ —

— ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ —